

Abstracts and symposiums

NORDYRK conference June 2016

**Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for abstract/symposium presentation
NORDYRK 2016
(beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)**

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Vibe Aarkrog	Institution: (navn og land/name and country): Aarhus Universitet
E-mailadresse / E-mail: Viaa@edu.au.dk	
Abstracttitel / Title of abstract: Challenges in the transition between practice and theory in practice related teaching and learning	
Baggrund og motivation / Background and reasons: With the aim of encouraging and engaging students in VET for learning a central pedagogical tool is to establish interrelations between school-based learning and workplace-based learning or more generally between theory and practice. The umbrella term for this pedagogy is practice related learning or practice based learning (Boud, 2012), the general idea being to link knowledge acquisition to specific problems in vocational practices. Studies of practice related learning and teaching point to a number of challenges in relation to the pedagogical method, including that the students are not able to shift between local contextual examples and general theory (Aarkrog, 2014; Brousseau, 1997). In a current project the transitions are studied between the different phases of practice related teaching, the assumption being that the challenges in relation to the students' learning processes can be located to the these transitions.	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørgsmål / Research questions: Which kinds of transitions between theoretical learning and learning through practical activities benefit the students' learning? This include the following two research questions: <ul style="list-style-type: none"> ■ Where are the students' challenges in practice related learning located? ■ How do the teachers establish transitions between theoretical learning and learning through practical activities?	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: Theoretically the study draws on guy Brousseau's "Theory about didactical situations' and on Basil Bernstein's concepts 'horizontal and vertical discourses'. Empirally the study involves observations and interviews with teachers and students in the social- and health care programs.	
Konklusioner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results: The study reflects main challenges in VET: to motivate the students so that they do not drop out and to enhance their learning outcome. The study is expected to contribute with knowledge about students' learning processes in practice related teaching that can be used to develop vocational pedagogy.	
References Aarkrog, V. (2014) Impact of Practice Related Teaching in VET. A discussion of four examples of practice related teaching. ECER VETNET Proceedings. Bernstein, B. (1999) Vertical and Horizontal Discourse: an essay. <i>British Journal of Sociology of Education</i> , 20:2, 157-173. Boud, D. (2012) 'Problematizing practice-based education' in Higgs, J., Barnett, R., Billett, S., Hutchings, M. & Trede, F. (eds), <i>Practice-Based Education: Perspectives and Strategies</i> , Sense Publishers, Rotterdam, pp. 55-70.	

Brousseau, G. (1997) Theory of didactical situations in mathematics 1970-1990.
Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.

Nøgleord / Keywords (3-5):

Practice relation, didactical situations horizontal and vertical discourses.

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

Yes ☐ No ☒

Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for abstract/symposium presentation NORDYRK 2016 (beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Nanna Friche Mette Slottved Niels Matti Søndergaard	Institution: (navn og land/name and country): KORA (Det Nationale Institut for Kommuner og Regioners Analyse og Forskning), Danmark.
E-mailadresse / E-mail: nafr@kora.dk	
Abstracttitel / Title of abstract: Undervisningskvalitet før og efter EUD-reformen	
Baggrund og motivation / Background and reasons: Den danske erhvervsuddannelsesreform har et mål om at flere unge skal have erhvervsuddannelse, og at de skal blive dygtigere. Kvaliteten i erhvervsuddannelserne skal derfor forbedres gennem et initiativ om mere og bedre undervisning. Det sker med afsæt i mere undervisningstid, et markant løft af lærernes kompetencer, en tydeligere kobling af skoleundervisningen og praktikuddannelsen samt mere varieret og differentieret undervisning.	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørgsmål / Research questions: Hvilke muligheder og udfordringer står ledere og lærere overfor i arbejdet med at øge undervisningskvaliteten?	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: Igangværende følgeforskningsprojekt på reformen (2014-2020) tilrettelagt med en 'før'- og 'efter'-undersøgelse. Empirisk anvendes en mixed-methods tilgang, hvor kvantitative og kvalitative metoder kombineres: <ul style="list-style-type: none"> • Registerdataanalyser baseret på elevkohorter. • Survey blandt skoleledere, lærere og elever samt elever i folkeskolens afgangsklasser. • Casestudier på udvalgte erhvervsskoler. Vores oplæg vil fokusere på surveydata om elever på grundforløb samt lærere og ledere forud for reformen.	
Konklusioner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results: [OBS! Også i relation til det overordnede tema for NordYrk: <i>Fælles nordiske udfordringer for yrkesuddannelser</i> / Also in relation to the overall NordYrk-theme: <i>Common Nordic challenges with regard to vocational education</i>]: Undersøgelsen viser, at lærerne i forhold til at sikre elevernes læring fokuserer på variation og differentiering i undervisningen. Lederne peger på praksisrelateret som vigtigst at prioritere i forhold til elevernes læring. Eleverne er generelt tilfredse med deres lærere og over 90 % af eleverne svarer, at de altid eller ofte oplever, at lærerne er godt forberedte og respekterer eleverne. En del elever er dog kritiske i forhold til lærernes evne til at give tilbagemelding på elevernes indsats og til hurtigt at give svar på opgaver.	

Eleverne vurderer samtidig, at der overordnet set er en god sammenhæng mellem teori og praksis i undervisningen.

På grundlag af dette billede ønsker vi at diskutere lærernes og ledernes muligheder og udfordringer i arbejdet med at sikre undervisningskvalitet. Diskussionen taler ind i en fælles nordisk udfordring om, at vi på den ene side har brug for velkvalificeret håndværksfaglig arbejdskraft. På den anden side ses en stigende søgning til samt højt frafald fra erhvervsuddannelserne blandt de unge.

Nøgleord / Keywords (3-5):

Undervisningskvalitet, grundforløb, kompetenceløft, erhvervsuddannelsesreform

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

Yes   No: X

**Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for
abstract/symposium presentation NORDYRK 2016**
(beskrivelse/theme *max. 300 ord/max 300 words*)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Christian Helms Jørgensen	Institution: (navn og land/name and country): Institut for Mennesker & Teknologi, 30C-1, PAES Roskilde Universitet,
E-mailadresse / E-mail: cjhj@ruc.dk	
Abstracttitel / Title of abstract: Access to work based learning and employment from VET in four Nordic Countries	
Baggrund og motivation / Background and reasons: <p>In all Nordic countries we see a strong political interest in including (more) work-based learning in the VET programmes, because this is known to ease the transition to employment after completion. In the Nordic countries, the two dominant types of VET-systems are represented: full time school-based (Sweden and Finland) and apprenticeship-based systems (Denmark and Norway). This paper examines the implications of these different systems for the linkages of VET to the labour market. A key issue examined is the transition processes of the students to the labour market after completion of VET and the variations in students' transition patterns between different programmes and occupations. A special interest is taken in the involvement of the labour market organisations in the governance of VET, and the certification and portability of the skills acquired. All countries have attempted to introduce or expand apprenticeship programmes in recent decades, and some of the lessons of these attempts are considered. In addition, the chapter compares the strengths and weaknesses of the different forms of training placement (internship, traineeship, apprenticeship) in the four VET-systems. This includes the question of social equality in the access to work-based training, and the different forms of cooperation between vocational schools and training companies.</p>	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørgsmål / Research questions: <ul style="list-style-type: none"> • How do the different Nordic VET-systems connect to the labour market and employment? • How do the Nordic VET-systems include work-based learning in the programmes? • What are the strengths and weaknesses of the diverging ways of linking VET to the labour market? 	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: <p>Study of earlier research on VET in the Nordic countries. Case studies of two occupations in four Nordic countries</p>	

<p>Konklusioner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results:</p> <p>[OBS! Også i relation til det overordnede tema for NordYrk: <i>Fælles nordiske udfordringer for yrkesuddannelser</i> / Also in relation to the overall NordYrk-theme: <i>Common Nordic challenges with regard to vocational education</i>]:</p> <p>Systematic analyses of connections between VET and the labour market in the Nordic countries can facilitate policy learning between countries.</p>
<p>Nøgleord / Keywords (3-5):</p> <p>Transition, training placements, connectivity between school and workplace.</p>
<p>Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?</p> <p>Yes ☒ No ☐</p>

Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for abstract/symposium presentation NORDYRK 2016 (beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE, limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Ole Dibbern Andersen Johanne Brander Peder Hjort-Madsen Jørgen Theibel Østergaard	Institution: (navn og land/name and country): Professionshøjskolen Metropol, Danmark
E-mail adresse / E-mail: Ole Dibbern Andersen odan@phmetropol.dk Johanne Brander johb@phmetropol.dk Peder Hjort-Madsen pehm@phmetropol.dk Jørgen Theibel Østergaard jtos@phmetropol.dk	
Abstract titel / Title of abstract: Didaktiske udfordringer og lærernes kompetencer i eux-uddannelsen	
Baggrund og motivation / Background and reasons: <p>På Nationalt Center for Erhvervspædagogik arbejder vi med et toårigt eux-forskningsprojekt indenfor fire erhvervsuddannelsesområder; Byggeriet. Industrien. Henholdsvis det grønne og det merkantile område. I eux-uddannelsen er grundideen at sammentænke erhvervsuddannelser med gymnasiale delelementer og dermed skabe en ny hybrid erhvervsuddannelse.</p> <p>Uddannelsen er generelt set udfordret af, at der i eux-uddannelsens lærergrupper er to forskellige lærings- og uddannelsestraditioner repræsenteret, den erhvervsrettede og den akademiske læringstradition (Hiim og Hippe 2012, side 75). I forbindelse med, at der er to forskellige lærergrupper i spil for at kunne varetage undervisningen på de forskellige erhvervsfaglige og gymnasiale niveauer, opstår der forskellige didaktiske, logistiske, geografiske, samarbejds- og ledelsesmæssige udfordringer (Andersen og Østergaard: 2012a, 2012b og 2014a).</p> <p>Med udgangspunkt i forskningsprojektet om eux tegner der sig et generelt billede vedrørende eux-lærernes didaktiske udfordringer.</p> <p>Udfordringerne vedrører i særlig grad:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Krav om synergi mellem erhvervsfaglige og studiekompetencer. - Den samlede eux-lærergruppes didaktiske kompetencer og uddannelsesmæssige baggrund. - Fordringer om nye veje i uddannelsesplanlægningen. - Tilrettelæggelse og gennemførelse af undervisningen på nye måder og på tværs af faggrupper. - Forholdet mellem det samlede uddannelses mål og det enkelte fag. - Forskellige læringstraditioner (erhvervsfaglig og akademisk). - Induktive og deduktive læreprocesser (teori-praksissamspillet). - Forståelse af fx undervisningsdifferentiering som værende det grundlæggende undervisningsprincip. - Evalueringspraksis og forskellige tilgange til denne. - Divergerende forståelser af, hvordan en eux-elev karakteriseres? 	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørgsmål / Research questions: Hvordan karakteriseres forventningerne til eux-lærernes didaktiske kompetencer og hvilke udfordringer er	

knyttet til lærernes didaktiske praksis?

Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method:

Teoretisk tager forskningsprojektet udgangspunkt i en forståelse af eux som læringskultur, der konstitueres primært i samspil mellem organisationen og lærerne. I den forbindelse bliver det centralt at få viden om og forståelse for, hvad det er for pædagogiske didaktiske kompetencer lærerne trækker på og bringer i spil i eux.

Metodisk er udgangspunktet at skabe viden om og forståelse for rammerne for eux-lærerarbejdet (bl.a. gennem observation af lærernes undervisning og semistrukturerede interview med lærere og ledere) og at videreudvikle eux-praksissen blandt andet gennem dialogbaseret aktionsforskning i form af forskningsværksteder.

Konklusioner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results:

Kravet til lærernes opgaveløsning producerer udfordringer for den enkelte lærer og for lærergruppen som helhed. Blandt andet grundet i, at lærerne ikke oplever at være tilstrækkeligt klædt på i forhold til uddannelsens overordnede formål.

De rammer, der er givet den enkelte lærer, får betydning for i særlig grad:

- Den fælles forståelse af opgavevaretagelse af eux-undervisningsplanlægningen, herunder samarbejde mellem lærerne med fokus på fravær af nærvær og samvær i forhold til opgaveløsning.
- Tilrettelæggelse og gennemførelse af undervisningen og dermed muligheder og barrierer for elevernes læreprocesser.

Nøgleord / Keywords (3-5):

Læringskultur. Didaktiske kompetencer. Læringstraditioner. Dialogbaseret aktionsforskning.

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

Yes   No

Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for abstract/symposium presentation NORDYRK 2016 (beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Ole Dibbern Andersen Johanne Brander Peder Hjort-Madsen Jørgen Theibel Østergaard	Institution: (navn og land/name and country): Professionshøjskolen Metropol, Danmark
E-mailadresse / E-mail: Ole Dibbern Andersen odan@phmetropol.dk Johanne Brander johb@phmetropol.dk Peder Hjort-Madsen pehm@phmetropol.dk Jørgen Theibel Østergaard jtos@phmetropol.dk	
Abstracttitel / Title of abstract: Organisatoriske udfordringer for læringskulturer i eux-uddannelsen	
Baggrund og motivation / Background and reasons: På Nationalt Center for Erhvervspædagogik arbejder vi med et toårigt eux-forskningsprojekt indenfor fire erhvervsuddannelsesområder; Byggeriet. Industrien. Henholdsvis det grønne og det merkantile område. I eux-uddannelsen er grundideen at sammentænke erhvervsuddannelser med gymnasiale delelementer og dermed skabe en ny hybrid erhvervsuddannelse. Uddannelsen er generelt set udfordret af, forskellige former for organisatorisk og/ eller ledelsesmæssig konstituering af læringskulturer i eux-uddannelsen. Dette kommer til udtryk i den dominerende læringsforståelse (læring som fejlretning, læring i praksisfællesskaber, læring som social konstruktion) samt hvor og hvordan den etableres? Med udgangspunkt i forskningsprojektet om eux tegner der sig et generelt billede vedrørende de organisationsdidaktiske lærings- og forandringsprocesser og udfordringerne i relation hertil. Udfordringerne vedrører i særlig grad: <ul style="list-style-type: none"> - Lærings- og forandringsprocessernes omfang. - Forandringernes karakter på tværs af organisatoriske skillelinjer og dermed berøres tilhørsforhold, forskydninger i arbejdsopgaver og forståelser samt krav om forandrede opgaveløsninger - Etablering og skabelse af et fælles sprog til og forståelse af opgaveløsning. 	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørgsmål / Research questions: Hvad konstituerer eux som læringskultur, hvordan er eux organiseret på forskellige skoler og hvad betyder organiseringen for læringskulturerne på eux?	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: Teoretisk tager forskningsprojektet udgangspunkt i en forståelse af eux som læringskultur, der konstitueres primært i samspil mellem organisationen og lærerne. I den forbindelse bliver det centralt at få viden om og	

forståelse for, hvad det er for organisations didaktiske forståelser, der ledelsesmæssigt trækkes på og bringes i spil i eux.

Metodisk er udgangspunktet at skabe viden om og forståelse for den organisatoriske rammesætning af læringskultur i eux-uddannelsen. Det kulturelle aspekt undersøges bl.a. ved at se på, hvordan de kulturelle ressourcer aktiveres og sættes i spil i organisationen. Herudover ser vi på deltagernes handlinger, dispositioner og fortolkninger, som dels struktureres af læringskulturerne og dels strukturerer læringskulturerne (Hodkinson et al 2007 og Bruner 1998). Det empiriske udgangspunkt er observation af lærernes undervisning og semistrukturerede interview med lærere og ledere, samt dialogbaseret aktionsforskning i form af forskningsværksteder.

Konklusioner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results:

I lyset af lærings- og forandringsprocessernes karakter og omfang, udfordres det organisatoriske niveau i etableringen af eux-uddannelsen. I relation hertil tegner der sig et billede af mange problematikker vedrørende at skabe den rammesatte synergi i uddannelsen. Det vil sige at muligheder og barrierer i forhold til tilrettelæggelse og gennemførelse af undervisning konstrueres og skabes af eux-uddannelsens læringskultur. En læringskultur, hvor der er en overvejende tendens til fraværende eller ugenomsigtige organisatoriske skillelinjer, beslutningsrum (formelt og reelt), fælles forståelser af uddannelsens styringsgrundlag og dermed dens formål.

I eux- uddannelsens sammensatte læringskultur er der en række forskellige diskurser i spil, hvilket medfører en manglende fælles forståelse af opgaveløsning vedrørende såvel erkendelser, strukturer, teknologier, læringstraditioner som læringsprocesser, der bygger på hybriditet og synergi.

Nøgleord / Keywords (3-5):

Læringskulturer. Ledelse af uddannelses- og læringsprocesser. Organisations didaktiske kompetencer. Dialogbaseret aktionsforskning.

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

Yes   No

Skabelon til paper/paper template - NORDYRK 2016 (omfang 3-5 A4-sider/max 2000 words /13.000 units incl.)

Indsendes **senest d. 4. april 2016** til / Please send at latest **April 4^t** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Marianne Riis Palle Bergstedt Claus Bo Jørgensen Hans Henrik Koch Carsten Lund Rasmussen	Institution (navn og land/name and country): NCE, PH Metropol Danmark
E-mailadresse / E-mail: marr@phmetropol.dk	
Titel på paper / Paper title: Erhvervsskolelæreres erfaringer med transfer som vertikale og horisontale læreprocesser i skole-praktiksamspillet. - et aktivitetsteoretisk perspektiv	
Abstract (max 300 words): <p>På baggrund af seks enkeltinterviews, sætter vi i dette paper fokus på erhvervsskolelæreres erfaringer med at skabe betingelser for transfer i skole-praktiksamspillet. Transferforskning er ikke noget nyt felt, men den konstante interesse vidner om et komplekst fænomen. Lobato (2006) identificerer fem perspektiver, som har vundet indflydelse i den nyere transferforskning, heriblandt det aktivitetsteoretiske perspektiv, der bygger på en horisontal forståelse af læreprocesser. I en horisontal forståelse, studeres læring som en proces, der foregår i og imellem socio-kulturelle systemer, mens en vertikal forståelse fokuserer på læring inden for et enkelt system (Akkerman & Van Eijck, 2013).</p> <p>De seks interviews er gennemført og analyseret med udgangspunkt i tredje generations Aktivitetsteori (Konkola <i>et al.</i>, 2007; Tuomi-Gröhn; Engeström & Young, 2003), hvor transfer opfattes som en horisontal læreproces, der betegnes som grænsekrydsning i og imellem forskellige kontekster i et systemisk og dialektisk perspektiv. Selve grænsekrydsningen har til formål at etablere kontinuitet i handlinger og interaktioner på tværs af socio-kulturelle forskelle. I Aktivitetsteori udgør to systemers samspil den mindste analytiske enhed, og hvert system består af seks elementer, mens systemerne ideelt set kobles sammen gennem såkaldte grænseobjekter (Roth & Lee, 2007).</p> <p>Analysen viser, at erhvervsskolelærerne har erfaringer med at planlægge og gennemføre undervisning, der skaber betingelser for både vertikale og horisontale læreprocesser. Der er pædagogiske-didaktiske udfordringer forbundet med begge typer af processer, og analysen peger på udfordringer både mellem elementer internt i systemerne og imellem systemerne. I forlængelse af analysen, diskuteres fire potentielle udfaldsrum i forhold til at skabe kontinuitet og transfer forstået som grænsekrydsning. Endvidere drøftes grænseobjekter ud fra Carliles (2004; 2002) typologi, og potentialet i at anvende ikt-baserede artefakter som grænseobjekter behandles kort. Paperet afsluttes med at pege på fremtidige forskningsmuligheder.</p>	

Referencer / Literature:

Akkerman, S.F. & Van Eijck, M. (2013). Re-theorising the student dialogically across and between boundaries of multiple communities. *British Educational Research Journal*. Vol.39, No. 1, February 2013, pp. 60-72.

Carlile, P.R. (2004). Transferring, translating, and transforming: an integrative framework for managing knowledge across boundaries. *Organization Science*, Vol. 15, No. 5, September-October 2004, pp. 555-568.

Carlile, P.R. (2002). A pragmatic view of knowledge and boundaries: boundary objects in new product development. I: *Organization Science*, Vol. 13, No. 4, July-August 2002, pp. 442-455.

Konkola, R., Tuomi-Gröhn, T., Lambert, P. & Ludvigsen, S. (2007). Promoting learning and transfer between school and workplace. *Journal of Education and Work*, 20(3), 211-228.

Lobato, J. (2006). Alternative perspectives on the transfer of learning. History, issues, and challenges for future research. *The Journal of The Learning Sciences*, 15(4), 431-449.

Roth, W-M. & Lee, Y. (2007). Vygotsky's neglected legacy, cultural-historical activity theory. *Review of Educational Research*, 77, 186-232.

Tuomi-Gröhn, T. Engeström, Y., & Young, M. (2003). From transfer to boundary crossing between school and work as a tool for developing vocational education: An introduction. In: T. Tuomi-Gröhn & Y. Engeström (Eds.), *Between school and work: New perspectives on transfer and boundary-crossing* (pp. 1-18). Amsterdam, Netherlands: Pergamon.

Nøgleord / Keywords (3-5):

erhvervsskolelærere, transfer, horisontal læring, grænsekrydsning, grænseobjekter

Paper-indhold / Content:

Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for abstract/symposium presentation NORDYRK 2016 (beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Dorrit Sørensen	Institution: (navn og land/name and country): ph. Metropol – Denmark
E-mailadresse / E-mail: Doso@phmetropol.dk	
Abstracttitel / Title of abstract: Fagligt entreprenørskab i erhvervsuddannelserne – sammenhæng mellem lærernes undervisning og udvikling af elevernes entreprenørielle kompetencer	
Baggrund og motivation / Background and reasons: <p>Dette forskningsprojekt er et samarbejde mellem Fonden for Entreprenørskab, Ph. Metropol og UC -VIA. Der er både en kvantitativ og en kvalitativ del. Dette abstract omhandler kun den kvalitative del.</p> <p>Den ramme og det felt som forskningsprojektet arbejder i, er udvalgte erhvervsskolelæreres hverdagspraksis, hvor de eksperimenterer med deres didaktiske praksis med henblik på, at udvikle en entreprenørskabsdidaktik, der fremmer elevernes entreprenante mindset.</p> <p>Alle lærerne deltager i <i>Udviklingsprojektet fagligt Entreprenørskab, hvor de tager de et PD modul " fagligt entreprenørskab"</i>.</p> <p>Udgangspunkt for det kvalitative forskningsdesign er undersøgelse af elevernes læring og motivation i sammenhæng til lærernes didaktisering i forbindelse med undervisningen i fagligt entreprenørskab.</p>	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørgsmål / Research questions: <p>Hvordan den entreprenørskabsundervisning, som genereres i udviklingsprojektet, kan påvirke elevers læring, motivation og lyst til at deltage i uddannelse, Herunder forsøge at beskrive, hvordan elever, der har særlige udfordringer, kan profitere af denne form for undervisning.</p>	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: <p>Aktions – og designrevet gennem lærernes eksperimenter med deres undervisning og forskernes dataindsamling. Metoden er bl.a. inspireret af Design Based Research (DBR) initieret af Ann Brown¹ i 1992 og Allan Collins² i 1992. Det betyder at ny viden</p>	

¹ Brown, A. L. (1992). Design Experiments: Theoretical and Methodological Challenges in Creating Complex Interventions in Classroom Settings. The Journal of the Learning Sciences,

² Collins, A. (1992). Toward a Design Science of Education. In E. Scanlon & T. O'Shea (Eds.), New directions in educational technology (pp. 15-22). Berlin: Springer-Verlag.

genereres gennem processer, som samtidig udvikler, afprøver og forbedre et design (entreprenante undervisningsforløb). I dette forskningsprojekt er interventionen forskningscirkler. Intervention betyder her, at udviklede design i form af undervisningsforløb som afprøves i en praksis – og at erfaringerne herfra bruges til at forbedre designet (undervisningsforløbene i entreprenørskab). Forskerteamet fortager observationer i lærernes undervisning (eksperimenter) og interviewer elever. Lærerne udforsker egen praksis i eksperimentperioden

Det læringsteoretiske afsæt om entreprenørskabsundervisningen tager udgangspunkt sociokulturelle teorier og pragmatismen. Vi belyser forskellige praksisforståelser og diskuterer dem op imod elevens kompetenceudvikling. Vi har fortaget en afdækning af motivationsorienteringer samt udarbejdet en kort fokuseret analyse om sammenhæng mellem fastholdelse og lærerens pædagogiske didaktiske praksis. Dette indledende arbejde hjælper at udarbejde retningsgivende forskningsspørgsmål i forskningsdesignet. Det er et empiridrevet forskningsprojekt, hvor empirien diskutere med forskellig teori undervejs.

Konklusioner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results:

[OBS! Også i relation til det overordnede tema for NordYrk: *Fælles nordiske udfordringer for yrkesuddannelser* / Also in relation to the overall NordYrk-theme: *Common Nordic challenges with regard to vocational education*]:

Der er et fælles nordisk behov for, at erhvervsskoleelever kan anvende deres brancheviden til at udvikle fag og nytænke håndværk.

Projektet ønsker at

- pege på hvordan elever/lærlinge kan blive medskabere af fremtidig praksis i virksomhederne
- . afdække den erhvervsdannelse og læringstilgang som fremmer entreprenørielle kompetencer hos eleverne
- bidrage til en øget opmærksomhed på sammenhængen mellem pædagogiske og didaktiske design og udvikling af erhvervsskoleelevers handleberedskab til at være entreprenante
- pege på forhold i undervisningen, der inkluderer flest mulige elever til at blive entreprenante uanset forudsætninger.
- Udvide den eksisterende talentforståelse ved også at sætte elevernes entreprenørielle kompetencer i fokus.

Nøgleord / Keywords (3-5):

Entreprenørielle kompetencer, eksperimentbaseret læring, kollaboration, samspil

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

Yes No

Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for abstract/symposium presentation NORDYRK 2016 (beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Regina Lamscheck-Nielsen	Institution: (navn og land/name and country): Moeve aps, Denmark
E-mailadresse / E-mail: regina@moeve.dk	
Abstracttitel / Title of abstract: Learning goals for in-company training: Formulation and Practice <i>Praktikmål: udformning og praksis</i>	
Context <p>Danish vocational education is organized as a dual system, where the students spend approx. 2/3 of their education in companies for training periods and receive remuneration. After an introductory basic course at a VET college, in-company periods and school-based periods alternate in blocks until the final journeyman's test. The training companies are responsible for the students' learning results during their training periods.</p> <p>In this context, the learning goals for in-company training are the competencies that the students need to achieve during the in-company periods. The purpose of the learning goals is to target and to indicate whether and how the student on the whole develops the intended competencies during the training.</p> <p>The learning goals are accompanied by "training declarations" to be sent to the college. Formally the training declarations are the only instruments that assure the employer's feedback on the student's in-company development before the journeyman's test.</p>	
Baggrund og motivation / Background and reasons: <p>There is an increased need for higher transparency and quality assurance of in-company learning, corresponding with the increasing mobility in and between the Danish VET educations, a growing number of formally shorter in-company training periods, as well as international exchange / mobility.</p> <p>The companies, especially new training companies, ask for clarity about what the students have to learn during their training periods. Last but not least, the colleges need to know what the students have learned in the companies, in order to be able to plan and assure that all students achieve their final competencies.</p> <p>In all cases, the learning goals can be keys to meet these needs and to support a close college-company interaction.</p> <p>So far, there is a great diversity between the Danish trades and within educational programs regarding the way that learning goals are formulated and how their achievement is assessed. The applied taxonomies (= levels for students' performances) vary widely between the educational programs. Even within the same educational program, there may be regional differences regarding to which degree and how learning goals are in use.</p>	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørgsmål / Research questions: <p>For the purpose of a major Nordic initiative on the promotion of work-placed learning (2013-2015), a Danish project wanted to identify a model that could lead to a more consistent application of in-company learning goals and more homogeneity across the trades. This should assure a fair and a more transparent process for the students during</p>	

their education.

For this reason, obstacles and prompting initiatives in Denmark were to be identified. The project aimed to point at potential activities that could possibly be undertaken, should the Danish trade committees want to optimize the formulation of and daily practice with in-company learning goals.

Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method:

The Danish project members carried out a *practice-based survey* within the framework of the Nordic project on work-placed learning.

A total of 19 sources covered work documents and digital platforms from both legislation and practice, as well as reports from practice with learning goals in 3 professional fields: construction, electrician, social & health.

Furthermore, Nordic/international inspiration and research-based literature was adapted. External presenters, study visits in practice and presentations by practitioners were part of the survey.

The data collection was processed into a work paper, which was updated throughout the entire process, depending on the discussions and findings during 8 “development seminars”, with approx. 25 participants from the 3 professional fields.

The sources were extended en route, as needs for new knowledge and aspects came up. Thus, interim results led to deepening questions, which were treated in the Nordic context of the project.

The conclusions were mirrored in the requirements from the new Danish VET reform, which has quality development of vocational education on its agenda.

Konklusioner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results:

[OBS! Også i relation til det overordnede tema for NordYrk: *Fælles nordiske udfordringer for yrkesuddannelser* / Also in relation to the overall NordYrk-theme: *Common Nordic challenges with regard to vocational education*]:

Based on the findings of the survey, the Danish project members could point at 6 operational recommendations for the formulation of and application of in-company learning goals.

If quality of VET in general should be heightened by “xx”*, “xx”* should also relate to what qualitatively happens during the in-company training periods and to the interaction between VET college and training company.

In Denmark, the responsible authority for formulation and practice of learning goals are the social partners - in daily operation the trade committees’ secretaries.

A presentation in the Nordic context of the project indicated that the 6 recommendations are relevant for all Nordic countries, though with different emphases and different adaptations to be undertaken in the respective countries.

A transnational project with research guidance could inspire and monitor parallel processes for quality improvement, with focus on in-company learning goals. The above mentioned results and the paper can be considered as a pre-study.

*xx = decision makers from those organs that influence the further development of VET: Ministries, stakeholder organizations for employers and employees, trade committees’ secretaries, school heads, students’ organizations, VET teacher / trainer educations, etc.

Nøgleord / Keywords (3-5):

Quality assurance of in-company training, learning goals, interaction between VET college and training company, student-centered learning

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

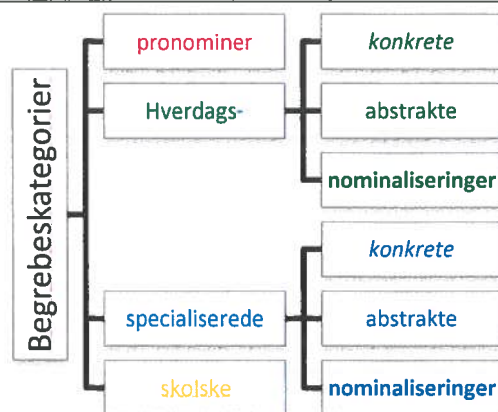
Yes X No

Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for abstract/symposium presentation NORDYRK 2016 (beskrivelse/theme *max. 300 ord/max 300 words*)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Bettina Buch	Institution: (navn og land/name and country): University College Sjælland
E-mailadresse / E-mail: bbu@ucsj.dk	
Abstracttitel / Title of abstract: <i>Skal man læse teksterne til undervisningen?</i>	
Baggrund og motivation / Background and reasons: <p>Unge i Danmark vælger i alt for ringe grad erhvervsuddannelserne, i 2014 var søgningen under 20% af en årgang (Undervisningsministeriet, 2015). Ydermere er frafaldet ganske stort (Se bl.a.: Koudahl & Undervisningsministeriet, 2005). Fra politisk hold ønsker man, at flere unge søger en erhvervsuddannelse, og at unge kan fastholdes i uddannelserne. Et perspektiv på at undersøge, hvordan man kan forstå de unges valg og fravalg er at undersøge, hvilke læse-, skrive-, og tekstkompetencer, elever på erhvervsuddannelserne skal have. I mit ph.d.-projekt har jeg undersøgt, hvordan man kan karakterisere tekster og genrer fra erhvervsuddannelserne og hvilke udfordringer disse kan give eleverne (Buch, 2015).</p>	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørgsmål / Research questions: Hvilke tekster og genrer findes på erhvervsuddannelserne og hvordan kan man karakterisere dem?	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: <p>Studiet kan betegnes som et eksplorativt og deskriptivt studie af tekster og genrer på erhvervsuddannelserne. Data er indsamlet i form af tekster fra flere forskellige fag på tre forskellige erhvervsuddannelser suppleret med observation af brugen af teksterne (med feltnoter og lydoptagelser) samt interview med nogle lærere.</p> <p>De indsamlede tekster (både skriftlige og transskriberede, mundtlige tekster) er efterfølgende analyseret i forhold til genretilhørsforhold og sprogbrug med særligt fokus på anvendelsen af begreber og processer på baggrund af teori funderet i Systemisk funktionel Lingvistik. Især fokuseres på teksternes brug af begreber på baggrund af eget udviklede analyseapparat, der har vist sig at være egnet til at opdele begrebsbrugen i forhold til de domæner, teksterne benyttes indenfor (Buch, 2015). Der opereres med følgende opdeling:</p>	

Konklusioner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results:

[OBS! Også i relation til det overordnede tema for NordYrk: *Fælles nordiske udfordringer for yrkesuddannelser* / Also in relation to the overall NordYrk-theme: *Common Nordic challenges with regard to vocational education*]:

De tekster, elevernes skal læse på erhvervsuddannelserne kan genreinddeles, og jeg fandt her de skriftlige genrer *undervisningsrelaterede tekster*, *lærerproducerede tekster* og *specialiserede tekster* og de mundtlige genrer *IRE*, *lærermonologer* samt *lærerrecouneten* og *elevrecouneten*. Jeg fandt, at de specialiserede tekster domineres af et specialiseret vocabular, men især konkrete begreber, og at lærerens recounts fungerer som en medierende genre mellem disse stærkt specialiserede tekster og elevernes hverdagsprægede tekster, hvis vokabular stort set udelukkende består af især konkrete begreber fra hverdagsdomænet.

Mine undersøgelser peger på, at man bør arbejde mere med elevernes sproglige kompetencer på erhvervsuddannelserne, og dette må også gælde for uddannelserne i de andre, nordiske lande.

Buch, B. (2015). *Tekster og genrer på erhvervsuddannelserne - med særligt henblik på overgangen fra grundskole til erhvervsuddannelse*. Aarhus Universitet/Aarhus University, Copenhagen. Retrieved from <https://dansksaan.wordpress.com/ph-d-afhandling/>

Koudahl, P., & Undervisningsministeriet. (2005). *Frafald i erhvervsuddannelserne – årsager og forklaringer*. Undervisningsministeriets temahæfteserie (Vol. 1). Denmark. Retrieved from <http://pub.uvm.dk/2005/frafaldsopsamling/87-603-2548-8.pdf>

Undervisningsministeriet. (2015). *Niende og tiende klasseelevernes tilmeldinger til ungdomsuddannelserne og tiende klasse 2014*.

Nøgleord / Keywords (3-5):

Tekster på erhvervsuddannelserne
Elevers sproglige kompetencer

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

Yes ☒ No ☐

NORDYRK abstrakt, Arnt Louw, 14.3.16.

Navn / Name: Arnt Louw	Institution (navn og land/name and country): Center for Ungdomsforskning, Aalborg Universitet, Danmark
E-mailadresse / E-mail: avl@learning.aau.dk	
Titel på paper / Paper title: Koblinger mellem skole og praktik for eleverne i de danske erhvervsuddannelser	
Abstract (max 300 words): De danske erhvervsuddannelser har en lang tradition for at hvile på vekseluddannelsesprincippet. I forbindelse med den seneste reform af erhvervsuddannelserne (UVM 2014) er vekseluddannelsesprincip videreført stort set uændret. Der er altså bred politisk opbakning til, at det fortsat skal være en hjørnesten i den danske erhvervsuddannelsesmodel. Vekseluddannelsesprincippet udgør en stor styrke, men det giver også særlige udfordringer for eleverne i forhold til at koble mellem skole og praktik på meningsfulde måder for eleverne Dette paper er baseret på en kvalitativ undersøgelse af erhvervsskolars udviklingsarbejde med at skabe bedre koblinger mellem skole og praktik for eleverne, foretaget i Danmark i 2014. Paperet beskæftiger sig således med højaktuelle elementer i udviklingen af kvalitet i de danske erhvervsuddannelser. Hovedpointen i artiklen er, at bedre koblinger mellem skole og praktik for end eleverne skabes ved at sætte ind på to centrale niveauer, et elevniveau og et institutionsniveau. På institutionsniveau er det et centralt argument i artiklen, at bedre koblinger mellem skole og praktik for eleverne starter med, at der skabes bedre samarbejder mellem skolens undervisere og praktikkens vejledere. På elevniveau er det argumentet i artiklen, at styrkelse af elevernes refleksionskompetencer skaber bedre forståelse for koblingsmuligheder mellem skole og praktik og teori og praksis for eleverne. Det handler om, at eleverne gør begrundede overvejelser over deres handlinger i praksis og tænker fremad på næste praktik- eller skoleforløb. Analyserne i artiklen baserer sig på erhvervsskoler konkrete udviklingsarbejde og sætter disse ind i en didaktisk ramme inspireret af Hiim og Hippe (1997) og Bernsteins begreb om rammesætning (2000).	
Referencer / Literature: Bernstein, B. (2000) <i>Pedagogy, Symbolic Control and Identity. Theory, Research, Critique</i> . Rowman & Littlefield Hiim, H. & Hippe, Else (1997) <i>Læring gennem oplevelse, forståelse og handling. En studiebog i didaktik</i> . Gyldendal, Nordisk Forlag A/S, København UVM (2014) <i>Aftale om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser</i>	
Nøgleord / Keywords (3-5): Vekseluddannelse, koblinger, refleksionskompetencer, didaktik	

Paper-indhold / Content: Kommer senest 4. april.

Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for abstract/symposium presentation NORDYRK 2016 (beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Pernille Hjermov, chefkonsulent Stine Sund Hald, Evalueringskonsulent	Institution: (navn og land/name and country): Danmarks Evalueringsinstitut
E-mailadresse / E-mail: peh@eva.dk ; ssh@eva.dk	
Abstracttitel / Title of abstract: Det praktikpladsopsøgende arbejde for elever i praktikcentre i Danmark	
Baggrund og motivation / Background and reasons: <p>Eleverne i de danske erhvervsuddannelser skal indgå en uddannelsesaftale med en praktikvirksomhed, når de har afsluttet deres grundforløb og påbegynder hovedforløbet af deres uddannelse.</p> <p>Elever, der ikke har en uddannelsesaftale med en praktikvirksomhed har mulighed for at færdiggøre den i skolepraktik i et praktikcenter. Der er ca. 15 % af eleverne, der tre måneder efter de har afsluttet et grundforløb er indskrevet i et praktikcenter.</p> <p>Undersøgelsens formål er at afdække, i hvilket omfang praktikcentrene bidrager til, at flere elever færdiggør deres erhvervsuddannelse. Der er i undersøgelsen blandt andet fokus på, hvordan centrene medvirker til, at finde praktikpladser i nye virksomheder, som ikke tidligere eller ikke i en længere periode har haft en elev.</p>	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørgsmål / Research questions: <p>Undersøgelsen har haft følgende overordnede undersøgelsesspørgsmål:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvad er status for det praktikpladsopsøgende arbejde for praktikcenterelever, to år efter at skolepraktikken er blevet samlet i praktikcentre? • Hvilke forhold er vigtige når praktikcentre udfører praktikpladsopsøgende arbejde? 	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: <p>Undersøgelsen bygger på en kombination af registerdata og antal ? kvalitative interviews med praktikcentre og praktikvirksomheder.</p> <p>Registerdata danner i evalueringen grundlag for en deskriptiv status på elevers overgang til hovedforløb, og forskellige praktikforløb for elever i praktikcentrene. De kvalitative data ligger til grund for analyser af, hvilke forhold der har betydning i det praktikpladsopsøgende arbejde.</p>	

Konklusioner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results:

Undersøgelsen viser, at op mod hver femte uddannelsesaftale for praktikcentereleverer indgået med virksomheder, som ikke tidligere eller ikke i en længere periode har haft en elev.

Undersøgelsen viser, at særligt 5 indsatsområder er vigtige, hvis praktikcentrene skal understøtte elevernes vej mod en praktikplads.

Praktikcentrene skal:

- 1) have et strategisk og vedvarende fokus på praktikpladsopsøgende arbejde blandt nye virksomheder
- 2) give detaljeret og præcis information til virksomhederne
- 3) arbejde målrettet for at etablere restaftaler til eleverne og følge op løbende på elevernes forløb
- 4) arbejde for at skabe et godt match mellem elev og praktikvirksomhed.
- 5) Understøtte elevernes egen søgeproces.

Endelig viser evalueringen, at andelen af elever, der tre måneder efter deres grundforløb ikke er i gang med et hovedforløb, er steget fra 45 % til 47 %. Det tyder på, at praktikcentrene ikke alene kan løse den store udfordring med at uddanne den efterspurgte faglærte arbejdskraft.

Nøgleord / Keywords (3-5):

Praktikpladser, skolepraktik, praktikvirksomheder, praktikpladsopsøgende arbejde, uddannelsesgaranti

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

No

Abstract til workshop- eller symposieoplæg NORDYRK 2016 (beskrivelse max. 300 ord)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
ljmg@phmetropol.dk

Navn: Jette Larsen	Institution: (navn og land): VIA University College DK
E-mailadresse: jela@via.dk	
Abstracttitel: "Nye erhvervsskolelæreres opfattelse af deres professionelle rolle og opgave"	
Baggrund og motivation: Vi interesserer sig for forudsætningerne for udvikling af dygtige erhvervsskolelærere, forstået som "professionelt handlende" lærere. Vi vil tale om det professionelle som det, man <u>gør</u> som lærer, og hvordan man <u>begrunder</u> sine handlinger, herunder hvilke <u>overordnede formål</u> , man måtte se med sin professionelle virksomhed. Vi interesserer os for, hvordan den enkelte tager lærerrollen på sig, hvilken subjektiv betydning, man tillægger opgaven, og hvordan man identificerer sig med den.	
Problemformulering: <i>Hvordan forstår den nye teknisk faglærte lærer sin opgave som erhvervsskolelærer?</i> Forskningsspørgsmål: Hvad angiver de nye læreres som deres jobmotivation? Hvordan er deres opgaveopfattelse? Hvordan fremstår deres subjektive praksisteori?	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode: Der har været tre runder af empiriindsamling og analyse: <ol style="list-style-type: none"> 1. Narrative interviews med enkeltlærere (8 repræsenterende spredning i fag, skoler og køn) Analyse af interviews – kondensering. 2. Opfølgende interviews med informantens validering Udarbejdelse af "lærerbilleder" 3. Studerende på DEP (ca. 50) validerer billederne. Skalerede spørgsmål ift enighed med de udsagn, "billederne" udsiger Tværgående analyse af fortællingerne 	
Konklusioner, forventet udbytte og resultater: Mulige konsekvenser af nedenstående diskuteres: Mesterlærertilgangen er godt implementeret. Tanken om at være rollemodel, både fagligt og personligt, tiltaler mange. Lærernes subjektive praksisteori ("hvad der virker") overordnet: <ol style="list-style-type: none"> 1) Gode relationer er nødvendige for at eleverne lærer noget 2) Det er nødvendigt med "en høj faglighed" 3) Man skal kunne tage afsæt i elevernes forudsætninger og tilpasse undervisningen 	
Nøgleord / Keywords (3-5): Professionel erhvervsskolelærer, subjektiv praksisteori, fagidentitet	
Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too? JA	

Template for abstract/symposium presentation NORDYRK 2016 (theme *max 300 words*)

Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE, limg@phmetropol.dk

Name: Elsa Eiríksdóttir (presenter/attendee) & Ingólfur Á. Jóhannesson	Institution: (name and country): University of Iceland, Iceland
E-mail: elsae@hi.is	
Title of abstract: Grounds for changes: Types of changes in technology and assessment practices of vocational and math teachers in upper secondary schools in Iceland	
Background and reasons: This research is a part of a larger research project aimed at understanding the development of teaching practices and learning in upper secondary schools in Iceland. The proposed presentation will focus on the views of vocational and mathematics teachers towards what influences them to change their practices and how impactful these changes are.	
Problem definition: Research questions: The aim was to understand how the teachers described changes in their teaching practices. Specifically, what they identified as the impetus and how they framed these changes.	
Method - theoretical framework and data collection method: From the overall set of data, we analyzed interviews with six mathematics and six vocational teachers from eight different schools. We composed an analytical device consisting of two spectra or dimensions: On the Y-spectrum we placed reasons for change; with changes viewed as top-down on one end (e.g. educational authorities, school policy) and changes seen as initiated by the teachers themselves on the other. The X-spectrum reflects whether the teachers frame the changes as peripheral (e.g. adjustments made to solve practical issues) or structural (reflecting pedagogical beliefs or values), corresponding roughly to what Piaget and Kolb would explain as assimilation and accommodation.	
Conclusions, expected outcome and results: [Also in relation to the overall NordYrk-theme: <i>Common Nordic challenges with regard to vocational education</i>]: The analyses revealed that the changes discussed by the teachers fell into two main categories: technology and assessment. The results indicate interplay between school policy and teacher initiative, with one seemingly influencing the other as teachers react to top-down directives (e.g. continuous assessment vs. final assessment). The results	

also reveal how similar changes to practices (e.g. in-class continuous assessment) can be framed in different terms as they reflect fundamental shifts in some cases (e.g. reacting to increasingly diverse student population) but adaptive practices in others (e.g. to prevent students from copying assignments). In the presentation the focus will be on the results for the vocational teachers and how they identify and frame changes in their teaching practices.

Keywords (3-5):

VET, changes, technology, assessment, teaching, upper-secondary school

Do you expect to send a paper too?

No

Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for abstract/symposium presentation NORDYRK 2016 (beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name:	Institution: (navn og land/name and country):
Hele Gray(presetner/attendee)	University of Iceland, Iceland
E-mailadresse / E-mail: hwg1@hi.is	
Abstracttitel / Title of abstract: The role of logbooks in workplace learning – are they necessary?	
Baggrund og motivation / Background and reasons: One of the main challenges facing the Nordic countries when it comes to successfully integrating workplace learning into the educational program is securing apprenticeships and guaranteeing the quality of workplace learning (TemaNord:544, 2014). This study is a part of the author's doctoral dissertation and aims to investigate the real lived reality of apprentices, master craftsmen/trainers and vocational teachers when using logbooks in workplace learning. This presentation will describe how apprentices, master craftsmen/trainers and vocational teachers perceive logbooks and their usefulness.	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørgsmål / Research questions: The aim is to understand how the users perceive the usefulness of logbooks in workplace learning. Focusing on three main areas, support, monitoring and learning.	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: 632 apprentices in 27 different trades received a logbook. Logbooks catalogues tasks to be undertaken in the workplace. After a minimum of 6 month of usage an online questionnaire was sent to the apprentices and their master craftsmen/workplace trainers. Vocational teacher were also included though they are not directly affiliated with workplace learning in Iceland. The sample consisted of 1.111 participants, there of 632 apprentices, 399 master craftsmen and 80 vocational teachers (response rate = 64,1%). Participants provided over 2000 comments.	
Konklusioner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results: [OBS! Også i relation til det overordnede tema for NordYrk: <i>Fælles nordiske udfordringer for yrkesuddannelser</i> / Also in relation to the overall NordYrk-theme: <i>Common Nordic challenges with regard to vocational education</i>]: The primary findings show that there is limited usage of the logbooks in workplace learning. However the opportunity to expand the quality of workplace learning is evident in how the users envisage its usefulness. For example apprentices and master craftsmen agree on its usefulness in regards with organisational support in workplace and vocational teachers found that logbooks have the potential to regulate and monitor the work place environment. The richness of data provides guidance for educational and organisational policy in regards with the role of logbooks, content, implementation and validity. The overall result shows that the participants agree on the importance of logbooks that could be a useful anchor for workplace learning in the dual system.	
Nøgleord / Keywords (3-5): Work place learning, logbooks, dual system, apprentices, master craftsmen, usefulness and policy.	
Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too? No	

Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for abstract/symposium presentation NORDYRK 2016 (beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Eivor Romar	Institution: (navn og land/name and country):Fakulteten för pedagogik- och välfärdsstudier, Åbo akademi, Finland
E-mailadresse / E-mail: eromar@abo.fi	
Abstracttitel / Title of abstract: Yrkeslärarstuderandes uppfattning av praktikhandledningens betydelse för utvecklande av den egna lärarrollen.	
Baggrund og motivation / Background and reasons: Avsikten med avhandlingen är att undersöka, analysera och tolka yrkeslärarstuderandes uppfattningar av handledning under praktiken, hur de uppfattar att handledningen påverkar deras professionella utveckling och identitetsförankring. Vidare är jag intresserad av möjligheten att kunna spåra förändringar och eventuellt arten av dessa i yrkeslärarstuderandes identitetsuppfattningar efter genomgången praktikperiod.	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørgsmål / Research questions: Hur betraktar blivande yrkeslärare handledningens betydelse för den professionella utvecklingen och förankringen av yrkesidentiteten inför och efter genomförda praktikperioder?	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: <i>Yrkesidentitet.</i> Med uttrycket yrkesidentitet avses individens uppfattning om sig själv som professionell utövare av ett yrke. Yrkeslärarens roll kan ses som mera mångfacetterad än andra lärares. Yrkeskunskapen är ofta <i>tyst kunskap</i> , dvs. erfarenhetsbaserad kunskap som individen besitter men som inte kan uttalas och är beroende av sitt sammanhang. Utöver direkt yrkeskunskap ska läraren hjälpa studerande att behärska de sociala koderna i respektive yrke. Forskning visar hur individens jaguppfattning utvecklas i en social omgivning och i samspel med andra människor. <i>Handledning.</i> Handledningen är en betydelsefull del av lärarutbildningen. Studerande prövar och synliggör sin egen praxisteori vilken granskas och reflekteras. Avsikten är att knyta samman teori och praktik. Målet med all handledning är att den handledda ska utvecklas för att i ett senare skede kunna klara sig själv på egen hand. <i>Lärande.</i> Lärande kan ses som en process som leder till en permanent förändring i kapaciteten hos individen. Ur ett sociokulturellt perspektiv läggs vikt vid att kunskap konstrueras genom ett socialt samarbete i en kulturell kontext. Interaktion och samarbete betraktas då som grundläggande för lärande. <i>Datainsamlingsmetod.</i> Semistrukturerade intervjuer i två omgångar med 21/17 blivande yrkeslärare.	
Konklusioner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results: [OBS! Også i relation til det overordnede tema for NordYrk: <i>Fælles nordiske udfordringer for yrkesuddannelser</i> / Also in relation to the overall NordYrk-theme: <i>Common Nordic challenges with regard to vocational education</i>]:	

Praktikperioderna kan ses som en tid för studerande när de söker sin egen yrkesidentitet samt ges tillfälle att testa och pröva den egna förmågan. Då är handledningens roll central för studerandes utveckling och socialisering in i yrket. Detta menar jag kan uppfattas som gemensamt för yrkeslärarutbildning oavsett land.

Preliminära resultat:

1 Handlingsinriktade erfarenheter

Individuella handlingserfarenheter

Gemensamma handlingserfarenheter

2 Känslolinriktade erfarenheter

Handledarnärvaro och konkret stöd

Samhörighet i yrkeslärargemenskapen

Bekräftelse och ökat självförtroende

3 Kunskapsinriktade erfarenheter

Reflektion och analys

Planering samt rapport- och dagboksanteckningar

Det förefaller på flera plan finnas en tydlig förändring i studerandes uppfattningar före och efter praktiken

Nøgleord / Keywords (3-5):

Handledning, yrkeslärare, professionell utveckling, yrkesidentitet

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

No

**Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for
abstract/symposium presentation NORDYRK 2016**
(beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Birgit Schaffar-Kronqvist	Institution: (navn og land/name and country): Åbo Akademi, Vasa, Finland
E-mailadresse / E-mail: bschaffa@abo.fi	
Abstracttitel / Title of abstract: Judgement as a common challenge to vocational education - How to learn to differentiate between better and worse quality?	
Baggrund og motivation / Background and reasons: Students in vocational education learn to produce different kinds of services and products. The aim in manufacturing things or delivering services is not only to realise the production in any way, but to strive for good quality in the work that is done. A student might have fulfilled the demanded task and cut hair, serve salad or clean a car in a certain way, but the important question remaining is whether or not this is done in a good way, with a result of good quality.	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørgsmål / Research questions: How to teach and how to learn to differentiate between better and worse quality?	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: After a general introduction, this paper will theoretically combine insights and teaching methods from both sloyd education, formative assessments and philosophy for children.	
Konklusioner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results: [OBS! Også i relation til det overordnede tema for NordYrk: <i>Fælles nordiske udfordringer for yrkesuddannelser</i> / Also in relation to the overall NordYrk-theme: <i>Common Nordic challenges with regard to vocational education</i>]: The aim is to develop a theoretical background that help to develop the methods for student's perception of differences in working-processes and results, an active vocabulary and the ability to express and receive critique.	
Nøgleord / Keywords (3-5): Quality judgement, formative assessment, sloyd education, philosophy for children	
Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too? Yes	

Skabelon til symposium eller lignende / Template for symposium - NORDYRK 2016

(max 300 words)

Indsendes **senest d. 4. april 2016** til / Please send at latest **April 4th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

<i>A symposium should include participants from at least two Nordic countries and address an issue of explicit relevance for vocational education in the Nordic countries.</i>	
Navn (hovedansvarlig) / Name (contact person): Merja Alanko-Turunen	Institution (navn og land/name and country): Haaga-Helia University of Applied Sciences, School of Vocational Teacher education
Øvrige deltagere / List of participants (name and institution): Piret Luik, Tartu University Merle Taimalu, Tartu University Oie Ristioja, Voru Vocational Training Centre Silvi Pihlakas, Voru Vocational Training Centre Tron Ingar, Oslo and Akershus University College of Applied Sciences Grete Haarland, Oslo and Akershus University College of Applied Sciences Mikaela Nyholm, Practicum Vocational Institute Merja Alanko-Turunen, Haaga-Helia University of Applied Sciences Katri Aaltonen, Haaga-Helia University of Applied Sciences Irmeli Pietilä, Haaga-Helia University of Applied Sciences Liisa Vanhanen-Nuutinen, Haaga-Helia University of Applied Sciences	
E-mailadresse (hovedansvarlig) / E-mail (contact person): merja.alanko-turunen@haaga-helia.fi	
Titel på symposium / Title of the symposium:	

Looking for informal models for building vocational teachers' competencies for work and at work
Titel på oplæg / Title of presentation: The potential of informal learning - sharing and discussing examples from Nordic and Baltic vocational schools and teacher education

Beskrivelse / Content:

(Give a short description of the theme that the symposium will discuss - max 300 words):

The work of a vocational teacher and vocational teacher educator has transformed into a work in constant change. In order to support career-long professional development and growth, those working within VET need various kinds of platforms for exploration and reflection of one's own work within the work environment. Workplace learning can be stimulated by improving the conditions for teachers' informal learning; i.e., designing activities and situations that are aimed at learning for work as well as for learning at work and knowledge sharing.

The symposium is organised in three main parts. In the first part we jointly map the conceptual terrain and need for informal learning. There is a large degree of consensus with regard to the concepts of formal and informal learning.

In the second part of the symposium we focus on various informal models of learning examined in our Loimoco (Looking for informal models for vocational teachers' competence development for work and at work) project financed by Nordplus. The partners of the project represent various levels of vocational education and training: from Finland Haaga-Helia School of Vocational Teacher Education and Practicum vocational institute, from Estonia University of Tartu and Võru County Vocational Training Centre, from Norway Oslo Akershus University.

These include the Finnish models of peer-group mentoring and individual teacher coaching, the Estonian observations of colleagues and joint curriculum design and the Norwegian learning group model. Boundaries between informal and formal learning can only be understood within particular contexts and these models stem from different Nordic and Baltic work contexts of vocational teachers and teacher educators.

Finally, in the third part we discuss the implications of our examinations. Informal learning has untapped potential and by harnessing the potential with explicit porous models it will be recognized as part of legitimate ways of developing competences within VET institutions.

Abstract til workshop - NORDYRK 2016

(omfang 3-5 A4-sider/max 2000 words /13.000 units incl.)

Indsendes **senest d. 4. april 2016** til / Please send at latest **April 4^t** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Anna Karin Fändrik Mats Lundgren Nicola Nerström	Institution (navn og land/name and country): Högskolan Dalarna. Akademin Utbildning, hälsa och samhälle. Avdelningen för utbildningsvetenskap, Sverige
E-mailadresse / E-mail: akf@d.se ; mlu@du.se ; nne@du.se	
Titel på paper / Paper title: Betyg och bedömning i yrkesutbildning - En kvalitativ fallstudie av kollegialt lärande och utvecklingsarbete i en forskningscirkel	
Abstract (max 300 words): <p>Syftet med detta paper är att beskriva och diskutera hur det i en forskningscirkel var möjligt att etablera ett kollegialt lärande och hur detta påverkade en grupp yrkeslärares sätt att resonera när de undersökte och reflekterade över hur de bedömde och satte betyg på sina elever, men även hur detta i sin tur genererade idéer om hur undervisningen kunde förbättras. Forskningscirkeln användes som en form av deltagarorienterad aktionsforskning, såväl som ett forum för att ur olika perspektiv undersöka och belysa pedagogiska problem i skolans vardag. Tanken var att forskningscirkelmetoden kunde användas för att etablera ett lärande och samtidigt initiera ett pedagogiskt utvecklingsarbete som bygger på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, där deltagarna inte bara var kunskapskonsumenter utan även producenter av handlingsrelevant kunskap.</p> <p>Studien bygger på en kvalitativ fallstudie där författarna medverkade som ledare för den studerade forskningscirkeln som genomfördes tillsammans med en grupp lärare verksamma på olika yrkesprogram i en svensk gymnasieskola. De data som samlats in bygger på deltagande observation, informella samtal, gruppintervjuer samt på det material deltagarna producerade i form av handlingsplaner.</p> <p>Resultatet visar att deltagarna inom forskningscirkelns ram kom att bilda olika mindre koalitioner där de samlades runt olika teman för utveckla "miniforskningsprojekt" som på ett konkret och handfast sätt berörde problem om betyg och bedömning som de behövde lära sig mer om för att kunna utveckla undervisningen. Skolans rektor och utbildningsledare, som också deltog i forskningscirkeln, fick på så sätt en möjlighet att utveckla sina egna kunskaper om den undervisning som deras lärare bedriver i sin vardag, liksom uppslag för hur de kunde utveckla ett mer praktiskt pedagogiskt ledarskap. För forskningscirkelledarna innebar det att de inte bara kunde fungera som en resurs och ge stimulans, de kunna också själva skaffa sig nya kunskaper om de pedagogiska problem som är förknippat med bedömning och sätta betyg på yrkeselever.</p>	
Referencer / Literature: Holmstrand, L. & Härnsten, G. (2003). <i>Förutsättningar för forskningscirkel i</i>	

skolan. *En-kritisk granskning*. Forskning i fokus, 10. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling.

Lahdenperä, P. (2011). (red). *Forskningscirkel – arena för verksamhetsutveckling i*

mångfald. *Studies in Social Sciences*, Forskningsrapport 2011:1. Mälardalens högskola.

Lundgren, M. (2000). *Forskningscirkel och skolutveckling – ett lärarperspektiv*. Rapport 2000:2 Forskning. Falun: Högskolan Dalarna. (Arbetsrapport)

Lundgren, M. (2003a). *Kan forskningscirkel bidra till att utveckla skolan i riktning mot en lärande organisation?* Paper presenterat på konferensen Högskola och samhälle i samverkan (HSS) i Ronneby maj 2003.

Lundgren, M. (2003b). *Forskningscirkel - en arena där lärares syn på vad deras arbete re-sulterar i kan utmanas?* Paper presented at NFPS: s. conference in Copenhagen 7 – 9 Mars 2003.

Vetenskapsrådet (2015) *Forskning och skola i samverkan – Kartläggningar av forskningsre-sultat med relevans för praktiskt arbete i skolväsendet*. Stockholm: Vetenskapsrådet.

Nøgleord / Keywords (3-5):

Yrkesutbildning, betyg, bedömning, kollegialt lärande, forskningscirkel

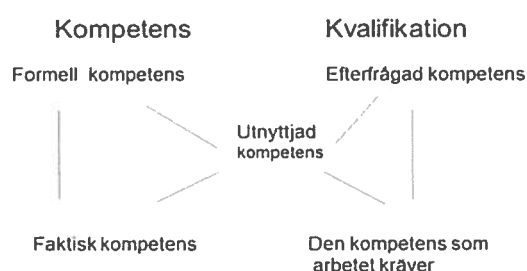
Paper-indhold / Content: (Max 2000 ord)

**Abstract til workshop-ellersymposieoplæg/template for
abstract/symposium presentation NORDYRK 2016**
(beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til/ Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Maud Baumgarten & Katarina Sipos	Institution: (navn og land/name and country): Stockholms universitet, Inst för pedagogik och didaktik, Sverige
E-mailadresse/ E-mail: maud.baumgarten@edu.su.se katarina.sios@edu.su.se	
Abstracttitel/ Title of abstract: Kompetensutveckling för yrkeslärare – om organisatoriskt lärande för samspel mellan skola och arbete i yrkesutbildning	
Baggrund og motivation/ Background and reasons: Vi tar utgångspunkt i ett projekt med fortbildning för yrkeslärare på gymnasienivå. Att organisera för närmare samarbete mellan skola och arbetsliv kräver kompetensutveckling med särskild design. Denna design genomförs, prövas och särskilt studeras dess effekter. Forskning visar att kompetensinsatser mest bidrar till personlig utveckling (Svensson, Brulin, Jansson och Sjöberg, 2013).	
Problemformulering/ Problem definition: Forskningsspørgsmål/Research questions: Avsikten är att ta reda på om och hur det arbetsplatsförlagda lärandet har utvecklats genom att deltagare genomgått Skolverkets apl-utbildning.	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: Den metod som används i studien är innehållsanalys av ca 500 digitala enkäter	

med fasta och öppna svarsalternativ. Teoretiska utgångspunkter är yrkeskunnande och lärande. Yrkeskunnande kan ses ur två aspekter; den kompetens individen besitter och de kvalifikationer som arbetet kräver. I modellen nedan lyfts de olika aspekterna av yrkeskunnande fram och relationen dem emellan.

Figur 1 Begreppsmodell över relationerna mellan kompetens och kvalifikation (Ellström, 1992).

Det som efterfrågas överensstämmer sällan helt med den kompetens som faktiskt krävs för att utföra uppgiften (Ellström 1992).

Konklusioner, forventet udbytte og resultater/Conclusions, expected outcome and results:

Villkoren för lärande i formell kompetensutveckling är beroende av samspelet mellan individuella faktorer och organisatoriska faktorer som verkar i en yttre kontext, vilket studien visar (Ellström, 2004; Baumgarten, 2006; Baumgarten & Sipos, 2013).

[OBS! Også i relation til det overordnede tema for NordYrk: *Fælles nordiske udfordringer for yrkesuddannelser*/Also in relation to the overall NordYrk-theme: *Common Nordic challenges with regard to vocational education*]:

Nøgleord/Keywords (3-5): yrkeskunnande, kompetens, kvalifikation, arbetsplatslärande

Planlægger du at indsende et paper?/Do you expect to send a paper too?

Yes x No

Abstract til workshop - NORDYRK 2016

(omfang 3-5 A4-sider/max 2000 words /13.000 units incl.)

Indsendes **senest d. 4. april 2016** til / Please send at latest **April 4^t** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name:	Institution (navn og land/name and country):
Camilla Gåfvels	Stockholms universitet
E-mailadresse / E-mail: camilla.gafvels@edu.su.se	
Titel på paper / Paper title: Instruktioner och skapande av värderingar i floristutbildning	
<p>Abstract (max 300 words):</p> <p>Studien handlar om relationen mellan instruktions- och bedömningshandlingar (Goodwin & Goodwin, 1992; Lindberg & Löfgren, 2011) i undervisning. Utifrån ett samtalsanalytiskt perspektiv (Goodwin, 2013 [2001]; ten Have, 2007) och ett sociokulturellt ramverk (Wertsch, 1998), diskuteras frågan hur yrkeskunnande uttrycks genom val och värdering av material – blommor – i syfte att diskutera professionella omdömen i undervisning.</p> <p>Studien relaterar till tidigare forskning som pekar i riktning mot ett ökat intresse för materiell kultur och meningsskapande, där frågan hur objekt stödjer handlande, lärande och samarbete står i förgrunden (se Nevile m.fl., 2014). I den här studien ställs frågan hur undervisningsobjekt används <i>in situ</i> och på vilket sätt deltagare förhåller sig till blommor (material) i social interaktion. I yrkesutbildning, liksom yrkesutövande som relaterar till hantverksyrken, står professionella omdömen ofta i relation till yrkestradition och material, vid sidan av teknik (jfr Carlgren, 2015; Lindberg, 2003).</p> <p>Studiens empiri kommer från videoinspelat material från en ettårig floristutbildning i Sverige. Exemplet som studeras utgår från sekvenser där läraren instruerar tillverkning av en krans. Exemplet visar även kursdeltagares arbete med tillgängliga resurser i utbildningsrummet. Resultaten pekar på hur botaniskt material används som resurs för att visa "här är jag – och hit är jag på väg". En signifikant och återkommande aspekt i bedömningshandlingarna är hur läraren tar bort material från elevens krans, vilket dels förstås som ett sätt att kommunicera önskvärda resultat och dels även visar hur material är del av yrkesspecifik kommunikation. Därutöver betonar resultatet vilken betydelse det botaniska materialets egenskaper har för formering av blomsterbinderi. Studien synliggör aspekter av yrkeskunnande där materialet i sig vägleder handlingar – ett ämnesområde som har familjelikheter med andra yrkesutbildningar som arbetar med organiskt material och estetiska uttryck.</p>	
<p>Referencer / Literature:</p> <p>Carlgren, I. (2015). Kunskapskulturer och undervisningspraktiker. Göteborg: Daidalos. Goodwin, C. (2013 [2001]). Practices of seeing visual analysis: an ethnomethodological approach. In T, Van Leeuwen & C, Jewitt (Eds.), Handbook of visual analysis (pp157-182). London: SAGE. Goodwin, C., & Goodwin, M. H. (1992). Assessment and the</p>	

construction of context. In A. Duranti, C. Goodwin, (Eds.), Rethinking context: Language as an interactive phenomenon (pp 147-189). Cambridge: Cambridge University Press.

Nevile, M., Haddington, P., Heinemann, T., & Rauniomaa, M. (Eds.). 2014. Interacting with objects: Language, materiality, and social activity. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.

Have, P.T. (2007). Doing conversation analysis [Elektronisk resurs]. (2nd ed.) Los Angeles, Calif.: SAGE.

Wertsch, Lindberg, V & Löfgren, R (2011) "Bedömningshandlingar i två klassrum. Likartat kemiinnehåll men skilda inramningar". I Eriksson, I (red.) Kemiundervisning, text och textbruk i finlandssvenska och svenska skolor: en komparativ tvärvetenskaplig studie. Stockholm: Stockholms universitets förlag.

Lindberg, V. (2003). *Yrkesutbildning i omvandling: en studie av lärandepraktiker och kunskapstransformationer*. Diss. (sammanfattning) Stockholm: Univ., 2003. Stockholm.

James V., Mind as action, Oxford University Press, New York, 1998.

Nøgleord / Keywords (3-5):

floristutbildning, instruktioner, bedömningshandlingar, yrkeskunnande

Paper-indhold / Content:

**Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for
abstract/symposium presentation NORDYRK 2016**
(beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Enni Paul	Institution: (navn og land/name and country): Institutet för pedagogic och didaktik, Stockholms universitet, Sverige
E-mailadresse / E-mail: enni.paul@edu.su.se	
Abstracttitel / Title of abstract: Skolinitierade skrivuppgifter i gymnasial lärlingsutbildning: vilket yrkeskunnande tar form i lärlingselevers loggböcker?	
Baggrund og motivation / Background and reasons: <p>Min forskning fokuserar på det skriftbruk som lärlingselever möter under sin gymnasiala lärlingsutbildning, och vad detta ger för möjligheter för deltagande i yrkets skriftpraktiker.</p> <p>En utgångspunkt för studien är tidigare forskning som beskriver ett glapp mellan det skriftbruk yrkeselever får tillgång till i skolan och det de behöver i sitt framtida yrkesarbete (t.ex. Berglund 2009, Olofsson 2011). Samtidigt kan skolans skriftpraktiker potentiellt kunna få en roll som något som vidgar och ger andra perspektiv på skriftbruket på arbetsplatser och i yrken(Jfr Lindberg 2003, 2007).</p>	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørgsmål / Research questions: <p>Syftet med detta paper är att undersöka vilket yrkeskunnande som kommer till uttryck i loggböcker som lärlingselever på vård- och omsorgsprogrammet har i uppgift att skriva i relation till sitt arbetsplatsförlagda lärande (APL), och hur detta yrkeskunnande tar form i elevernas skrivande och lärarnas skriftliga respons. Syftet är också att diskutera loggböckernas funktion i mellanrummet mellan skola och APL i relation till frågan om hur skolinitierade skriftuppgifter i lärlingsutbildningen förbereder för en möjlighet att delta i en yrkesmässig gemenskap som infärgas av särskilda skriftpraktiker.</p>	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: <p>Datamaterialet består av loggböcker som lärlingseleverna haft i uppgift att skriva, intervjuer med lärare och lärlingselever på vård- och omsorgsprogram, samt fältanteckningar från observationer under lärlingselevers APL. Utifrån sociokulturella förståelser av skriftbruk (Karlsson 2006, Barton 2007), samt genom systemisk funktionell grammatik (Holmberg & Karlsson 2006) analyseras loggböckernas funktioner och innehåll.</p>	

Konklusioner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results:

[OBS! Også i relation til det overordnede tema for NordYrk: *Fælles nordiske udfordringer for yrkesuddannelser* / Also in relation to the overall NordYrk-theme: *Common Nordic challenges with regard to vocational education*]:

skriftbruk, lærlingselever, loggböcker

Utifrån intervjuer med lärare framstår loggböckerna förstas som tänkta att fungera som en brygga mellan skola och arbetsplats, men den preliminära analysen indikerar att loggböckernas syfte är oklar och mångtydig för både elever och lärare, samt att loggböckerna fyller en rad olika funktioner: sociala, redovisande, bedömande/kontrollerande, värderande och didaktiska. De preliminära resultaten pekar också på att yrkeskunnande i loggböckerna tar form som återberättande av nya handlingar och upplevelser, medan meta-reflektion förekommer i mindre grad.

Nøgleord / Keywords (3-5):

skriftbruk, lærlingselever, loggböcker, gymnasiet, skrifthändelser

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

Yes

Skabelon til symposium eller lignende / Template for symposium - NORDYRK 2016 (max 300 words)

Indsendes **senest d. 4. april 2016** til / Please send at latest **April 4th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

<i>A symposium should include participants from at least two Nordic countries and address an issue of explicit relevance for vocational education in the Nordic countries.</i>	
Navn (hovedansvarlig) / Name (contact person): Lázaro Moreno Herrera	Institution (navn og land/name and country): Department of Education, Stockholm University, Sweden
Øvrige deltagere / List of participants (name and institution): -Annica Isacsson, Haaga-Helia, Finland. -Vibe Aarkrog, DPU, Aarhus Universitet, Denmark. -Hæge Nore, Oslo and Akershus University College, Norway - Ronny Sannerud, Oslo and Akershus University College, Norway -Lázaro Moreno Herrera, Stockholm University, Sweden	
E-mailadresse (hovedansvarlig) / E-mail (contact person): lazaro.moreno@edu.su.se	
Titel på symposium / Title of the symposium: Didactics & Vocational education and training in the Nordic context – diversity, intercepts and challenges.	
Titel på oplæg / Title of presentation:	

Beskrivelse / Content:

(Give a short description of the theme that the symposium will discuss – max 300 words):

By presenting perspectives of researchers from different Nordic countries, based on theoretical analysis and empirical work (i.e. vocational didactics as realized in different settings), the symposium intends to contribute to encourage discussion about the relevance of didactics in vocational education and training in educational systems in continuous changes.

Contributors to the symposium share, in different ways, an understanding of the relevance of didactics for VET, equally acknowledge the complexity that derives from different contexts of learning. This to great extend explains the existence of an interest in the development of a didactics able to cope with the complexities of a learning process that takes place both in what we can term traditional classroom settings and the workshops. Vocational didactics is in addition an important subject in the training of vocational teachers in most of the Nordic countries. A common focus in some of the context is the learning process and with particularly attention to the understanding and development of vocational knowing.

The different contributions in the symposium will potentially allow illustrating well what earlier has been term challenges for didactics in VET. The term "didactic", as the theory and practice of teaching and learning, is considered to comprise the input, process and output phases. However, the significance of what has been learned manifests itself in the outcome stage, that is, putting the application into practice. Therefore, in vocational education and training, it is important to design learning opportunities, so that the learner can satisfy practical requirements in the workplace, on the one hand, and be able to shape his/her work as well as the work environment, on the other hand (Gessler & Moreno Herrera, 2015).

Message to organisers

Much appreciated if the session could be allocated 1hr 30 min in schedule. We are planning a short introduction of the core issues of the session (ca 5min), then the different contributors are expected to present subsequently for 10 minutes. Leaving the rest of the time of the session for a concluding open discussion.

Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for abstract/symposium presentation NORDYRK 2016 (beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Lisbeth Amhag	Institution: (navn og land/name and country): Malmö högskola, Sverige
E-mailadresse / E-mail: lisbeth.amhag@mah.se	
Abstracttitel / Title of abstract: Implementering av mobil applikation för yrkeselevers självskattning och bedömning av deras arbetsplatsförlagda lärande	
<p>Baggrund og motivation / Background and reasons:</p> <p>Studien ingår i det treåriga nordiska ELEV-projektet mellan Malmö högskola tillsammans med Fria Läroverken i Sverige, Universitetet i Agder tillsammans med Vennesla videregående skole och Mandal videregående skole i Norge samt Professionshøjskolen Metropol i Danmark.</p> <p>Ett av syftena i studien är att undersöka, beskriva och analysera hur gymnasieelever i gymnasieskolan yrkesprogram kan följa och självskatta sitt lärande under det arbetsplatsförlagda lärandet (APL). Likaså att kunna identifiera sitt behov av ytterligare kunskap utifrån en bedömning av de egna insatserna av APL-handledare och yrkeslärare.</p> <p>Den mobila applikationen är en interaktiv webblösning för de tolv nationella yrkesprogrammen i Sverige och fungerar på alla webbläsare och kan användas på datorer, datorplattor och smarta mobiler. Den är framtagen utifrån de olika yrkeskursernas centrala innehåll och tillhörande kunskapskrav för bedömning, uppföljning, självskattning och planering av olika arbetsmoment i enskilda kurser under APL. Funktionerna i appen är tänkta att underlätta och ge struktur för elevers självskattning och den återkoppling som handledare ger under APL. Men också tydliggöra och underlätta lärarens bedömning, både när det gäller den kontinuerliga, formativa och slutliga, summativa bedömningen.</p>	
<p>Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørgsmål / Research questions:</p> <p>Granskningar av Skolinspektionen (2011; 2013) av APL i Sverige visar att det finns stora brister i handledares och lärares planering av olika arbetsmoment, bedömning och uppföljning samt elevers självskattning av deras lärande. Skolorna samverkar inte med arbetslivet i tillräcklig utsträckning, kursplanernas innehåll används inte och bedömning och betyg ges på oklara grunder. Dessa brister bidrar inte till att eleverna heller får den kvalitet i det arbetsplatsförlagda lärandet som de har rätt till.</p> <p>Följande forskningsfrågor söks svar på:</p> <ul style="list-style-type: none"> Hur och i vilken omfattning bidrar elevers självskattning till deras lärande under APL med stöd av en mobil applikation? 	

- På vilket sätt kan handledare och lärare använda de olika funktionerna i appen för återkoppling och lärande bedömning?

Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method:

Studien på en gymnasieskolas yrkesprogram är en form av aktionsforskning eftersom den tar utgångspunkt i de frågor som ställs till praktiken, följer läroprocessen och reflekterar över vad som sker i samarbete med en forskare från Malmö högskola.

Metodmässigt följs 17 elever i Hotell och Turismprogrammet med inriktning Hotell och Konferens närmare under deras arbetsplatsförlagda lärande under våren och hösten 2016 när eleverna, deras handledare och lärare använder funktionerna i den mobila applikationen.

Konklusioner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results:

[OBS! Også i relation til det overordnede tema for NordYrk: *Fælles nordiske udfordringer for yrkesuddannelser* / Also in relation to the overall NordYrk-theme: *Common Nordic challenges with regard to vocational education*]:

De förväntade resultaten är att kunna ge exempel på hur och på vilket sätt en mobil applikation kan stödja självvärdering av elevers lärande och upplevelser under APL och hur det påverkar deras lärande i skolan. Vidare förväntar vi oss att kunna visa hur ett systematiskt användande av ett webbaserat hjälpmedel för dokumentationer och självvärdering av elevers lärande kan användas i skolan och under den arbetsplatsförlagda utbildningen, APL samt vilken betydelse det har för samarbetet mellan skolan och arbetsplatserna.

Nøgleord / Keywords (3-5):

Arbetsplatsförlagt lärande; Bedömning; Självskattning; Uppföljning; Yrkesprogram

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

Yes No

**Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for
abstract/symposium presentation NORDYRK 2016**
(beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Astrid Ottosson	Institution: (navn og land/name and country): Högskolan Väst, Trollhättan, Sverige
E-mailadresse / E-mail: astrid.ottosson@hv.se	
Abstracttitel / Title of abstract: Hållbar utveckling i yrkesutbildning – en mångfacetterad utmaning	
Baggrund og motivation / Background and reasons: <p>Studien bygger på yrkeslärarstudenters fältstudiearbete med kartläggning av olika gymnasieprograms arbete med hållbar utveckling utifrån ämnesdidaktiska perspektiv. Samtliga yrkesprogram på gymnasieskolan och inom vuxenutbildningens har i sina olika karaktärer att på skilda sätt beakta hållbar utveckling utifrån ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet. Internationella programkontoret har i sin kartläggning utifrån läroplan i de frivilliga skolformerna, gymnasieskolan 2011 beskrivit de 12 yrkesprogrammens specifika examensmål utifrån beaktande av perspektiv för hållbar utveckling vilket är utgångspunkten för studien. Studien täcker merparten av de 12 yrkesprogrammen.</p>	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørgsmål / Research questions: <p>Hur visar sig läroplansmål med perspektiv hållbar utveckling i relation till gymnasieskolans olika yrkesprogram?</p>	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: <p>"Yrkeslärarstudenter studerar"; Fältstudiearbete, Intervjuer med elever och lärare på olika yrkesprogram.</p>	
Konklusioner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results: <p>Studien visar att hållbarhet ofta finns med som ett uttalat moment i undervisningen där lärarna beskriver sig vara medvetna om mål utifrån olika perspektiv men där begreppet "Hållbar utveckling" sällan används. När så görs är det främst förknippat med det ekologiska perspektivet och undervisningsteman utifrån källsortering och energibesparing förekommer. Elever upplever att "Hållbar utveckling" är ett begrepp som är såväl svårtolkat som "uttalat". Något som ska förstås utifrån uttalade förväntningar.</p> <p>Sociala perspektiv på hållbarhet behandlas i olika former under arbete med skolornas likabehandlingsplaner och är återkommande teman men benämns inte som en del av målet för hållbar utveckling. Inte heller de ekonomiska perspektiven som är närvarande i undervisningen och i flera program centralt.</p> <p>Skillnader mellan skolor visar sig vara större än mellan olika program. Arbetet bygger ofta på enskilda lärares kunskaper och engagemang där ämnesövergripande projekt ger effekter, men inte nödvändigtvis styrs av programmets examensmål.</p>	

För fortsatt utveckling av arbete med hållbar utveckling i yrkesutbildning behövs en övergripande plan med tydlig strategi och progression också riktat mot examensmål utifrån beaktande av perspektivet för hållbar utveckling. Konkreta förslag framkommer under studien med exempel att starta med det enkla med källsortering på plats och fortsätta mot de mer globala perspektiven. Andra förslag är att utveckla strukturella och organisatoriska möjligheter för ökad ämnesintegrering så att undervisningen blir mer samstämmig.

Nøgleord / Keywords (3-5): Hållbar utveckling, Gymnasieprogram, Yrkesutbildning

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

No

**Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for
abstract/symposium presentation NORDYRK 2016
(beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)**

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Jörgen Holmén Susanne Gustavsson	Institution: (navn og land/name, country): Department of Natural Resources, Region Västra Götaland, Sweden Högskolan i Skövde, Sweden
E-mailadresse / E-mail: jorgen.holmen@vgregion.se	
Abstracttitel / Title of abstract: SimGården – An innovative testing environment aimed at simulation of driving techniques in vocational schools.	
Baggrund og motivation / Background and reasons: There are over 100 high schools in Sweden with education in driving technique within the natural resource program, the construction program as well as the transport program. The ability to drive is a decisive factor for their employability. The last decade has also largely gone from manually operated machines to digital control systems, which places new demands of teaching.	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørgsmål / Research questions: The current arrangement with real machines, as well as a high staffing ratio due to safety reasons, puts high demands on resources. Additional needs exist in the education of students with disabilities and learning difficulties. The vision is to meet these needs and challenges through the test environment SimGården, founded in 2015. The aim is to attract innovators and companies wanting to develop new digital products for vocational education and training.	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: Integration of the new test environment in the teaching situation has been initiated, by engaging teachers in driving techniques, test managers, as well as hiring expert consultants that may provide expertise and networks in their fields, such as precision farming, laser measurement, simulation technology, traffic safety and disabilities.	
Konklusioner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results: The expected outcome is that the innovative test environment SimGården will facilitate digitalization in vocational schools with a focus on the simulation of driving techniques, machinery and heavy vehicles. The expected impacts are increased student employability, increased skills, increased security, savings and environmental benefits of teaching, as well as that new technology will be available in teaching.	
Nøgleord / Keywords (3-5): Digitalization, vehicles, machines, driving techniques, test environment, teaching, safety, vocational education and training, learning difficulties, simulation	
Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too? Yes	

**Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for
abstract/symposium presentation NORDYRK 2016**
(beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name:	Institution: (navn og land/name and country):
Susanne Gustavsson	Högskolan i Skövde
Jörgen Holmén	Naturbruksskolan Sötåsen, Naturbruksförvaltningen, Västra Götaland
E-mailadresse / E-mail: susanne.gustavsson@his.se	
Abstracttitel / Title of abstract: Digital teknik i yrkeslärarutbildning och yrkesutbildning – didaktiska val och progression	
Baggrund og motivation / Background and reasons: I svensk utbildning är frågan om digital teknik och digitala medier i undervisningen aktuell. Digital kompetens innebär att både kunna förstå och använda digital teknik och digitala medier på ett ändamålsenligt och kreativt sätt, men också att förhålla sig kritisk och analytisk. Dock visar det sig att det finns behov av både utveckling och kompetensutveckling inom utbildningsområdet Yrkesutbildning och yrkeslärarutbildning behöver finnas med i utvecklingen av digitaliseringens möjligheter i undervisningen. Här aktualiseras därmed yrkeslärarens ämnesdidaktiska kunskap. I samband med en satsning på testmiljöer för att utveckla digitalisering av undervisning i yrkesutbildning ställer vi oss frågan vad detta betyder för yrkeslärarens undervisning och vilken kompetens en yrkeslärarutbildning behöver erbjuda	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørgsmål / Research questions: En av de utmaningar som beskrivs i frågan om digital teknik i undervisning är att lärare saknar nödvändig kompetens för att kunna använda befintlig teknik på ett sätt som främjar måluppfyllelse och elevens digitala kompetens. En annan utmaning är att det saknas kunskaper om den digitala teknikens möjligheter och då inte minst inom yrkesutbildning. Studien syfte är att identifiera de möjligheter som digital teknik kan erbjuda i yrkesutbildning och därmed beskriva den ämnesdidaktiska kompetens som behöver utvecklas i yrkeslärarutbildningen.	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method:	

Studiens teoretiska ram utgörs av TPACK-modellen (Technological, Pedagogical And Content Knowledge) med utgångspunkt i en sociokulturell förståelse av lärande. Studien kommer att genomföras i flera faser, varav den första utgör tema för presentationen. Data består av yrkeslärarstudenters erfarenheter av och beredskap för innovativa digitala verktyg och miljöer i olika typer av yrkesutbildning via observationer, intervjuer och texter.

Konklusioner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results:

[

En utmaning för yrkesutbildning och därmed även yrkeslärarutbildning är att ta vara på och kritiskt analysera den digitala teknikens roll och funktion i undervisningen. Ett förväntat resultat är att kunna bidra till ett digitalt perspektiv på yrkesämnets didaktik. Ett annat resultat är att kunna skapa exempel på progression av digital kompetens i yrkeslärarutbildning.

Nøgleord / Keywords (3-5):

Digital teknik, yrkesämnen, yrkesämnets didaktik, yrkeslärare

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

No

Abstract til workshop - NORDYRK 2016

(omfang 3-5 A4-sider/max 2000 words /13.000 units incl.)

Indsendes **senest d. 4. april 2016** til / Please send at latest **April 4^t** to Lisbeth Magnussen, NCE,
ling@phmetropol.dk

Navn / Name: Ingrid Henning Loeb	Institution (navn og land/name and country): Institutionen för pedagogik och specialpedagogik, Göteborgs universitet Sverige
E-mailadresse / E-mail: Ingrid.henning-loeb@ped.gu.se	
Titel på paper / Paper title: Language and content learning in vocational subjects in Swedish upper secondary education	
Abstract (max 300 words): <p>Vocational education (VET) is often regarded as a suitable 'practical' alternative for students who do not meet the eligibility requirements for higher education preparatory programs or for newly arrived young immigrants, a group of students which are increasing in upper secondary VET.</p> <p>However, the role of language in learning and the interrelationship between content and language has been pointed out by many (Fang & Schleppegrell 2008; Cummins 2003; Gibbons 2006). Also, the OECD and the Swedish National Board of Education advocates language and content learning through systematic support in all school subjects (OECD 2006; Skolverket 2012). Yet, there is no research on language and content learning in upper secondary VET.</p> <p>This paper draws on findings in a current pilot project of field studies in different VET programmes in four schools in western Sweden. Different techniques for field work (Czarniawska 2007) have been used, including audio recordings of VET teachers' instructions and their dialogues with students. The researchers come from the educational sciences and humanities. Practice theories in education (Kemmis & Smith 2008) and systemic functional linguistics (Rothery 1996) are used for analysis. The paper will present some findings of critical aspects and examples that enable language and content learning.</p>	

Referencer / Literature:

- Cummins, J. (2003). *Language, Power, and Pedagogy: Bilingual Children in the Crossfire*. Clevedon, England: Multilingual Matters.
- Czarniawska, B. (2007). *Shadowing and Other Techniques for Doing Fieldwork in Modern Societies*. Malmö: Liber.
- Fang Z. & M. Scheppengrell (2008). *Reading in Secondary Content Areas. A Language-based Pedagogy*. Ann Arbor: The University of Michigan Press.
- Gibbons, P. (2006). *Bridging Discourses in the ESL Classroom. Students. Teachers and Researchers*. London/New York: Continuum.
- Kemmis, S. & Smith, T.J..(2008). *Enabling Praxis: Challenges for Education*. Rotterdam: Sense Publishers.
- Rothery, J. (1996). Making changes. Developing an educational linguistics. In: H. Ruqaiya & G. Williams (red.), *Literacy in Society*. New York: Longman. p. 86–123.
- OECD (2006). *Where Immigrant Students Succeed. A Comparative Review of Performance and Engagement in PISA 2003*. www.oecd.org
- Skolverket (2012). *Greppa språket! Ämnesdidaktiska perspektiv på flerspråkighet*

Nøgleord / Keywords (3-5):

Vocational education, upper secondary school, Language and content learning

Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for abstract/symposium presentation NORDYRK 2016 (beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Ingrid Berglund, Karin Lumsden Wass och Gun-Britt Wärvik	Institution: (navn og land/name and country): Institutionen för pedagogik och specialpedagogik, Göteborgs universitet, Sverige.
E-mailadresse / E-mail: ingrid.berglund@gu.se och karin.wass@ped.gu.se	
Abstracttitel / Title of abstract: Eget ansvar och höga krav – lärlingselevers erfarenheter av yrkeslärande i gymnasial yrkesutbildning	
Baggrund og motivation / Background and reasons: Presentationen bygger främst på en studie av gymnasial lärlingsutbildning som genomfördes hösten 2015 på uppdrag av Skolverket (Berglund, Wass & Wärvik 2015). Gymnasieelever inom olika yrkesprogram intervjuades om deras erfarenheter av att gå en gymnasial lärlingsutbildning. Tidigare studier av gymnasieelevers syn på sin lärlingsutbildning har genomförts i den försöksverksamhet som föregick införandet av gymnasial lärlingsutbildning 2011 (Berglund & Lindberg 2012, Berglund 2013, Berglund et al 2014). Studierna visar att lärlingsutbildningen ställer höga krav på elevernas eget ansvarstagande för yrkeslärandet. Att lärlingseleven visar intresse och initiativförmåga och sköter arbetstider framstår som viktigt och grundläggande för att få möjligheter att utveckla ett yrkeskunnande på arbetsplatsen. Samtidigt som lärlingsutbildningen ställer höga krav på elevernas eget ansvarstagande för utbildningens innehåll och progression i yrkeskunnandet så har den oftast framställts som riktad mot elever som betecknas som skoltrötta och som i stor utsträckning är i behov av särskilt stöd.	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørgsmål / Research questions: Vilka förutsättningar uppfattar elever som viktiga för att kunna utveckla yrkeskunnande i den gymnasiala lärlingsutbildningen?	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: Studien genomfördes på 15 strategiskt utvalda skolor geografiskt spridda i landet som representerade varierande kommuntyper och som hade olika lång erfarenhet av gymnasial lärlingsutbildning. Elevintervjuerna innefattar 82 elever. Intervjuerna har spelats in och genomlyssnats, samt transkriberats i de delar som bedömts som relevanta för frågeställningarna.	
Konklusioner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results: [OBS! Også i relation til det overordnede tema for NordYrk: <i>Fælles nordiske udfordringer for yrkesuddannelser</i> / Also in relation to the overall NordYrk-theme: <i>Common Nordic challenges with regard to vocational education</i>]: Lärlingsutbildningen ställer höga krav på eleverna, bland annat ett starkt engagemang för att lära sig yrket och att kunna ta för sig på arbetsplatsen samt att bli accepterade på arbetsplatsen skapa kontakt med de anställda. För elever som annars skulle ha	

misslyckats i skolan ges möjligheter att få visa sin kapacitet, att få en förankring i arbetslivet och möjlighet till framtida anställning. Lärlingsutbildningens höga krav innebär att elever kan drabbas av ännu ett misslyckande, men också att elever i behov av särskilt stöd blir synliggjorda och genom särskild omsorg av engagerade lärare och handledare ges nya möjligheter.

Nøgleord / Keywords (3-5):

Lärlingsutbildning, lärlingselever, yrkeskunnande, arbetsplatslärande, yrkesutbildning.

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

Yes

**Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for
abstract/symposium presentation NORDYRK 2016
(beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)**

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Hamid Asghari	Institution: (navn og land/name and country): Institutionen för pedagogiska studier Karlstads universitet – Sverige
E-mailadresse / E-mail: hamid.asghari@kau.se	
Abstracttitel / Title of abstract: Att kunna klara av industriarbetet	
Baggrund og motivation / Background and reasons: Mot bakgrund av teknikutveckling och arbetslivsförändringar berättar åtta yrkeslärare på industritekniska programmet om sina livserfarenheter inklusive sin undervisning och det som deras elever behöver kunna för att klara av industriarbetet. Presentationen på NordYrk-konferensen blir härmed ett första steg mot en framtida artikel om de teman som framträder ur yrkeslärarnas yrkes- och undervisningserfarenheter gällande begreppet yrkeskunnande.	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørgsmål / Research questions: Artikels syfte är än så länge att ur yrkeslärarnas berättade livserfarenheter bidra med kunskap om yrkeskunnande på industritekniska programmet.	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: Livsberättelseforskning	
Konklusioner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results: [OBS! Også i relation til det overordnede tema for NordYrk: <i>Fælles nordiske udfordringer for yrkesuddannelser</i> / Also in relation to the overall NordYrk-theme: <i>Common Nordic challenges with regard to vocational education</i>]: En preliminär analys av berättelserna visar att yrkeskunnande för yrkeslärarna handlar om att skaffa sig en självuppfattning om industriproduktion, att lösa produktionens kommande problem samt att det yrket man lär sig även ska användas i universitetsstudier på tekniska utbildningar. Yrkeskunnandet ska också leda till en yrkesstolthet för yrkesutövaren, att denne kan producera något som bland annat sitter i motorer på bilar och flygplan, något som yrkesutövare från andra branscher inte kan. Yrkeskunnande kan också vara något som yrkesutövaren har fått med sig från barndomen, det vill säga att det handlar om yrkeserfarenheter som är	

uppväxtrelaterade, och att de erfarenheterna kan komma till nytta i industriproduktionen. Dessa teman om yrkeskunnande kan förstås i relation till yrkeslärares tidigare livserfarenheter. Det framträder också en del nyansskillnader om vad yrkeskunnandet kan vara ur yrkeslärares berättelser vilka också kan förstås i relation till yrkeslärares tidigare livserfarenheter. För en ung yrkeslärare som i sin barn- och ungdomstid tog isär datorer, uppgraderade dem och byggde om dem kan yrkeskunnandet vara att producera i moderna skärande maskiner. För en yrkeslärare som i sin egen yrkesutbildning arbetade med konventionella maskiner och lärde sig hantverket kan yrkeskunnande handla om att producera i manuella skärande maskiner. Och för en yrkeslärare som har ingenjörsbakgrund kan yrkeskunnande handla om att producera via teknisk matematik.

Nøgleord / Keywords (3-5):

Yrkeskunnande, yrkeslärare, industritekniska programmet

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

Yes   No

Ja! Texten kommer att skrivas på svenska och skickas till er senast den 4 april.
Eftersom jag har problem med att förstå danska önskar mig att svensktalande forskare kommenterar min text.

Hälsningar, Hamid Asghari

Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for abstract/symposium presentation NORDYRK 2016 (beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Elisabet Olsson	Institution: (navn og land/name and country): Karlstads universitet, Sverige
E-mailadresse / E-mail: elisabet.olsson@kau.se	
Abstracttitel / Title of abstract: Yrkeslärarstudenters utvecklingsarbete - en resurs i skolers systematiska kvalitetsarbete?	
Baggrund og motivation / Background and reasons: <p>Studenterna på yrkeslärarprogrammet genomför och skriver ett självständigt utvecklingsarbete 7,5 hp under sin sista termin. Kursen heter Vetenskaplig metod och utvecklingsarbete. Studenterna väljer ämne utifrån ett behov eller brist de ser i undervisningen, som yrkesverksamma lärare eller under sin VFU. Arbetet ska förankras i styrdokument, litteratur och forskning. Efter planering och genomförande ska det finnas ett utvärderingsmoment i form av enkäter eller intervjuer.</p> <p>Studenternas utvecklingsarbete kan jämföras med det systematiska kvalitetsarbete som ska ske kontinuerligt på en skola. Det vore därför intressant att undersöka vilken betydelse utvecklingsarbetet får efter avslutad utbildning, dels för den enskilde läraren, dels för andra lärare.</p> <p>Resultatet av studien kan också bidra till en utveckling av kursen.</p>	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørgsmål / Research questions: <p>Syftet är att undersöka hur ett antal tidigare yrkeslärarstudenter upplever att utvecklingsarbetet påverkat dennes arbete på den lokala skolan.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vad har hänt med utvecklingsarbetet efter att det blev klart? - Vilka spår har det satt i den egna undervisningen? - På vilket sätt har det eventuellt spridits även till andra och på så sätt bidragit till den lokala skolans utvecklingsarbete? 	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: <p>Undersökningen är gjord med hjälp av semistrukturerade intervjuer med fem studenter som skrev sitt utvecklingsarbete ht 2013 eller vt 2014.</p> <p>Studien är gjord utifrån ett Skolutvecklingsperspektiv – ett perspektiv som innebär att förändringsarbete som initieras och genomförs från ett underifrån-perspektiv är mer framgångsrikt än ett som initieras ovanifrån (Berg, Scherp, Hargreaves, Timperley mfl.)</p>	

<p>Konklusioner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results:</p> <p>[OBS! Også i relation til det overordnede tema for NordYrk: <i>Fælles nordiske udfordringer for yrkesuddannelser</i> / Also in relation to the overall NordYrk-theme: <i>Common Nordic challenges with regard to vocational education</i>]:</p> <p>Den kompetens och kunskap studenterna på yrkeslärarprogrammet får när de gör sitt utvecklingsarbete kan bli en viktig resurs i det systematiska kvalitetsarbetet på den lokala skolan. Risken är dock stor att deras utvecklingsarbete ses som något avslutat och att deras kompetens och kunskap av olika anledningar inte kommer till användning.</p>
<p>Nøgleord / Keywords (3-5):</p> <p>Utvecklingsarbete, skolutveckling, systematiskt kvalitetsarbete</p>
<p>Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?</p> <p>Yes No</p>

Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for abstract/symposium presentation NORDYRK 2016 (beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Helena Tsagalidis	Institution: (navn og land/name and country): Sweden
E-mailadresse / E-mail: Helena.tsagalidis@liu.se	
Abstracttitel / Title of abstract: Ämnesintegrering med hjälp av problembaserat lärande	
Background and reasons: Det är inte helt lätt att finna tydliga processbeskrivningar och systematiska reflektioner över en genomförd ämnesintegrering i litteraturen. Framför allt saknas det beskrivningar där också yrkesämnen, inte endast gymnasiegemensamma ämnen, är inkluderade i själva integreringen även om styrdokumen förespråkar ett sådant arbetsätt. Således saknas relevanta studier om hur ämnesintegrering rent konkret kan se ut och genomföras som ett moment i olika utbildningar i Sverige. Av den anledningen vill jag beskriva och reflektera över ett åttamannalärlags praktiska arbete med ämnesintegrering ¹ genom PBL-metoden i syfte att visa ämnesintegreringens komplexitet dess möjligheter och utmaningar i yrkesutbildningen. Jag erbjuder dels en beskrivning av ett genomfört projekt, dels en systematiskt teoretisk reflektion över det.	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørgsmål / Research questions: Problematiken som belyses och reflekteras över är ämnesintegreringen med hjälp av problembaserat lärande i relation till undervisning i yrkesutbildning.	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: Dataindsamling: data kommer från ett genomfört projekt. Metod: aktionsforskning	
Teoretisk ramverk Det teoretiska ramverket utgår från följande teoretiker: Bernstein, Schön, Hatton och Smith och Stoll Dalton och Tharps. På olika vis bidrar dessa till hur vi kan förstå och förklara projektets genomförande och innehåll. Bernsteins (1983; 2000) begrepp klassifikation och inramning ger uttryck för hur exempelvis ämnen är klassificerade och vilken inramning innehållet får. Ju starkare klassifikationen av ett ämne är desto tydligare är ämnet i relation till ett annat ämne, Yrkesämnet uppfattas som mindre tydligt och därmed får en svagare klassificering och lägre status. Förståelse av Bernsteins (1983; 2000) klassifikations och inramningsbegrepp ger möjlighet att förstå vidden av projektets innehåll och därmed eventuella svårigheter och utmaningar i ämnesintegreringen i yrkesundervisningen.	

¹ Ämnesintegrering ses här som en process där olika skolämnen integreras i undervisningen. Problembaserat lärande (PBL) ses här såväl som ett förhållningssätt till kunskap som en undervisningsstrategi med multimetod-teknik (Egidius, 1999; Kjellgren m fl., 1993).

Det finns flera principiella framgångsfaktorer som är betydelsefulla för en god undervisning. Stoll Dalton och Tharps (2002) har fastställt fem huvudprinciper för god undervisning och Tharps et al (2000) har använt sig av dem i sin forskning. Nedanstående huvudprinciper är utgångspunkter för teoretisk reflektion över det beskrivna och genomförda projektets koppling till undervisning och dess innehåll.

Principerna är:

1. Gemensam produktiv aktivitet/verksamhet: lärare och elever producerar tillsammans.
2. Utveckling av språk och literacy/läs och skrivkunnighet, ämnesövergripande.
3. Meningsskapande: förankra skolarbetet i elevens liv.
4. Undervisning mot ökat komplext tänkande: erbjud kognitiva utmaningar.
5. Undervisning genom instruktivt/informativt samtal. (min översättning).

Principer uttrycker krav och avgörande faktorer för socialt produktiva, aktivt engagerade och dialogbaserade tillstånd (Stoll, Dalton & Tharps, 2002 s. 2) i undervisning. Principerna hjälper till att få reflektionen inriktad mot betydelsefulla aspekter i det beskrivna projektet. De fem huvudprinciper för god undervisning används som en utgångspunkt för en medveten reflektion i och över den i projektet erbjudna undervisningen.

Reflektionsbegreppet som sådant har sin utgångspunkt i Schöns (1983; 1987) tänkande kring reflektion. Framförallt med fokus på begreppsparet *reflection-in-action* och *reflection-on-action*. Schöns begreppsspar sammanförs i reflektionsdelen med Hatton och Smith (1995) reflektionsramverk för att kunna organisera själva reflektioner kring principer för god undervisning. Principerna ger inriktning på fyller reflektionen med innehåll. I sin reflektionsramverk har Hatton och Smith (1995) beskriver reflektionens *sort*, dess *natur* och dess *möjliga innehåll*. Reflektionens *sort* anges i huvudsak utifrån Schöns begreppsspar. Reflektionens *natur* beskrivs med fem nivåer i vilka komplexiteten dem mellan åtskiljer nivåerna: kontextualiseringar av multipla synvinklar, kritisk tänkande, dialog, beskrivningar och teknisk beslutsfattande. Möjligt *innehåll*, exempelvis effekttänkande och analys i reflektionen, beskrivs i relation till reflektionens natur.

Konklusioner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results:

Slutsatserna som kan dras från projektet är att Ämnesintegrering genom PBL kräver kunniga, engagerade elever och lärare vilka är väl orienterade i såväl ämnen och ämnesintegreringen som PBL.

Det kan också hävdas att om PBL-teman under läsåret är konstant komplexa blir genomförandet en stor utmaning för eleverna, därför är skapandet av balanserat innehåll och komplexitet vid designstadiet att föredra. Lärandet och utveckling genom utmanande uppgifter som kopplas till elevernas egna erfarenheter och deras liv engagerar och motiverar eleverna. Men detta kan bli för omfattande om eleverna utsätts för många och för svåra utmaningar under läsåret. Av den anledningen behöver utmaningarna uppfattas som väl avvägda. Slutligen är en fungerande lärarhandledning i basgrupper och elevbasgruppernas gruppdynamik en förutsättning för genomförandet av ämnesintegrering med hjälp av PBL.

Nøgleord / Keywords (3-5):

Ämnesintegrering, problembaserat lärande och reflektion

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

Yes No x Har redan lämnat in en artikel i ämnet till en tidning.

Abstract til workshop-presentation NORDYRK 2016 (beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name:	Institution: (navn og land/name and country):
Per Andersson, Susanne Köpsén	Linköping University, Sweden
E-mailadresse / E-mail: per.andersson@liu.se , susanne.kopsen@liu.se	
Abstracttitel / Title of abstract: Vocational teachers' continuing professional development – a survey study	
Baggrund og motivation / Background and reasons: Teachers' subject knowledge is crucial for the quality of education. Contemporary work life changes rapidly, which challenges vocational education and training (VET) and teachers who need up-to-date vocational competence. This paper concerns VET teachers' maintenance and development of subject knowledge, i.e., their continuing professional development (CPD) related to vocational subjects.	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørgsmål / Research questions: The aim is to analyse teachers' participation in varying types of CPD activities. Research questions: To what extent do VET teachers participate in CPD activities? How does participation vary between teachers from different vocational areas? To what extent can different factors explain VET teachers' participation in CPD activities?	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: The study draws on a socio-cultural perspective on practice, identity, and learning. Fundamental is the situated character of knowledge, where knowledge and skills related to vocational subjects in school are situated in specific vocational communities of practice. Furthermore, the analysis is related to theory concerning adults' participation in education, which show how situational, institutional, and dispositional factors influence teachers' participation in CPD activities. The descriptive statistics and binary logistic regression analyses are based on survey data on participation in different activities, barriers to and momentum for participation in these activities, and perceived effects in terms of professional development. The survey was distributed through Statistics Sweden to a sample of 2,000 Swedish VET teachers (from a population of about 9,850). Statistics Sweden supplemented survey data with register data on background before the anonymized data were analysed.	
Konklusioner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results: [OBS! Også i relation til det overordnede tema for NordYrk: <i>Fælles nordiske udfordringer for yrkesuddannelser</i> / Also in relation to the overall NordYrk-theme: <i>Common Nordic</i>	

challenges with regard to vocational education]:

Results show how Swedish VET teachers meet competence challenges through participation in the analysed activities. Patterns of participation are similar between vocational areas, but there are some significant differences between the areas. Further, the variation in vocational areas does not have that much influence on the variation concerning if teachers participate or not. There are other variables having higher influence, but what have influence varies between activities.

Nøgleord / Keywords (3-5):

Vocational teachers, continuing professional development, participation, vocational areas, variation

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

Yes

Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for abstract/symposium presentation NORDYRK 2016 (beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Eldbjørg Marie Schön	Institution: (navn og land/name and country): Høgskolen i Oslo og Akershus, Norge
E-mailadresse / E-mail: Eldbjorg.schon@hioa.no	
Abstracttittel / Title of abstract: Entreprenørskap og klasseledelse: Finnes det en sammenheng?	
Baggrund og motivation / Background and reasons: Yrkesutdannelsen i faget Restaurant og matfag har elementer av entreprenørskap i utdanningen. Formidlingen av entreprenørskap har økt sterkt de siste årene. Utvikling og innføring av entreprenørskapspolitikk er bl. a gitt en sentral plass i EU's oppfølging av Lisboa prosessen. Siden kunnskapsløftet i 2006 ble entreprenørskap forankret i flere programplaner inkl. læreplaner i Restaurant og matfag. Dette for å møte morgendagens krav til fagarbeidere som er fundert på aktivitet, samarbeid, multidisiplinert læringsarbeid, medbestemmelse, erfaring og krav til resultat som har handlingsrelevans i kommende arbeidsliv. Studien tar utgangspunkt i at lærerens klasseledelse er av betydning for entreprenørielle prosesser. Basert på antakelsen er målet å se på sammenheng mellom vellykkede entreprenørielle prosesser og klasseledelse.	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørsmål / Research questions: Er det sammenheng mellom vellykket entreprenørskap og klasseledelse ?	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: Kunnskapsoversikten er basert på en strategisk litteratursøk og kvantitativ undersøkelse med survey hos 36 lærere i Restaurant og matfag i videregående skole (gjennomført høst 2015). Undersøkelsen og tekstene ble analysert. Funn basert på dagens forskning og forstudien som ble gjennomført i 2014 drøftes mot teoriene fra Dryfus & Dryfus og Nordal.	
Konklusjoner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results: [OBS! Også i relation til det overordnede tema for NordYrk: <i>Fælles nordiske udfordringer for yrkesuddannelser</i> / Also in relation to the overall NordYrk-theme: <i>Common Nordic challenges with regard to vocational education</i>]: De foreløpige resultatene viser at det finnes en samvariasjon mellom klasseledelse og entreprenørielle prosesser.	
Betydning av studiet: Studiet viser at det finnes en samvariasjon mellom klasseledelse og gode entreprenørielle prosesser, ut ifra det kan det tolkes at å få kommende studenter bevist på sin lederrolle som lærere er viktig for å få til gode entreprenørielle	

resurser.
Nøgleord / Keywords (3-5): Ledelse, klasseledelse, entreprenørskap , entreprenørielle prosesser
Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too? Yes   No (hvis jeg rekker)

Abstrakt for NORDYRK 2016

Hvordan skape bredere kompetanse om fagopplæring hos lærere innen service og samferdsel slik at elever opplever mer praksisbasert utdanning?

*John Eivind Storvik
Oslo and Akershus University College of Applied Sciences, Norway
Johneivind.storvik@hioa.no*

Nøkkelord: serviceyrker, fagopplæring, praksisbasert opplæring og yrkesfaglærerutdanning

Technical and Vocational Teacher Education (TVTE)

Målet med forskningen er å mer kunnskap om dagens yrkesfaglærere innen utdanningsprogrammet service og samferdsel. Utdanningsprogrammet ble etablert fra år 2000 og framover og fikk sin nåværende form etter reform Kunnskapsløftet i 2006. Forskning viser at utdanningsprogrammet har en svak forankring i arbeidslivet, er preget av utstrakt bruk av teori, og mangler praksisforankring. I tillegg er det et manglende eierskap hos sentrale aktører i arbeidslivet til fagene utdanningsprogrammet kvalifiserer til. Ett av problemene fagarbeidere fra utdanningsprogrammet sliter med er at de ofte konkurrerer om jobber med kandidater fra høyere utdanning. Forskningen har som mål å belyse hvilken formell utdanning og kompetanse lærere innen utdanningsprogrammet har, deres arbeidserfaring og i hvilken grad disse er relevante for det faglige innholdet på utdanningsprogrammet. I tillegg er det et ønske om å finne mer ut om hva den enkelte yrkesfaglærer faktisk vet og kan om, og deres forståelse for fagopplæring.

Mine hypoteser er som følgende:

1. Er mangelen på forståelse for fagutdanning blant lærere innen service og samferdsel til hinder for utviklingen av fagene og deres forankring i arbeidslivet?
2. Hvilke kompetanseutviklingstiltak må til for å styrke lærernes kompetanse for fagopplæringen?
3. Hvordan etablerer og vedlikeholder det enkelte lærerteam gode relasjoner til aktørene i arbeidslivet, slik at elevene får en mer praksis nær opplæring?

Metodisk tilnærming er innsamling av data gjennom undersøkelser, kompetanseutviklingstiltak i samarbeid med skoleeiere og utprøving av konkrete praksis nære tiltak rettet mot elevene. Målet er at kunnskapen om hypotesene skal brukes til å styrke utdanningen av yrkesfaglærerstudenter innen utdanningsprogrammet.

Navn / Name: John David Holt & Kurt Einar Stokke	Institution: Oslo and Akershus University College of Applied Sciences, Norway
E-mailadresse / E-mail: john.holt@hioa.no; kurteinar.stokke@hioa.no	
Abstracttittel / Title of abstract: Fra yrkesutøver til yrkesfaglærer - gjennom dokumentasjon og refleksjon	
Baggrund og motivation / Background and reasons: Målet med forskningen er at vi som utdanner yrkesfaglærere innen bygg- og anleggsteknikk skal få økt innsikt i studentenes utvikling fra å være yrkesutøver til å bli yrkesfaglærer. Ny innsikt kan bidra til at aktivitetene rundt studentenes læringsbehov kan videreutvikles på en hensiktsmessig måte. Foreløpige undersøkelser av studentenes utvikling og dokumentasjon ser ut til å være en større utfordring i yrkesfaget enn det er i profesjonsfaget. Spesielt når vi sammenligner med de samme studentenes dokumentasjon av profesjonskompetanse. Vi undres over hvorfor kilder og henvisninger benyttes mer og er mer fremtredende i profesjonen som lærer, enn det kildene ser ut til å være i eget yrke/utdanningsprogram hos den enkelte student.	
Problemformulering / Problem definition: Hvordan kan skriving av reflekterende tekster bidra til at yrkesfaglærerstudentene innen bygg- og anleggsteknikk utvikler kognitive ferdigheter?	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: Forskningsmetode er basert på en fenomenologisk tilnærming (Postholm, 2010). Sammen med kollegaer og studenter ønsker vi å finne ut om det er hensiktsmessig at studentene utvikler kognitive ferdigheter (Lauvås og Handal 2014) gjennom reflekterende tekster (Bjørge 2010), eller om andre læringsaktiviteter kunne gi tilsvarende/bedre resultater med tilsvarende innsats. Vår analyse vil gjennomføres ut fra studentenes læringslogger, og egendokumentasjon i forhold til læringsutbytter, såkalte målregnskap.	
Konklusjoner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results: Målet med arbeidet er at studentaktivitetene skal bidra til at studentene oppnår læringsutbyttene som beskrives i rammeplanen for yrkesfaglærerutdanningen (Kunnskapsdepartementet 2013).	
Nøgleord / Keywords (3-5): Nøkkelord: dokumentasjon, refleksjon, voksnes læring og yrkesfaglærerutdanning Technical and Vocational Teacher Education (TVTE)	
Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too? Yes x No	

Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for abstract/symposium presentation NORDYRK 2016 (beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE, limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Åse N. Bruvik	Institution: Høgskolen i Oslo og Akershus Norge
E-mailadresse / E-mail: asenorunndrebo.bruvik@hioa.no	
Abstracttittel / Title of abstract: Relevant og meningsfull undervisning/opplæring	
Baggrund og motivation / Background and reasons: Mange elever og bedrifter opplever dagens yrkesopplæring som lite meningsfull og yrkesrelevant (Haaland Sund 2003, 2005; Dahlback m.fl. 2011). Læreplanene skal kunne tolkes mot ulike lærefag, gjennom elevmedvirkning, samt bidra til å sikre en utdanning som passer til elevenes videre utdanning og interesser. Samtidig skal elevene bli kjent med utdanningsprogrammets yrker og utdanningsmuligheter. Undersøkelser viser store forskjeller på yrkesopplæringen ved de ulike yrkesfaglige skoler. (Dahlbach m.fl. 2011).	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørsmål / Research questions: Hvordan ivaretas de ulike yrkene og elevenes interesser/utdanningsplaner i Vg1, <i>design og håndverk, elektro, bygg og anlegg, helse og oppvekst og teknikk og industriell produksjon</i>	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: Studien er basert på spørreundersøkelse, gjennomført i vg1 i fem ulike utdanningsprogram. I analysen sees det teoretiske perspektivet i sammenheng med John Deweys tanker omkring motivasjon for læring, et viktig aspekt for at undervisningen skal oppleves meningsfull.	
Konklusjoner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results: Studien har som mål å finne ut hvordan undervisningen ivaretar ulike interesser i forhold til egne utdanningsplaner på vg1, slik at opplæringen oppleves yrkesrelevant og meningsfull. Funn fra forskningsrapporter viser imidlertid klart at opplæringen ikke blir gjennomført etter dagens nasjonale krav og retningslinjer (KIP ¹ ; 2011, Fafo ² ; 2008, Hiim 2013, Hansen, Hoel & Haaland 2015, Sørensen, Olsen, Skålholdt & Tønder 2012)	
Nøgleord / Keywords (3-5): Relevant, meningsfull, yrkesretting, undervisning	
Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too? <u>No</u>	

¹ Yrkesdidaktisk kunnskapsutvikling og implementering av nye Læreplaner

² Prosjekt til fordypning mellom skole og arbeidsliv. Delrapport 1 Evaluering av kunnskapsløftet

**Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for
abstract/symposium presentation NORDYRK 2016
(beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)**

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Ellen Beate Hellne-Halvorsen	Institution: (navn og land/name and country): Institutt for yrkesfaglærerutdanning, Høgskolen i Oslo og Akershus, Norge
E-mailadresse / E-mail: Ellenbeate.hellne-halvorsen@hioa.no	
Abstracttittel / Title of abstract: Skrivepraksiser i fag- og yrkesopplæringen: Sammenheng eller brudd mellom to kontekster?	
Baggrund og motivation / Background and reasons: Jeg har i min phd-avhandling undersøkt yrkesfaglæreres skrivepraksiser i skoledelen av fag- og yrkesopplæringen. En videreføring av denne er gjort ved intervjuer av instruktører i bedriftsopplæringen. Hensikten er å undersøke hvorvidt skrivepraksiser som fenomen endrer seg fra skoledelen til bedriftsdelen av opplæringen, om skrivepraksiser rettes framover mot lærlingenes framtidige yrkesoppgaver som ferdig utdannede fagarbeidere, eller om den har fellestrekk med skolekontekstens skolerettete skrivepraksiser.	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørsmål / Research questions: Hvordan praktiseres skriving på de to arenaene skole og bedrift når opplæringen har som hovedformål å forberede elever og læring til yrkesoppgaver i arbeidslivet?	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: Metodene som er benyttet er intervju og observasjon av yrkesfaglærere og intervju med instruktører i bedrift. Dataene framstår ikke i et likeverdig forhold i et komparativt perspektiv. Instruktørers skrivepraksiser vil derfor framstå som mulige tendenser i sammenligningen. Hovedvekten ligger derfor på yrkesfaglæreres skrivepraksiser og hvordan disse eventuelt endrer karakter med endring av kontekst og læringsarena i bedrift. Teoretisk inngang er et sosiokulturelt/transkuloturelt perspekt på skriving (New Literacy Studies – J.P. Gee/ B. Street / D. Barton / M. Hamilton / D. Brandt / K. Clinton) og teorier om transfer – transformation av fenomenet skrivepraksiser (Aarkrog/ Kilbrink/ Jørgensen).	
Konklusjoner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results: [OBS! Også i relation til det overordnede tema for NordYrk: <i>Fælles nordiske udfordringer for yrkesuddannelser</i> / Also in relation to the overall NordYrk-theme: <i>Common Nordic challenges with regard to vocational education</i>]: Skrivepraksiser i skoledelen av fag- og yrkesopplæringen medierer ulike former for kunnskapsbygging, for å lære fag. Skrivearbeidet rettes i særlig grad inn mot skolekontekstens læringsformer. En foreløpig tendens er at at instruktørers skrivepraksis i bedriftsopplæringen har fellestrekk med skolekontekstens skriving. Den	

rettes ikke mot lærlingenes framtidige yrkesoppgaver i arbeidslivet, i møte med kunder, klienter, pasienter etc. Og yrkesoppgavenes tekstkultur

Nøgleord / Keywords (3-5):

Skrivepraksiser – skole/bedrift – transfer

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

Yes ☒ No

**Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for
abstract/symposium presentation NORDYRK 2016**
(beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Ann Lisa Sylte Førstelektor	Institution: (navn og land/name and country): Høgskolen i Oslo og Akershus, Norge
E-mailadresse / E-mail: annlisa.sylte@hioa.no	
Abstracttittel / Title of abstract: Relevant yrkes- og profesjonsutdanning	
Baggrund og motivation / Background and reasons: Mange av dagens yrkes- og profesjonsutdanninger ikke oppleves relevant for yrket det utdannes til. Tidligere forskning viser et stort behov for mer forskning innen fagfeltet yrkes- og profesjonsutdanning, mens tidligere forskning har i mindre grad belyst felles kjennetegn for begge utdanningsnivåene. Målet for PhD-avhandlingen er å studere relevant utdanning gjennom yrkesretting og profesjonsretting på begge utdanningsnivå og finne felles pedagogiske og didaktiske kjennetegn på relevant yrkes- og profesjonsutdanning.	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørsmål / Research questions: Hovedproblemstilling: <i>Hva kjennetegner relevant yrkesfagutdanning og profesjonsutdanning?</i> Forskningsspørsmål: <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Hvilke muligheter viser Læreplanverket Kunnskapsløftet -06 for yrkesretting og yrkesdifferensiering? Hvordan kan vurderingsverktøy fremme yrkesrelevant opplæring?</i> 2. <i>Hvordan kan profesjonsretting av profesjonsutdanning gjennom Flipped Classroom (FC) gjennomføres og hvilke prinsipper forutsetter det?</i> 	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: Avhandlingen er basert på to undersøkelser – et aksjonsforskningsprosjekt fra yrkesutdanning i videregående skole og et interaktivt forskningsprosjekt ved lærerutdanningen Universitets- og høgskolepedagogikk for profesjonslærere. Pragmatisk læringsperspektiv belyser relevant yrkes- og profesjonsrettet utdanning. Den viktigste forskjellen på et pragmatisk pedagogisk tenkning versus konvensjonell tenkning, er at utdanningen med læreplaner, innhold og undervisning er basert på selve	

arbeidsoppgaven og yrkesutøvelsen i stedet for kontekstfri abstrakt teori.

Konklusjoner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results:

[OBS! Også i relation til det overordnede tema for NordYrk: *Fælles nordiske udfordringer for yrkesuddannelser* / Also in relation to the overall NordYrk-theme: *Common Nordic challenges with regard to vocational education*]:

Dokumentanalyse av læreplanverket LK-06 viser at det er stort handlingsrom for yrkesrettet og -differensiert utdanning i videregående skole. Utvikling av lærerkompetansen i yrkesdidaktiske metoder bidrar til å hindre frafall og fremmer yrkesretting.

Kjennetegn som vurderingsverktøy, er beskrivelse av kvaliteten på kompetansemålene og nivå for måloppnåelse. Vurderingsverktøy som har tydelige kjennetegn og er kjent for eleven fører til økt motivasjon og økt læringsutbytte. Stor grad av elevmedvirkning gjennom elevenes deltakelse i valg av arbeidsmåter, egenvurdering og yrkesrelevante kjennetegn bidrar til meningsfull og yrkesrelevant opplæring.

Undervisningsmetoden FC kan bidra til relevant profesjonsutdanning under gitte pedagogiske og didaktiske prinsipper: hjemmeforberedelser før interaktive læringsprosesser i klasserommet med praktiske, virkelighetsnære oppgaver, problemstillinger og øvelser, erfaringslæring, coherence, kontekstuell dybdelæring, hverandre- og egenvurdering, veiledning, studentmedvirkning, ansvar og følt forpliktelse til deltakelse i egen læringsprosess.

Nøgleord / Keywords (3-5):

Relevans, yrkesretting, profesjonsretting, coherence (sammenheng teori- praksis)

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

No

Skabelon til abstract - NORDYRK 2016

Navn: Wolden, A-C. Larsen, A.K. Goth, U.S.	Institution: Høgskole i Oslo og Akershus, Norge
E-mailadresse / E-mail: anne-cathrine.wolden@hioa.no	
Titel på paper / Paper title: Digitale historiefortelling som metodisk tilnærming i yrkesfaglig undervisning	
Abstract : <p><i>Innledning:</i> NOU "Elevenes læring i fremtidens skole" fremhever viktigheten av å forankre digital kompetanse i undervisningen. Kvalitetsutvalget vektla elevenes og læringenes kjennskap til ny teknologi og beredskapen til å ta denne i bruk. Opplæring i digital kompetanse innebærer her at elevene og studentene får mulighet til å forberede seg til et sosialt og yrkesmessig liv. Videre ble det anbefalt at elevens læringsstrategier bør siktes inn mot utvikling av kunnskap, ferdigheter og holdninger som fremmer fremtidig læring. Digital kompetanse i form av digital historiefortelling har de senere årene blitt brukt som refleksjonsmedium. Det er derfor av interesse å se om digital historiefortelling basert på personlige fortellinger fra yrkespraksis også kan være en egnet didaktisk tilnærming i yrkes- og profesjonsutdanning.</p> <p><i>Mål:</i> Målet med studien var å evaluere bruken av digital historiefortelling som didaktisk tilnærming innen yrkesfaglig utdanning.</p> <p><i>Metode:</i> Studien ble utformet som en enkeltcasestudie og gjennomført ved inst. for yrkesfaglærerutdanning ved Høgskolen i Oslo og Akershus. Data som ligger til grunn for analysen baserte seg på et strukturert litteratursøk, 19 digitale historier, tekstanalyse av 19 emneevalueringer og tekstanalyse av 18 refleksjonsnotater. Data ble analysert ved hjelp av fenomenologisk analyse eller fortetning og deretter drøftet ihht. Skinners og Bruners teorier.</p> <p><i>Resultat:</i></p> <p>Resultatene som kom frem i analysen ble kategorisert i: Læringsutbytte ihht. kritisk analyse, Fagterminologi og Læringsutbytte ihht. konkrete ferdigheter. Analysen viste at bruk av digital historiefortelling som didaktisk tilnærming i undervisningen fremmer både konkrete ferdigheter, forståelsen innen yrkesfaglig utdanning. Resultatene viser videre at studentene opplever utfordringer av den proksimale utviklingssonen og at disse lærer av hverandres</p>	

utfordringer.

Konklusjon: Vår studie indikerer at digital historiefortelling med fordel kan brukes som didaktisk tilnærming for å fremme både fagkunnskap og forståelsen av fagterminologi

Referencer::

Anderson, J. (2013). Active learning through student film: a case study of cultural geography. *Journal of Geography in Higher Education* 37(3):385-398.

Ask, A.S. & Ødegård I.R (2014) *Entreprenørskap i skole og utdanning*. Gimlemon: Portal forlag AS.

Brunner, J. (1997). *The culture of education*. London: University Press.

Darsø, L. (2013). *Innovationspædagogik*. Frederiksberg: Samfundslitteratur.

Goth, U.S. & Schön, E. (2014). "Learning by doing....". *Nordic Journal of Education and Vocational Research* (4):1-22. [doi: 10.3384/nivet.2242-458X.14v4i1](https://doi.org/10.3384/nivet.2242-458X.14v4i1)

Handlingsplan (2009). *Entreprenørskap i utdanningen (2009-2014)*. Oslo: Kunnskapsdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet og Nærings- og handelsdepartementet. Hentet den 27.03.2016 fra https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/KRD/Vedlegg/REA/Rapporter/entreprenorsk_ap_i_utdanningen.pdf.

Haug, K.H. & Jamissen, G. (2015). *Se min fortelling. Digital historiefortelling i barnehagen*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

HiOA (2016). *Om høgskolen*. Hentet den 19.03.2016 fra <http://www.hioa.no/Om-HiOA>

Jamissen, G. (2013a) Digital historiefortelling som redskap i utviklingsarbeid i G. Bjørke, H. Jarning & O. Eikeland, *Ny praksis- ny kunnskap: om utviklingsarbeid som sjanger*. Oslo: ABM-media AS.

Jamissen, G. (2013b). Kvalitetsperspektiver ved digital historiefortelling for læring i høyere utdanning i T.Fosslund, K.R. Ramberg & E. Gjerdrum. *Ulike forståelser av kvalitet i norsk, fleksibel høyere utdanning*. Tromsø: Norgesuniversitetets skriftserie 1/2013.

Johannessen, A., Tufte, P.A. & Christoffersen, L. (2011). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode*. Oslo: Abstrakt forlag.

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2009). *Det kvantitative forskningsintervju*. Oslo: Gyldendal akademisk.

Kearney, M. (2011). A learning design for student-generated digital storytelling. *Learning, Media and Technology*, 36(2):169-188.

Lyngsnes, K. & Rismark, M. (2014). *Didaktisk arbeid* (3. utg). Oslo: Gyldendal akademisk.

Programplan, (2013). Programplan for Bachelorstudium - yrkesfaglærer i Design og håndverk. Høgskolen i Oslo og Akershus. Hentet den 30.04.2016 fra <http://www.hioa.no/Studies/LU/Bachelor/Yrkesfaglaerer-design-og-haandverk/Programplan->

for-Bachelorstudium-yrkesfaglaerer-i-Design-og-haandverk-kull-2015 .

Lambert, J. (2012). *Digital storytelling: capturing lives, creating community* (4. utg.) New York: Routledge.

Meld. St. 13 ((2011-2012)2012). *Utdanning for velferd*. Hentet den 25.03.2016 fra <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld-st-13-20112012/id672836/?ch=3>

NOU (2014:7) *Elevenes læring i fremtidens skole*. Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon Informasjonsforvaltning. Hentet den 30.03.2016 ved <https://nettsteder.regjeringen.no/fremtidensskole/files/2014/09/NOU201420140007000DDDPDFS.pdf>

Programplan for Bachelor i yrkesfaglære Design og håndverk (2014). Høgskolen i Oslo og Akershus. Hentet den 20.03.2016 fra <http://www.hioa.no/Studier-og-kurs/LU/Bachelor/Yrkesfaglaerer-design-og-haandverk>.

Shelby-Caffey, C., Ubeda, E. & Jenkins, B. (2014). *Digital storytelling revisited. The Reading Teacher*, 68(3):191-199.

Skinner, B.F. (1984a). The Shame of American Education. *American Psychologist*, 39:947-954.

Skinner, B.F. (1984b). The evolution of behavior. *Journal of the experimental analysis of behavior*, 41:217-221. Hentet den 26.03.2016 fra <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1348035/pdf/jeabehav00059-0102.pdf>.

Spilling, O.R. & Johansen, V.(2011). *Entreprenørskap i utdanningen*. Rapport 4/11. Oslo: Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning.

Storycenter (2016). Storycenter: Listen deeply tell stories. Hentet den 25.03.2016 fra <http://www.storycenter.org/about/>

Urbano, L. & Urbano, L. (2008). Learning through movie production with the movie classroom. *Journal of Geoscience Education*, 56(4):334-341.

Ødegård, I.R. (2012). *Entreprenørskap i lærerutdanningen i Norge og Namibia*. Doktorgradsavhandling, Universitetet i Oslo.

Ødegård, I.R. (2014). *Lærerutdanning: En framtidsrettet læringsstrategi*. Oslo: Cappelen Damm.

Nøgleord / Keywords (3-5):

digitale historiefortelling; entreprenøriell tilnærming; yrkesfag*; yrkesopplæring

Nordyrk 2016
Roskilde Universitet 8-10 juni.

Daniel Bødker-Lund
Inger Vagle
Grete Håland
Kari Hansen
Nina Amble, nina.amble@hioa.no

Abstrakt: Innhold og struktur i yrkesopplæringen

Den norsks fag- og yrkesopplæringen har de siste årene gjennomgått betydelige endringer (Reform -94, Kunnskapsløftet 2006; Olsen 2010; Deichman-Sørensen 2015). Og det er annonsert nye. Det er særlig lav kapasitet og det stort misforhold mellom antall elver og avlagte, beståtte fagprøver som utløser endringer (Vibe et al. 2012; Roseveare 2014).

Prosjektet kalt INNSTRUK (innhold og struktur i yrkesopplæring) er *et nasjonalt forskningsprosjekt*, som søker å bidra med forskningsbasert kunnskap om hvordan man kan få til en best mulig samfunnstjenlig og yrkesrelevant opplæring for alle. Forskningsprosjektet er en videreutvikling av tidligere funn og tendenser fra aksjonsforskningssamarbeidet *Yrkesdidaktisk kunnskapsutvikling og implementering av nye læreplaner i Kunnskapsløftet (KIP (2006 – 2010))* og utføres i et partnerskap mellom NTNU PLU og HiOA YLU.

Prosjektet vektlegger *forhold som har betydning for elevers motivasjon for læringsarbeidet* og deres valg og bortvalg i yrkesopplæringen (Hansen & Sund, 2015; Sund 2005; Vagle & Møller 2015).

Hva er relevant opplæring? Hvilken betydning har yrkesfagets status? Hva betyr fagtradisjon og yrkesidentitet? Og hvordan spiller kjønn inn?

Trepartssamarbeidet i norsk yrkesopplæring har sterke tradisjoner og prosjektet skal undersøke partenes roller og innflytelse på innhold og struktur i yrkesopplæringen. Funnene fra undersøkelsen skal også brukes i videreutvikling av yrkesfaglærerutdanningen, slik at nye lærere kan utvikle nødvendig kompetanse (Bødtker-Lund 2008; Amble 2014).

Prosjektet kombinerer kvantitative og kvalitative metoder. I fire fylker er det sendt ut spørreskjema til elver på vg1 og vg2 og læringer på programområdene, restaurant- og matfag, helse- og oppvekstfag, bygg- og anlegg og design og håndverk. Et strategisk utvalg av yrkesfaglærere er intervjuet og det er gjort gruppeintervjuer av de faglige rådene. Hensikten er en analyse av kvalitet og struktur i yrkesutdanningen i et framtidig perspektiv.

I juni vil hovedanalysen være gjennomført. Paperet vil derfor gi foreløpige svar på de oppgitte problemstillinger.

Nøkkelord: struktur & innhold, fag- & yrkesopplæring, yrkesrelevant, yrkesfaglærerutdanning, kjønn & identitet

Referanser

- Amble, N. (2014). Å lære å lære – Om læring i praksis. I S. Vabo og M. Vabø (red), *Velferdens organisering*. Oslo: Universitetsforlaget. Universitetsforlaget.
- Bødtker-Lund, D. (2008). Smak og smakspreferanser - konsekvenser for undervisningen i mat og helse. *Mat & Helse*.
- Deichman-Sørensen T. (2015). "Lik kvalitet" – fra yrkesstyring til ytrestyring, fra praksisfelleskap til fellesmarked. Fra mveksten av en ny kvalitetsøkonomi i fag og yrkesopplæringen. I Eikeland O., Hiim. H. og E. Schwencke (red.) *Yrkespedagogiske perspektiver*. ISBN: 9788205482661. 270 s. Gyldendal Akademisk.
- Hansen, K. & Haaland, G. (2015). Utfordringer i norsk yrkesopplæring. I *Tett på yrkesopplæring*. (Hansen, K. Løkensgaard Hoel, T. og Haaland, G.) (red). s. 19-46. Bergen: Fagbokforlaget.
- Olsen O.J. (2010). Tradisjon og fornyelse i norsk fag- og yrkesopplæring. Til spørsmålet om 'nytt helhetlig kvalitetssystem'. *Norsk pedagogisk tidsskrift*, 6.
- Roseveare, D. (2014). *Skills Strategy for Norway: Challenges and possibilities*. Directorate for Education and Skills OECD. FINNUT Temadag: 27 August, 2014.
- Sund, G. H. (2005) *Forskjellighet og mangfold - muligheter eller begrensninger for individ og arbeidsplass? Et aksjonsforskningsprosjekt med studier av læring i daglig arbeid, gjennom medvirkning, demokratiske prosesser og interessedifferensiering*. Phd – avhandling, Roskilde Universitetscenter Forskerskolen Livslang Læring.
- Vagle, I. & Møller, E. (2014). Kjønn på dagsordenen gjennom to- tre- og firepartssamarbeid innen bilfag i det yrkesfaglige feltet i samarbeid med elektrofag. Et aksjonsforskningsarbeid for mer mangfoldige arbeidsplasser og friere yrkesvalg. Phd-yrkesdidaktikk Roskilde Universitet.
- Vibe, N., Frøseth, M.W., Hovdhaugen, E. & Markussen, E. (2012). Strukturer og konjunkturer. Evaluering av Kunnskapsløftet. Sluttrapport fra prosjektet «Tilbudsstruktur, gjennomføring og kompetanseoppnåelse». Oslo. NIFU

Abstract til workshop for abstract/symposium presentation NORDYRK 2016

Navn / Name: Halvor Spetalen Bjørn Eben David Jahanlu	Institution: Høgskolen I Oslo og Akershus, Norge
E-mailadresse / E-mail: Halvor.spetalen@hioa.no Bjorn.eben@hioa.no David.jahanlu@hioa.no	
Abstracttittel: Yrkesutøvelse i restaurant- og matfagene - Arbeidsoppgaver, prioriteringer og forskjeller	
Baggrund og motivation: Det er forsket lite på hva yrkesutøvelse i restaurant- og matfagyrkene innebærer. Dersom læreplanene og den skolebaserte yrkesopplæringen skal være relevant må innholdet og læringsaktivitetene være i takt (eller villet utakt) med de arbeidsoppgavene yrkesutøvere i praksisfeltet utøver. Forskningsbasert kunnskap om yrkesutøvelse i restaurant- og matfagene er av særlig betydning for innspill til læreplanutvikling i den videregående skolen og i yrkesfaglærerutdanningen for restaurant- og matfag nå som regjeringen har satt ned utvalg som skal gjennomgå strukturen i videregående yrkesopplæring med implementering i 2017	
Problemformulering: Forskningsspørsmål: <ul style="list-style-type: none"> • Hvilke yrkesspesifikke arbeidsoppgaver vektlegger yrkesutøvere i et utvalg av restaurant- og matfagyrker (butikkslakter, IMP, institusjonskokk, kokk, konditor, servitør)? og • Hvordan kan kunnskap om faktisk yrkesutøvelse få betydning i utviklingen av nye læreplaner for yrkesfaglige utdanningsprogrammet i forbindelse med ny tilbudsstruktur fra 2017? 	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: Den teoretiske rammen for prosjektet er: <ul style="list-style-type: none"> • Kompetansebegrepet. <ul style="list-style-type: none"> ○ Yrkesspesifikk kompetanse, grunnleggende kompetanse, personlige egenskaper • Relevansproblematikk i norsk yrkesopplæring • Læreplanutvikling i yrkesopplæring • Andre teoretiske innfallsvinkler kan trekkes inn etter analyse av dataene Det ble utviklet og benyttet kvantitative spørreskjemaer tilpasset yrkesutøvelsen i ulike restaurant- og matfagyrkene som deltar i undersøkelsen. Studenter i	

yrkesfaglærerutdanningen og yrkesutøvere i bedrifter har bidratt i konstruksjon av spørreskjemaet og deltatt i pilotgrupper.

Spørsmålene i spørreskjemaet ble operasjonalisert i forhold til:

- Yrkesspesifikke ferdigheter
  - Fra læreplaner i Vg3 (læretid)
- Grunnleggende kompetanse
  - Fra læreplaner i Vg3 (læretid)
- Personlige egenskaper/nøkkelkompetanser

Datainnsamlingen foregikk ved at studentene (20 stk) i tredjeklassen (YFLRM13-kullet) delte ut og samler inn spørreskjemaer i samarbeid med lokale opplæringskontor på hjemstedet spredt rundt i Norge i løpet av høsten 2015

Analysen er gjennomført i Excel og SPSS.

Konklusjoner, forventet udbytte og:

Resultatene av spørreundersøkelsen er utgitt i en rapport og vil i tillegg tjene som utgangspunkt for studentenes bacheloroppgaver. På den måten kan de kvantitative funnene fra spørreundersøkelsen utdypes og eventuelt nyanseres gjennom studentenes bacheloroppgavearbeider.

De foreløpige resultatene fra spørreundersøkelsen viser at det er relativt stor spredning i hva yrkesutøverne i de ulike restaurant- og matfagyrker arbeider med. Generelt arbeider yrkesutøvere i de utvalgte restaurant- og matfagbransjene hyppigst med renhold og minst med kvalitetssikring og meny- og produktutvikling. Vi ser også at det er forskjell mellom hva ufaglærte, faglærte og ledere arbeider med, men i mindre grad en hva vi hadde antatt på forhånd.

Funnene i vår undersøkelse vil kunne problematisere både organisering og innhold i læreplaner for restaurant- og matfagene. Er det feks mer hensiktsmessig å arbeide med grunnleggende teknikker i skolen enn meny- og produktutvikling all den tid det arbeides svært lite med dette i bedriftene? Når det arbeides så mye med renhold i arbeidslivet – er dette vektlagt i stor nok grad i yrkesopplæringen?

Det vil være foretatt ytterligere analyser før konferansen i juni.

Nøgleord / Keywords (3-5):

Restaurant- og matfag, yrkesoppgaver, tilknytning

Planlægger du at indsende et paper?

Yes: No: X

Abstract til workshop- eller symposieoplæg/ presentation NORDYRK 2016 (beskrivelse/theme max. 300 ord)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn: Jon Ingar Holtet, Else Marie Johansen og Arne Ronny Sannerud	Institution: Høgskolen i Oslo og Akershus, Norge
E-mailadresse: jon-ingar.holtet@hioa.no ; elsemarie.johansen@hioa.no ; ronny.sannerud@hioa.no	
Abstracttitel: Internasjonale komparative studier – forskningsmessige og metodologiske utfordringer	
Baggrund og motivation: <p>INDUCT i Norge er et prosjekt der det settes fokus på rekrutteringsstrategier, innføring/introduksjon for nye medarbeidere - og videreutdanning i bedriften, der hensikten er å opparbeide kunnskap om rekruttering, innføring i arbeidsoppgaver og etterutdanning av medarbeidere.</p> <p>Hovedfokuset i INDUCT Project¹, som allerede er gjennomført i Storbritannia, Spania, Korea og Tyskland, er å kartlegge prosessen med rekruttering og induksjon og evalueringer av kvaliteten på utdanningen som leveres av (yrkesfaglig) utdanningssystemet sett fra bedriftene ståsted. I samarbeid med internasjonale partnere er det utviklet et instrument (spørreskjema) for å kunne gjennomføre en slik undersøkelse.</p> <p>Gjennomføring av studien i Norge omfatter innsamling av et representativt datasett der følgende føringer legges til grunn: Valg av bedrifter/virksomheter ut fra bestemte kriterier. Undersøkelsen (instrumentet) tilpasses de spesifikke nasjonale kjennetegn for fag- og yrkesopplæringen. Det skal opparbeides 250-350 fulle datasett fordelt for to yrkesgrupper, Helsefagarbeideren og Bilfaget, lette kjøretøy.</p>	
Problemformulering: <p>Hvilke forskjeller er det mellom yrker / bransjer og land med hensyn til innføring/introduksjon (induction), rekrutteringspraksis og kompetanseprofiler?</p> <p>Hvordan takler arbeidsgivere mismatchen mellom bedriftens behov og kompetansen til nyansatte medarbeidere?</p>	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode: <p>Gjennomføring av studien i Norge omfatter innsamling av et representativt datasett der følgende føringer legges til grunn: Valg av bedrifter/virksomheter ut fra bestemte kriterier. Undersøkelsen (instrumentet) tilpasses de spesifikke nasjonale kjennetegn for fag- og yrkesopplæringen. Det skal opparbeides 250-350 fulle datasett fordelt for to yrkesgrupper, Helsefagarbeider og Bilfaget, lette kjøretøy.</p> <p>Som det går frem av teksten over har studien en kvantitativ tilnærming.</p> <p>Strategisk litteratursøk.</p>	

¹ Bundesinstitut für Berufsbildung(BIBB) – Tyskland er «eier» konseptet. Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) er partner i prosjektet der vi har ansvar for gjennomføring i Norge. Det empiriske materiale som opparbeides i Norge vil kunne brukes fritt av HiOA.

Konklusjoner, forventet udbytte og resultater:

Kunnskap om kompetanseprofiler, rekruttering og hvordan det gjøres.
Kompetansekrav ved tilsetting. Hvilken introduksjon, opplæring og etterutdanning tilbys.
Hvor fornøyd er virksomhetene med utdanningssystemet

Nøgleord (3-5): helsefagarbeideren, blifaget - lette kjøretøy, kompetanse, rekruttering, etterutdanning og utdanningssystem

Planlægger du at indsende et paper?

Yes X

Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for abstract/symposium presentation NORDYRK 2016 (beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Svein Ole Opdahl og Arne Roar Lier	Institution: (navn og land/name and country): Høgskolen i Oslo og Akershus. Fakultet for lærerutdanning og internasjonale studier Institutt for yrkesfaglærerutdanning
E-mailadresse / E-mail: Svein Ole Opdahl: soo@hib.no Arne Roar Lier: arneroar.lier@hioa.no	
Abstracttittel / Title of abstract: Laboratorieundervisning i hydraulikk	
<p>Baggrund og motivation / Background and reasons: Vi er lærere på yrkesfaglærerutdanningen innen teknologifag. Vi har hver vår motivasjon for å ta opp temaet i forhold til opplæring i hydraulikk. Svein Ole formulerer sin bakgrunn og mitivasjon slik: Etter drøyt 20 år i skolen ble jeg ansatt hos FMC Technologies som Training Advisor med ansvar for opplæring av ansatte på ulike nivå. Jeg var instruktør i bruk av anvendt teknologi og fagansvarlig for lærlingene i industrimekanikerfaget. Gjennom dette arbeidet oppdaget jeg at det kunne være mangel på handlingskompetanse på utstyr der behov for kompetanse i hydraulikkfaget var involvert. Jeg er nå tilbake og underviser i skolen og ønsker å rette på dette. Ved å være med og videreutvikle relevante didaktiske modeller. Arne Roar formulerer sin motivasjon og bakgrunn slik: Jeg har arbeidet med yrkesfaglærerutdanning i mange år. Samtidig har jeg hatt flere opplæringsprosjekter i næringslivet. Jeg har relativt lik erfaring som Svein Ole, men med fokus på det didaktiske perspektivet i opplæringen.</p> <p>Ut i fra hver vår erfaringsbakgrunn er det interessant å se på opplæringen i hydraulikk og relevansen dette har i forhold til studentenes læring og anvendelse av det lærte.</p>	
<p>Problemformulering / Problem definition: Hvordan kan vi utvikle bedre didaktiske og pedagogiske verktøy for å gjøre undervisningen i laboratoriet autentisk i forhold til arbeidsoppgaver i bedrifter?</p> <p>Forskningsspørsmål / Research questions:</p>	
<p>Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method:</p> <p>Vi planlegger å gjøre en spørreundersøkelse blant alle studentene som har vært med på laboratorieundervisningen for å få en innsikt i hva som fungerer ikke fungerer i undervisningen. Denne empirien vil vi analysere ved hjelp av Atlas TI.</p> <p>Med utgangspunkt i analysen og funnene vi gjorde i spørreundersøkelsen vil vi gjøre tre til fire kvalitative intervjuer for å få dybdeinnsikt i hvilke faktorer som oppfattes som faglig god og relevant i forhold til arbeidslivet.</p>	

Konklusjoner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results:

[OBS! Også i relation til det overordnede tema for NordYrk: *Fælles nordiske udfordringer for yrkesuddannelser* / Also in relation to the overall NordYrk-theme: *Common Nordic challenges with regard to vocational education*]:

Målet med undersøkelsen er å vurdere om gjennomføring av læringsaktiviteter ved hjelp av utstyr tilrettelagt for opplæring i hydraulikkfaget er en metode for å bedre opplæringen. Vi vil undersøke om denne form for laboratorieundervisning er relevant til det de møter i arbeidslivet. Videre ønsker vi å se på i hvilken grad den stimulerer til egenaktivitet. Laboratoriearbeidet skal gi mulighet til å ikke bare observere, men også delta. Dermed vil studentene bedre kunne knytte teori og praksis opp mot anvendt bruk av teknologier i arbeidslivet.

Nøgleord / Keywords (3-5): Laboratorieundervisning

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

Yes   No   Ja

Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for abstract/symposium presentation NORDYRK 2016 (beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Hvordan gjennomføre en litteraturgjennomgang av innovativ digitalisering for morgendagens skole.
-Fra yrkesfaglærerutdanning til klasserom og verksted

Jeg vil i Workshopen legge frem veien jeg har gått for å analysere fortiden for så å kunne forberede fremtiden. Nærmere bestemt hvordan jeg har jobbet med literature Review. Hvordan organisere søket, gjøre utvalg, finne synonymer og hva står jeg igjen med.

Kriteriene for litteraturen (søket) er å finne relevant litteratur som tar for seg hvilke digitale løsninger vi kan se for oss i morgendagens skole. En forutsetning for løsningene det søkes etter er at de er mulige å implementere, at de til en vis grad er utprøvd og at de passer inn i lærerutdanning for yrkesfag i en slik grad at det blir anvendbare i utøvelsen av læreryrket. De fleste som utdanner seg gjennom tilbudet er allerede i arbeid som lærere og vil kunne anvende det direkte.

Utdanningen er et nettbasert utdanningstilbud(online) for yrkesfaglærere innen teknologiske fag. Dette er fellesbetegnelse for utdanningsprogrammet (1) Bygg og anlegg (BA), (2) Elektrisitet og elektronikk (EF), (3) Teknisk og Industriell produksjon (TIP), (4) Service og Samferdsel (SS)

Litteraturen som søkes må vise forskning på løsninger som må kunne anvendes til online tilbudet og være eksemplarisk i forhold til den virksomheten lærerne står i.

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE, limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Steinar Karstensen	Institution: (navn og land/name and country): Norge
E-mailadresse / E-mail: Steinar.karstensen@hioa.no	
Abstracttittel / Title of abstract: Hvordan gjennomføre en litteraturgjennomgang av innovativ digitalisering for morgendagens skole. -Fra yrkesfaglærerutdanning til klasserom og verksted	
Baggrund og motivation / Background and reasons: Hensikten er å fortsette utviklingsarbeidet rundt det nettbaserte tilbudet. Dette gjøres i første omgang ved å orientere seg om hva som allerede finnes av forskning på område. Ved å analysere resultater kan det bidra til å komme med løsninger som vil kunne fungere i morgendagens skole både med hensyn på gjennomføringen av tilbudet og som en kompetanse for studentene.	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørsmål / Research questions: Hva er digitale løsninger for morgendagens skole i yrkesfag?	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: Literature Review	
Konklusjoner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results: Forventet utbytte for workshop er å vise frem et eksempel på hvordan det er å jobbe med litteraturgjennomgang på en systematisk måte for å finne forskning på digitale løsninger som ville være anvendbare i morgendagens skole.	

Ved å finne de gode digitale løsningene for så å prøve dem ut i praksis på et senere tidspunkt vil kunne bidra til å få en mer digital kompetanse blant lærerne. Dette vil igjen vil kunne bidra til en rikere digital skolehverdag for elevene. I henhold til IKT senteret(nasjonalt senter for ikt i Norge) Er det en stor utfordring at lærerne ikke innehar og legger opp til en digital hverdag.

Nøgleord / Keywords (3-5):

Literature Review, Online, digitization, ICT

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

No

Abstract, NORDYRK 2016

Lars Gjelstad, studieleder og førsteamanuensis, Institutt for yrkesfaglærerutdanning, HiOA.

Formative møter mellom elever og avanserte maskiner i skoleverkstedet: En 'extended case' tilnærming til yrkesfaglige læringspraksiser.

Dette innlegget baserer seg på en etnografisk utforskning av yrkesfaglige læringskulturer i utdanningsprogrammet Teknikk og industriell produksjon (TIP). Jeg fokuserer her på overgangen fra manuelle til datastyrte produksjonsmaskiner (CNC). Håndtering av denne typen maskiner krever i tillegg til en grunnleggende material- og verktøyforståelse også et spekter av *literacy* praksiser, inkludert lesing av maskintegninger, programkoder, utregning av matematiske formler, tyding av engelske begreper, osv. Med utgangspunkt i blant annet Boel Berners (2009) studie av elevers mestring av avanserte maskineringsprosesser, vil jeg diskutere forholdet mellom kognitive, sanselige og sosiale aspekter ved læringen. Ved hjelp av en «extended case» tilnærming undersøker jeg læring over tid, fra elevenes første møte med CNC-faget på Vg 1 til utviklingen av en gruppe Vg2-elever med sterk motivasjon og faglig interesse, hvor de også i stor grad bruker hverandre som læringsressurser. Jeg bygger her på en forståelse av «læringskultur» som praksiser konstituert av ulikt posisjonerte aktørers handlinger, disposisjoner og fortolkninger (Brockmann 2012; Hodkinson, et al. 2008:34). I likhet med Brockmann vil jeg poengterer viktigheten av elevenes kontinuerlige forhandlinger av både identitet, tilgang til læringsressurser, og ulike former for smartheit. Dynamikkene i disse læringskulturene kan forstås ved å knytte de til Bourdieus begrep om sosiale felt. Konkret vil jeg følge elevers læring over tid, og hvordan læringen av CNC-maskinene endrer karakter i løpet av opplæringsløpet (jfr. Lave and Wenger 1991). Her vil jeg se på likheter og forskjeller i hvordan ulikt posisjonerte elever bebor maskiner, verktøy og andre ressurser i og rundt CNC-stasjonen. Jeg vil skissere noen analytiske muligheter som ligger i å koble yrkesfaglige læringspraksiser til tid- og skalaproblematikk. Utdanningsforskningen har de senere årene i økende grad vært opptatt av læring på tvers av arenaer og hvordan læring og identitetsdannelse inngår i sosiale rom av skiftende tid-sted skala. Denne tilnærmingen plasserer yrkesfaglige læringsprosesser i relasjonen mellom bevegelighet (flyt, sirkulasjon) og stedsdannelse (jfr. Leander, et al. 2010; Nespor 1997).

Transformasjon av det gamle mekanikerfaget i skolen skaper både nye muligheter og nye barrierer, og en felles nordisk utfordring består i å skape fag i verdensklasse og samtidig inkludere den skoletrøtte ungdommen (Jørgensen 2012, Gjelstad 2015).

**Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for
abstract/symposium presentation NORDYRK 2016**
(beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Karin Herudsløkken Rosaline Schaug	Institution: (navn og land/name and country): Høgskolen i Oslo og Akershus Norge
E-mailadresse / E-mail: Karin.herudsløkken@hioa.no Rosaline.schaug@hioa.no	
Abstracttitel / Title of abstract: The Role of the Practice Teacher in Vocational Student Teacher Training and Education	
Baggrund og motivation / Background and reasons: This paper addresses a part of a collaborative action research between Practice Teachers, University and vocational student teachers. The focus for the research is what is distinctive about vocational pedagogy, what student teachers are doing when they are learning well in practice, and how Practice Teachers' knowledge, expertise, and best practice can best be used effectively to teach the students This paper has e a special focus on the degree of Vocational didactics in school practice as seen by the students, practice teachers and College facilitators..	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørgsmål / Research questions: "How can Practice Teachers, University teachers and students cooperate to ensure the quality of vocational pedagogy, for vocational student teachers, during their pedagogical practice?"	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: The research addressed in this paper takes a pragmatic, experiential and socio-critical approach. We are concerned with learning that cultivates people's everyday experiences in a social perspective and with participant empowerment and involvement in the research process. (Skjervheim 2001; Kolb 2012; Nielsen & Svensson 2006; Schwencke 2006; Hiim 2009, 2010, Mc Niff 2002 The study has 4 phases with research activities at each phase. Triangulation is achieved through interrogating the in-depth data collected from the various participant planning and evaluation meetings, interviews, our observations and logs and the practice teachers and student teachers, questionnaires' and students' group discussions logs and rapports.	

Konklusioner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results:

[OBS! Også i relation til det overordnede tema for NordYrk: *Fælles nordiske udfordringer for yrkesuddannelser* / Also in relation to the overall NordYrk-theme: *Common Nordic challenges with regard to vocational education*]:

Better cooperation and confidence between University education and professional learning in schools.

That practice teachers have an improved focus in vocational pedagogy

A deeper understanding of where is it best that students learn their profession

Practice teachers are better prepared to reflect on their role in the preparation of student teachers

Further knowledge of what is distinctive about vocational pedagogy in today's globalised world

Nøgleord / Keywords (3-5):

Vocational pedagogy, Vocational teacher education, practice teachers, collaborative action research

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

No

Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for abstract/symposium presentation NORDYRK 2016 (beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Hilde Hiim i samarbeid med Eva Schwencke og Jan Stålhane	Institution: (navn og land/name and country): Høgskolen i Oslo og Akershus, Norge
E-mailadresse / E-mail: hilde.hiim@hioa.no jan.stalhane@hioa.no eva.schwencke@hioa.no	
Abstracttitel / Title of abstract: Relevant yrkesutdanning. Et yrkesdidaktisk forsknings- og utviklingsprosjekt i samarbeid mellom høgskoleforskere og yrkesfaglærere på et masterstudium i yrkespedagogikk. Prosjektet er en del av paraplyprosjektet Relevant yrkesutdanning og yrkesfaglærerutdanning (ReCarol) som blir gjennomført på HiOA.	
Baggrund og motivation / Background and reasons: Prosjektet bygger på resultater fra et tidligere forskningsprosjekt som viser relevansproblemer i norsk yrkesutdanning relatert til mangel på sammenheng mellom utdanningsinnholdet og kvalifikasjonsbehovene i yrkene. Det er mangel på sammenheng mellom ulike læringsarenaer (klasserom, verksted, praksisbedrift), ulike fag, og teoretisk og praktisk kunnskap. Resultatene peker mot sentrale kvalitetsprinsipper i yrkesutdanningen som handler om systematisk veiledning på valg av yrke, fortløpende samarbeid mellom skoler og bedrifter og klargjøring av kjerneoppgaver og kvalifikasjonsbehov i de ulike yrkene. Regelmessig, planlagt arbeidslivspraksis i skoledelen og fagintegrering med grunnlag i praksiserfaring er sentralt. I det nye prosjektet skal det gjøres forsøk med å utvikle relevant, yrkesforankret utdanning basert på disse prinsippene. Det skal også gjøres undersøkelser om ulike aktører (yrkesutøvere, yrkesfaglærere, skoleledere, elever, lærlinger etc.) sitt syn på innholdet i yrkesfaglige utdanningsprogram. Målet er å utvikle ytterligere kunnskap om og bidra til å styrke kvalitet i yrkesutdanningen	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørsmål / Research questions: Hva er sentrale prinsipper for yrkesrelevant innhold i yrkesutdanning i det enkelte program? Hvordan kan skoler og opplæringsbedrifter samarbeide om å utvikle relevant innhold?	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: Prosjektet kombinerer aksjonsforskning og mer konvensjonelle kvalitative og kvantitative undersøkelser. Masterstudentene gjennomfører og dokumenterer selvstendige delprosjekter. Resultater fra delprosjektene vil bli analysert og presentert som en helhet. Det	

blir lagt vekt på tett kontakt med praksisfeltet gjennom prosjektet, også gjennom erfaringsdelingskonferanser. Kunnskapsteoretiske perspektiver på yrkeskunnskap og yrkesutdanning inspirert av pragmatisk og kritisk kunnskapsteori utgjør en teoretisk ramme.

Konklusjoner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results:

[OBS! Også i relation til det overordnede tema for NordYrk: *Fælles nordiske utfordringer for yrkesuddannelser* / Also in relation to the overall NordYrk-theme: *Common Nordic challenges with regard to vocational education*]:

Resultater fra masterprosjektene og fra prosjektet som helhet forventes å kunne si noe om hvordan yrkesrelevant, yrkesforankret utdanningsinnhold kan utvikles, hvilke muligheter som gis og hvilke hindringer man står overfor, bl.a. på ulike systemnivå. Resultatene vil også kunne si noe om hindringer og muligheter for samarbeid om utvikling av relevant utdanningsinnhold mellom skoler og bedrifter. Prosjektet skal bidra til å utvikle teori om innhold og struktur i yrkesutdanningen.

Nøgleord / Keywords (3-5): relevant vocational education, VET curriculum, practice based VET

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

Yes

Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for abstract/symposium presentation NORDYRK 2016 (beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: 1) Hæge Nore 2) Leif Chr Lahn 3) Hedvig Johannesen 4) Roger Bakken	Institution: (navn og land/name and country): 1, 3 & 4: Høgskolen i Oslo og Akershus, Norge 2: Universitetet i Oslo/Høgskolen i Oslo og Akershus, Norge
E-mailadresse / E-mail: haege.nore@hioa.no l.c.lahn@iped.uio.no hedvig.johannesen@hioa.no roger.bakken@hioa.no	
Abstracttitel / Title of abstract: Skriftlig testing og vurdering av yrkeskompetanse –ønskelig for hva og hvem?	
Baggrund og motivation / Background and reasons: Stor-skala testing av yrkesfag (PISA-VET) har vært en del av den europeiske debatten i flere år. En retning er VET-LSA (Baethge, et al, 2009), en annen KOMET (Rauner et al, 2009). Både VET-LSA og KOMET er tester som krever skriftlige besvarelser og bidrar til å reise en debatt om prestasjonsbasert og autentisk kontra skriftlig (og case) basert vurdering. Diskusjonen kan også knyttes til innføring av grunnleggende ferdigheter/generiske kompetanser i all opplæring som en forberedelse til framtidig arbeidsliv. Det dreier seg også om hvorvidt yrkesfag kan gi opptak til høyere utdanning (Deissinger et al, 2013). Vårt paper er forankret i MECVET-prosjektet (Measuring Competence Development in Vocational Education and Training), et prosjekt støttet av Norges Forskningsråd.	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørsmål / Research questions: Hvordan uttrykker elever og lærlinger sin yrkeskompetanse i skriftlige tester?	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: MECVET er et longitudinelt prosjekt basert på det tyske KOMET-verktøyet (Rauner et al, 2009). I perioden 2013-2015 er 50 elever/lærlinger i henholdsvis helsearbeiderfaget, elektrikerfaget og industrimekanikerfaget testet på tre ulike nivåer i opplæringen. Kandidatene leverte en skriftlig besvarelse på en åpen, helhetlige case-oppgave. De brukte PC og Internett samt kommuniserte med hverandre underveis. Oppgavene ble så vurdert av fageksperters langs åtte ulike dimensjoner og resultatet er presentert som kompetanseprofiler i et spindellev. Besvarelsene er analysert med tanke på mengde tekst/tegninger, bruk av faguttrykk og evne til å kommunisere løsninger.	

Konklusjoner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results:

[OBS! Også i relation til det overordnede tema for NordYrk: *Fælles nordiske udfordringer for yrkesuddannelser* / Also in relation to the overall NordYrk-theme: *Common Nordic challenges with regard to vocational education*]:

I Norden er yrkeskompetanse tradisjonelt testet gjennom praktisk arbeid. Når det i dag legges større vekt på skriftlighet i mange yrker og som krav i læreplanene, forventer vi å finne testresultater som avspeiler elevers og lærlingers evne til å kommunisere faglige løsninger skriftlig eller ved hjelp av sammensatte tekster.

Våre resultater viser store ulikheter mellom de tre fagene i studien, noe vi tror både kan føres tilbake til ulike skriftkulturer i fagene (Karlson, 2006; Lindberg, 2007) og til ulike opplæringstradisjoner (Friche, 2011).

Nøgleord / Keywords (3-5):

Yrkeskompetanse, stor-skala testing, yrkesskriving, hybride kompetanser

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

Yes X   No

**Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for
abstract/symposium presentation NORDYRK 2016**
(beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Sissel Utgaard	Institution: (navn og land/name and country): NTNU Norge
E-mailadresse / E-mail: sissel.utgaard@plu.ntnu.no	
Abstracttittel / Title of abstract: Nyutdannede yrkesfaglærere i møte med skolen etter endt utdanning	
Baggrund og motivation / Background and reasons: Engasjementet for å gjøre denne studien er forankret i mine egne erfaringer som nyutdannet yrkesfaglærer samt erfaringer som mine yrkesfagsstudenter har delt i møte med skolen. Som nyutdannet yrkesfaglærer har jeg selv ved flere anledninger møtt skoleledere som ikke anerkjenner at yrkesfaglærere med fagbrev og lang erfaring fra arbeidslivet har god nok kompetanse til å undervise i 8.- 13. trinn i den norske skolen til tross for at de har gjennomført en godkjent utdanning. Den samme holdningen møter mange nyutdannede yrkesfaglærere i skolen når de skal søke lærerjobb. Mine erfaringer kan tyde på at yrkesfaglærere med akademisk bakgrunn har en høyere status enn yrkesfaglærere som har utdannet seg via Y-veien. Nyere forskning viser at dette kan få uheldige konsekvenser både for elevens framtidige gjennomføring av yrkesutdanning ved at de ikke har yrkesfaglærere med en tydelig yrkesidentitet som fagarbeider som både kjenner utdanningen og kan gi relevant og meningsfull opplæring. Resultat fra forskning mener dette påvirker yrkesopplæringens kvalitet og kan være årsak til frafall i videre gående opplæring Utvær, (2013); Sylte, Hansen og Dahlback (2013). Denne studien er derfor interessant med hensyn til å avdekke hvordan yrkesfaglæreren opplever profesjonelle utvikling og hvilke muligheter de erfarer at de har til profesjonell utvikling det første året i yrket som lærer i kraft av den skolekulturen de møter.	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørsmål / Research questions: <i>Hvordan opplever yrkesfaglærere i helse- og oppvekstfag profesjonell utvikling og hvilke muligheter har de til utvikling det første året i yrket?</i>	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: Kvalitativ metode Dypbdeintervju av 5 yrkesfaglærere der jeg vektlegger detakernes egne erfaringer og opplevelser i rollen som yrkesfaglærer- Den teoretiske rammen: Lave og Wenger (2007) : Situert læring teori, Nilsen og Kvåle (2009) Mesterlære, D.Schøn (2009) Den reflekterte praktiker, Inglar, T.(2015): Erfaringslæring. Fransson og Morberg (2009): De första ljuva åren – lærarens første tid i yrket. Hoel, T. (2009): Ny som lærer.	
Konklusjoner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results: [OBS! Også i relation til det overordnede tema for NordYrk: <i>Fælles nordiske udfordringer for yrkesuddannelser</i> / Also in relation to the overall NordYrk-theme: <i>Common Nordic challenges with regard to vocational education</i>]: Studien gir kunnskap som kan bidra til bedre kvalitet i yrkesfaglærerutdanningen og belyse hvordan lærerutdanningen kan samarbeide med skolen for å heve utdanningens status og relevans.	

At studien danner grunnlag for å skrive artikler som kan sette søkelys på noen av de problemstillingene yrkesfaglærerstudentene opplever.

Jeg ønsker innspill fra Nordyrkdeltakere i forhold til problemstillinger som blir reist.

Nøgleord / Keywords (3-5): utvikling – relevans - meningsfull

Planlegger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

Yes   No -

Ja, jeg planlegger å skrive et paper som jeg vil sende inn der jeg håper å få presentert resultatet av studien.

**Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for
abstract/symposium presentation NORDYRK 2016
(beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)**

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limq@phmetropol.dk

Navn / Name: Marit Lindset Britt Karin Støen Utvær	Institution: (navn og land/name and country): NTNU, Norge
E-mailadresse / E-mail: marit.lindset@ntnu.no britt.karin.utvar@plu.ntnu.no	
Abstracttitel / Title of abstract: Fra fagarbeider til yrkesfaglærer: Førsteårsstudenters opplevelser av undervisning og veiledning i akademiske skriveferdigheter.	
Baggrund og motivation / Background and reasons: For mange yrkesfaglærerstudenter er spranget fra et daglig virke som fagarbeider til lærerutdanning stort. Mange studenter opplever at det er vanskelig å beherske de kravene som stilles til akademisk skriving i høyere utdanning, spesielt det første studieåret. Gjennom flere år har vi arbeidet med å utvikle undervisning og ulike strategier for responsgivning knyttet til akademisk skriving i studiet. Hensikt har vært å kvalifisere, veilede og støtte yrkesfaglærerstudenter i prosessen med å skrive akademiske oppgaver. Mye av vurderingene i studiet tar utgangspunkt i skriftlig arbeid. Å mestre studiet er derfor avhengig av hvorvidt studentene lykkes i det skriftlige arbeidet (Hoel & Rokkones, 2012). Formålet med denne studien er å utforske hvordan førsteårsstudentene opplever et innføringskurset i akademisk skriving ved studiestart, og hvordan de opplever skriftlige, muntlige og digitale lærerresponser på ulike arbeidskrav gjennom det første semesteret.	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørsmål / Research questions: Hvordan opplever studentene opplæringen i akademisk skriving?	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: Studien har en fenomenologisk-hermeneutisk tilnærming. Metoden har som formål å få frem meningsessenser ved den levde erfaring (Giorgi, 2009; Moustakas, 1994). Deltagerne er 12 førsteårsstudenter med fagbakgrunn innenfor helse- og oppvekstfag. Kurset i akademisk skriving ble organisert som en veksling mellom teori om akademisk skriving og praktiske øvelser i å skrive tekst innenfor presenterte rammer. Varierte former for respons ble gitt på arbeidskravene. Dataene er samlet inn gjennom to refleksjonslogger på læringsplattformen It's learning i etterkant av samlingene. Lindseth og Norbergs (2004) fenomenologiske-hermeneutiske fremgangsmåte er benyttet i analysearbeidet.	

Teoretisk begreper som benyttes i studien er læring (Illeris, 2012), akademisk skriving (Hoel, 2008; Rienecker & Jørgensen, 2007) og veiledning (Handal & Lauvås, 2013).

Konklusjoner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results:

Funnene viser at studentene ser et innføringskurs i akademisk skriving som helt nødvendig og av stor betydning for utvikling av skriveferdigheter. Likeledes fremheves det at konstruktiv lærerrespons er avgjørende for videreutvikling av deres arbeidskrav. Ulike former for veiledning tilegnes forskjellige kvaliteter.

Nøgleord / Keywords (3-5):

Akademisk skriving, yrkesfaglærerutdanning, veiledning, læring

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

Ja

**Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for
abstract/symposium presentation NORDYRK 2016
(beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)**

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Førstelektor Klara Rokkones Universitetslektor Berit Stjern Førsteamanuensis Åse Strand Førsteamanuensis Britt Karin Utvær	Institution: (navn og land/name and country): NTNU, Norge
E-mailadresse / E-mail: klara.rokkones@plu.ntnu.no berit.stjern@hist.no ase.strand@hist.no britt.karin.utvar@plu.ntnu.no	
Abstracttitel / Title of abstract: Yrkespraksis i yrkesfaglærerutdanningen: En kartlegging av studentenes erfaringer	
Baggrund og motivation / Background and reasons: Treårig yrkesfaglærerutdanningen (bachelor) ved NTNU ble etablert i 2007 og er i dag et studietilbud som tilbys ved to utdanningsinstitusjoner i Norge. I følge Forskrift om rammeplan for yrkesfaglærerutdanningen (2013) skal studentene i løpet av studietiden ha 60 dagers veiledet yrkesfaglig praksis knyttet til arbeidslivet. Den yrkesfaglige praksisen, så vel som den pedagogiske, skal inngå som en integrert del av profesjonsfaget og yrkesfaget som tilsammen utgjør de faglige komponentene som inngår i utdanningen. I følge forskriften må praksisen være relevant i forhold til krav som stilles til profesjons- og yrkesutøvelsen, noe som igjen er tett knyttet opp til fag- og yrkesopplæring. Til nå kan vi i liten grad dokumentere hvilken betydning yrkespraksisen har for studenter i utdanningen. Hensikten med denne studien er derfor å kartlegge studentenes erfaringer av yrkespraksis for å danne et bedre grunnlag for å videreutvikle denne delen av studiet og sikre at den er i samsvar med studiets formål.	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørsmål / Research questions: Følgende problemstillinger belyses: (1) <i>Hvilke erfaringer har studentene knyttet til veiledning, sammenheng mellom studiets faglige komponenter og relevans i yrkespraksis?</i> og (2) <i>Hvilken betydning har disse erfaringene for studentenes læring?</i>	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: Datamaterialet i studien er samlet inn gjennom årlige studentevalueringer siden studiets oppstart. Evalueringene er gjennomført på læringsplattformen It's learning ved slutten av 2. semester hvert studieår i perioden 2008-2015. 240	

studenter har svart på en, to eller tre undersøkelser, alt etter hvor de er i studieløpet. Til sammen har 490 svar blitt gitt. I analysen benyttes både en kvantitativ og en kvalitativ tilnærming.

Sentrale begrep i studien er veiledning, integritet, relevans og læring. For å belyse disse begrepene vil vi bruke litteratur fra Skagen (2012), Handal og Lauvås (2014), Hiim og Hippe (2001) og Illeris (2012). I tillegg støtter vi oss til sentrale styringsdokumenter og tidligere forskning.

Konklusjoner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results:

Studien vil gi innsikt i studentenes erfaringer av yrkespraksis, kunnskap som er viktig for å videreutvikle en helhetlig og integrert yrkesfaglærerutdanningen.

Nøgleord / Keywords (3-5):

Yrkespraksis, yrkesfaglærerutdanning, relevans, veiledning, læring

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

Ja

**Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for
abstract/symposium presentation NORDYRK 2016
(beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)**

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Førstelektor Kari Hansen Universitetslektor Arve Leraand	Institution: (navn og land/name and country): NTNU. Norge
E-mailadresse / E-mail: Kari.hansen@plu.ntnu.no Arve.leraand@plu.ntnu.no	
Abstracttitel / Title of abstract: Studie av yrkesfaglærerstudentens praksis i ungdomstrinnet	
Baggrund og motivation / Background and reasons: Yrkesfaglærerutdanning kvalifiserer formelt for å undervise i videregående skole og på ungdomstrinnet. I følge forskriften til ny rammeplan (2013) skal yrkesfaglærerstudentene i løpet av studiet gjennomføre minst 70 dager pedagogisk praksis, av disse minst <i>ti dager</i> pedagogisk praksis på ungdomstrinnet (8.–10. trinn). Vi har ingen formelle samarbeidsavtaler med ungdomstrinnet og fra studieåret 2015 er dette en ny praksisarena og samarbeidspart både for lærerutdanningsinstitusjonen, for våre yrkesfaglærerstudenter og for praksisskolene i ungdomstrinnet. Som yrkesfaglærerutdannere ønsker vi med denne studien: Å få innsikt i og kunnskap om hvordan yrkesfaglærerstudentens erfaring og kompetanse anvendes i ungdomstrinnet. I tillegg ønsker vi med studien å utvikle kunnskap om hvordan yrkesfaglig kompetanse kan bidra til mer praksisrettet, relevant og motiverende/meningsfull innhold i fagene på ungdomstrinnet. Utvikle kunnskap om hvordan yrkesfaglærerutdanningen kan tilrettelegge studentens pedagogiske praksis gjennom et samarbeid med skoler i ungdomstrinnet Danne grunnlag for et samarbeidsprosjekt (FoU- prosjekt) mellom en videregående skole, med relevante utdanningsprogram, og en skole på ungdomstrinnet.	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørsmål / Research questions: Foreløpige problemstillinger og forskningsspørsmål <i>Hvordan kan yrkesfaglærerstudentens kompetanse anvendes i ungdomstrinnet?</i> <i>Hva kjennetegner (fellestrekk) yrkesfaglærerstudentenes skolepraksis i ungdomstrinnet?</i> <i>Hvilke erfaringer og kompetanse fikk yrkesfaglærerstudenten anvendt i skolepraksis i</i>	

ungdomstrinnet?

Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method:

Analyse av tekster fra 40 studenter. I forbindelse med praksis i ungdomstrinnet har yrkesfaglærerstudenter som arbeidskrav å belyse problemstillingen og forskningsspørsmålene i et refleksjonsnotat.

Kvalitative intervju med utvalgte studenter etter pedagogisk praksis i ungdomstrinnet, basert på funn og tendenser fra tekstanalysen.

Teoretisk rammeverk: – litteratur som handler om *sammenheng og relevans i profesjons- og yrkesutdanning.*

Dewey, (1910); Hiim, (2013); Ileris, (2007, 2013); Schøn, (1988); Smeby, (2015); Zeichner, (2010)

Konklusjoner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results:

[OBS! Også i relation til det overordnede tema for NordYrk: *Fælles nordiske udfordringer for yrkesuddannelser* / Also in relation to the overall NordYrk-theme: *Common Nordic challenges with regard to vocational education*]:

Studien gir kunnskap som bidrar til bedre kvalitet i studentens skolepraksis på ungdomstrinnet.

Resultater av studien danner grunnlag for et FoU- prosjekt, for å utvikle helhet og sammenheng mellom videregående opplæring og ungdomsskole.

Nøgleord / Keywords (3-5):

Yrkesrettet, relevant, meningsfull, motivasjon

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

Yes ☒ No

Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for abstract/symposium presentation NORDYRK 2016 (beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Eva Martinsen Dyrnes	Institution: (navn og land/name and country): Høgskolen i Østfold, Norge
E-mailadresse / E-mail: eva.m.dyrnes@hiof.no	
Abstracttitel / Title of abstract: Hva fremmer yrkesdeltakelse for yrkesfagelever med spesialundervisning?	
Baggrund og motivation / Background and reasons: <p>Elever med spesialundervisning utgjør en gruppe som har høy risiko for å havne utenfor utdanning og arbeid umiddelbart etter grunnskolen (Sletten & Hyggen, 2013). Overgang fra skole til arbeid er en kritisk fase for alle, og spesielt for personer som har ulike behov for tilrettelegging (NOU, 2001: 22, kap.13.5.1) Statistikk viser at elever på yrkesfaglige program får spesialundervisning i betydelig større grad enn elever på studiespesialiserende program (Markussen, Frøseth, & Grøgaard, 2009). For å undersøke denne problemstillingen, vil se på både institusjonelle, sosiale og pedagogiske relasjoner. Hvordan elevenes vei til yrkeskompetanse ser ut, hvordan tilretteleggingen av opplæringen foregår og hva opplæringen og møtet med kompetente yrkesfaglærere og instruktører betyr for at elevene kan fullføre et videregående opplæringsløp og få yrkeskompetanse eller grunnkompetanse og kunne bli deltakere i yrkeslivet. Her er det også viktig å ha fokus på den kompetansen yrkesfaglærere har i møtet med den enkelte elevs behov for tilrettelegging på veien mot yrkesdeltakelse etter endt yrkesfaglig utdanning.</p>	
Problemformulering / Problem definition: <p>«Hva fremmer yrkesdeltakelse for yrkesfagelever med spesialundervisning» Hovedmål for prosjektet har da vært å Identifisere faktorer som kan fremme yrkesdeltakelse for yrkesfagelever med spesialundervisning ved to videregående skoler i Østfold. Prosjektets delmål</p> <p>1:kartlegge hvilke praksiser som i dag brukes for å fremme yrkesdeltakelse for yrkesfagelever med spesialundervisning 2:avklare forskningsbehov, forskningsinteresser og muligheter for samarbeid og utviklingsmuligheter gjennom dialog med elever, videregående skoler, PPTvgo og bedrifter</p>	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: <p>Kvalitativ studie, intervjuer med lærekandidater som har spesialundervisning, foresatte og fagfolk som arbeider og har kontakt med elever og lærekandidater med spesialundervisning.</p>	

Konklusjoner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results:

Hvordan legge til rette for at yrkesfaglærerutdanningen utdanner yrkesfaglærere med høy kompetanse i møte med yrkesfagelever og kunne tilrettelegge opplæringen for elever med ulike behov og evner i møtet med samfunnets og næringslivets utfordringer og behov?

Nøgleord / Keywords (3-5):

Spesialundervisning, yrkesfagopplæring, yrkesfaglæreutdanning,

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

No

Skabelon til symposium eller lignende / Template for symposium - NORDYRK 2016 (max 300 words)

Indsendes **senest d. 4. april 2016** til / Please send at latest **April 4th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

A symposium should include participants from at least two Nordic countries and address an issue of explicit relevance for vocational education in the Nordic countries.

Navn (hovedansvarlig) / Name (contact person):
Eva Martinsen Dyrnes

Institution (navn og land/name and country):
Høgskolen i Østfold, Norge

Øvrige deltagere / List of participants (name and institution):

Ästrid Ottosson, Högskolan Väst, Sverige

Claes Göran Sjöö, Högskolan Väst, Sverige

Dan Roger Sträng, Høgskolen i Østfold, Norge

E-mailadresse (hovedansvarlig) / E-mail (contact person):
eva.m.dyrnes@hiof.no

Titel på symposium / Title of the symposium:
Sysselsättning, yrkeslärande och yrkeskompetens.

Titel på oplæg / Title of presentation:
Ett gränsöverskridande samarbetsprojekt

Beskrivelse / Content:

(Give a short description of the theme that the symposium will discuss – max 300 words):

Høgskolen i Østfold och Högskolan Väst samarbetar i ett forsknings- och utvecklingsprojekt för att bidra till gränsregionens strategi för hållbar tillväxt för alla. Ett samarbete kring utbildning och kompetensförsörjning är viktigt för att öka sysselsättningen i respektive land, på kort och lång sikt.

Det finns i dagsläget ett stort flöde av arbetskraft och kapital över gränsen. Genom att samordna våra resurser som lärosäten, kan vi medverka till att rörligheten över nationsgränsen Sverige-Norge ökas ytterligare. Sysselsättning, yrkeslärande och yrkeskompetens är centralt utifrån gränsregionala behov och utmaningar. Ett gränsöverskridande samarbete kan göra våra programområden bättre anpassade till strukturomvandlingar och säkrare matchning mellan utbildning och arbetsmarknad. Som ett mervärde ser vi relationsskapande med ökad tolerans för olikhet och mångfald som ännu en förväntad effekt.

I en förstudie kartläggs och identifieras likheter och skillnader i yrkesutbildning på olika nivåer, samt vilka gränshinder som motverkar ökad rörlighet. Utvecklingsmål identifieras och definieras utifrån gemensamma frågeställningar.

Huvudprojektet inriktas på ökad rörlighet för att underlätta de ungas utbildning och etablering i arbetslivet. Vi ser också nyanlända med yrkesutbildning från sina hemländer som en viktig resurs för inkludering och ökat deltagande av fler elever i yrkesutbildning.

Samarbetsprojektet söker extern finansiering från EU:s program för territoriellt samarbete (Interreg)

Eva Martinsen Dyrnes & Dan Roger Sträng, Høgskolen i Østfold

Eva.m.dyrnes@hiof.no dan.r.strang@hiof.no

Fagyrkeslærere som klasseromsforskere del II.

På NordYrk konferensen 2015 presenterade vi en pedagogisk evaluering av det första studieåret på *PPU Yrkesfag, Høgskolen i Østfold*. Resultatet förväntades kunna bidra till att utveckla det kollektiva lärandet i den fortsatta utbildningen. Vi visar nu empiriskt hur vår pedagogiska idé om lärare och studenter i ett forskande partnerskap har implementerats som ett grundläggande arbetssätt i yrkeslärarutbildningen vid Høgskolen i Østfold. Studenternas medverkan i kunskapsutvecklingen är centralt i utbildningen. (Stenshorne & Bjørnsrud, 2015).

Den undervisningsorienterade klassrumsforskningens fokus har över tid förändrats från studier av lärares strategier för undervisning till betydelsen av interaktion som praktik, inspirerat av Vygotskijs (1994) tankar om lärande och lärprocesser. Samspelet med våra studenter sker i en kombination av praktisk yrkeskompetens och empiriskt grundad information och kunskap. I vår analys av olika undervisningssituationer söker vi förstå och förklara studenternas lärande och betydelsen av samspelet mellan lärare och studenter. Vi arbetar målinriktat för att skapa en professionell utbildning med en gemensam vision av det framtida arbetet. Med denna kan den kollektiva identiteten som *yrkesfaglærere* sannolikt förstärkas (Larsson& Löwstedt, 2010).

Nyckelord: pedagogisk evaluering, forskande partnerskap, kollektiv identitet

Referenser

- Larsson, P., & Löwstedt, J. (2010). *Strategier och förändringsmyter - ett organisationsperspektiv på skolutveckling och lärares arbete*. Lund: Studentlitteratur.
- Stenshorne, E., & Bjørnsrud, H. (2015). Forsknings -og utviklingsarbeid i studenters undervisning og utdanning. I E. K. Høihilder (Red.), *Praksisboka for lærerutdanningen* (ss. 85-97). Oslo: Gyldendal.
- Vygotsky, L. (1994). The problem of the cultural development of the child. I R. Van der Veer, & J. Valsiner (Red.), *The Vygotsky Reader* (ss. 57-72). Oxford: Blackwell.

**Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for
abstract/symposium presentation NORDYRK 2016**
(beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Njål Vidar Traavik	Institution: (navn og land/name and country): Høgskolen i Bergen, Norge
E-mailadresse / E-mail: ntr@hib.no	
Abstracttitel / Title of abstract: Yrkesfaglæreren i ungdomsskolen (feltpraksis)	
<p>Baggrund og motivation / Background and reasons:</p> <p>Hausten 2013 vart det innført ny forskrift om Rammeplan for praktisk- pedagogisk utdanning for yrkesfaglærarutdanninga (PPU-Y) i Norge. I planen er det innført krav om at minst ti dagar i praksis i PPU-studiet skal gjennomførast i ungdomsskolen. Intensjonen med å forplikte utdanningsinstitusjonane til at PPU-studentar skal ha praksis i ungdomsskolen er ifølgje rettleiinga til rammeplanen å gje studentane innsikt i overgangen mellom ungdomsskule og vidaregåande skule, samt kjennskap til arbeidslivs-faget og relevante valfag i ungdomstrinnet. Det kan også vera aktuelt å bli kjent med andre fag/emne på ungdomsskulenivå, som yrkesfaglærarstudentane kan ha kompetanse i, til dømes teknologi, entrepenørskap, matematikk, naturfag, helse- og oppvekst, kunst/handverk, design, mat og helse.</p> <p>Yrkesfaglærarstudentane sin solide fagkompetanse og mangeårige erfaring frå yrkes- og samfunnsliv gjer dei godt kvalifisert til å relatere opplæringa til ungdomsskuleelevane sine interesser, arbeids- og samfunnsliv, og dermed til å vise elevane nytteverdien av skulefaga (yrkesretting i ungdomsskolen).</p> <p>Det at PPU-studentar har praksis i ungdomsskolen kan også vera viktig for elevane sin motivasjon og hjelp til val av framtidig utdanningsprogram og yrkesval (yrkes- og utdanningsveiledning/karriereveiledning).</p> <p>I PPU- studiet ved Høgskolen i Bergen skal studentane gjennomføre ungdomsskulepraksisen som feltpraksis. Hausten andre (2015) studieår (me tilbyr PPU på deltid over 2 år) hadde studentane feltpraksis i ungdomsskolen, og i samband praksisen så skulle studentane skrive eit individuelt feltnotat.</p>	

Problemformulering / Problem definition:**Forskningsspørsmål / Research questions:**

Feltpraksis i PPU – utdanninga er ei ny metodisk tilnærming til gjennomføring, organisering, innhald og fokus i praksis. Utvalet er 60 deltidsstudentar på PPU-Y ved Høgskolen i Bergen. Praksisperioden og studentevaluering av eigen feltpraksis vart gjennomført hausten 2015.

Overordna mål med praksisperioden er at studentane skal bli kjent med ungdomsskulen, ungdomsskuleeleven, og ungdomsskulelæreren. Studentane får moglegheit til å erfare og tileigna seg førstehåndserfaringar, som dei ikkje har fått i praksis/lærarpraksis tidlegare.

Målet med PPU – studentane si evaluering/vurdering av feltpraksisen er at evalueringa skal bidra til å gje studentene ei aktiv rolle i arbeidet med utdanningskvalitet, ny kunnskap og innsikt.

Som faglærer ved PPU ynskjer eg å undersøkje/forske på om feltpraksis/feltarbeid vert opplevd:

- 1) Relevant og meningsfullt for PPU – yrkesfaglærerstudentar i eiga utdanning
- 2) Relevant meningsfull metodikk som kan brukast i yrkesfagutdanninga i Vg1, Vg2 el. Vg3.

Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method:

- Basert på Hammersley/Atkinson sin feltmetodikk (1996)
- Enkel dokumentanalyse, knytt til studentane sine feltnotat

Den metodologiske tilnærminga til studentane sitt feltarbeid knytter arbeidet med dokumentasjon og refleksjon inn i ein aksjonsretta kontekst.

Arbeider våren 2016 med å analysere datamaterialet.

Prosjekt og delresultat vil bli lagt fram på konferansen.

Konklusjoner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results:

[OBS! Også i relation til det overordnede tema for NordYrk: *Fælles nordiske udfordringer for yrkesuddannelser* / Also in relation to the overall NordYrk-theme: *Common Nordic challenges with regard to vocational education*]:

Måtar å organisere og vidareutvikle praksisopplæringa i PPU-Y har felles problemstillingar mellom dei nordiske landa, og dei forsøk/erfaringar eg gjer med at studentane har feltpraksis i ungdomsskulen vil difor også vera relevant for andre land si yrkesfaglærerutdanning.

Nøgleord / Keywords (3-5): Feltpraksis, ungdomsskulepraksis, relevant**Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?**

X Yes

Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for abstract/symposium presentation NORDYRK 2016 (beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Høgskolelektor Grethe Nina Hestholm	Institution: (navn og land/name and country): Praktisk pedagogisk uddanning (PPU) Høgskolen i Bergen, Noreg
E-mailadresse / E-mail: gnh@hib.no	
Abstracttitel / Title of abstract: Skulen som tradisjon. Ein fenomenologisk kritikk av praksiskunnskapens marginaliserte posisjon i skulen	
Baggrund og motivation / Background and reasons: Både fenomenologisk filosofi og teoriar om praktisk kunnskapsrasjonalitet formulerer erkjenningar som løftar fram det livsverdslege som materialgrunnlag for valid kunnskap. Det som særkjenner livsverda er det temporære, subjektive, fleirtydige og historisk situerte. Den fenomenologiske idé kan verkeleggjerast berre i form av relative, midlertidige gyldigheter og gjennom ein uendeleg historisk prosess - men på dette viset kan den tross alt verkeleggjerast, skriv Edmund Husserl (2004, s.402). Dei felles forståingane som fenomenologisk filosofi og teoriar om praktisk kunnskapsrasjonalitet har av det nære og konkrete, kropp og persepsjon, mening og relevans, gjer at dei kan støtte og utfylle kvarandre i ei vitskapeleg framstilling.	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørsmål / Research questions: Ein fenomenologisk argumentasjon for praktisk kunnskap, som i obligatorisk skuletradisjon lenge har hatt ein marginal posisjon.	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: Undersøker ein dei historiske sedimentane vil ein finne dei lagvise hendingane som har skapt tradisjonane i kulturen. Tradisjon er sediment av mening som inngår og ligg «lagra» i situasjonar og personar som lever (Rokstad 1997, s. 34). Husserl (2012) brukte geometrien som eit eksempel på ein tradisjon som har festa seg så sterkt i kulturen at vi oppfattar den som opprinneleg. På same måte er pensumutvalet i skulen etablert i oss som eit premiss vi ikkje lenger stiller spørsmål ved (jf. også Merleau-Ponty 1964, s. 159). Alle på førehand bestemte og udiskutable vilkår føreskriv vilkår som framandgjer individet frå eiga opplevde verd. Det transcendentale idealet i fenomenologisk filosofi utfordrar dogmatismar og forsvarar eit demokratisk utval av kunnskapar og innsikt i ei utdanning som har som målsetting å utvikle heile personar i ei fordomsfri verd (jf. Rokstad 2007, s. 60 og 62, og Skjervheim 1992, s.172).	
Konklusjoner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results: [OBS! Også i relation til det overordnede tema for NordYrk: <i>Fælles nordiske udfordringer for yrkesuddannelser</i> / Also in relation to the overall NordYrk-theme: <i>Common Nordic challenges with regard to vocational education</i>]: Eg spør kva elevgrupper som lir mest under situasjonen. Det tilsynelatande svaret er: dei elevgruppene som ikkje «meistrar» teorien. Men dette svaret legg forståingar til grunn som vi ikkje utan vidare kan akseptere - for finst det vinnarar i eit kunnskaps-udemokratisk system? Er ikkje alle som ikkje får tilgang til den rike praksiskunnskapen taparar? I følge fenomenologisk forståing er den meningsfulle, intensjonale kontakten med konkrete, livsverdslege objektar	

uunnværlege kjelder til valid kunnskap.
Nøgleord / Keywords (3-5): Praksis, fenomenologi, situert læring, kropp, pensumkritikk
Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too? Yes ☒ No ☐

- Husserl, Edmund (2004). *Idéer til en ren fenomenologi og fenomenologisk filosofi*. Stockholm: Bokförlaget Thales
- Husserl, Edmund (2012). *Die Krisis der europäischen Wissenschaften und die transzendentale Phänomenologie*. Hamburg, Philosophische Bibliothek, Felix Meiner Verlag
- Merleau-Ponty, Maurice (2012): *Kroppens fenomenologi*. Bokklubbens Kulturbibliotek
- Merleau-Ponty, Maurice (1964). The Philosopher and His Shadow. I Merleau-Ponty, Maurice, *Signs* (s. 159-181). Northwestern University Press
- Rokstad, Konrad (2002). Phenomenology's bringing forth and formulating basic life-significant issues. Meditations on Intersubjectivity and Historicity in Husserl's Phenomenology. I Anna-Teresa Tymieniecka (ed), *Phenomenology World-Wide. Foundations – Expanding Dynamics – Life-Engagements. A Guide for Research and Study* (s. 503-520). Dordrecht, Norwell: Kluwer Academic Publisher
- Rokstad, Konrad (1997). *Forståelsens historisitet. Husserls transcendentale fenomenologi reflektert på livsverden grunn. Fenomenologiske undersøkelser*. (Doktoravhandling). Bergen
- Rokstad, Konrad (2007): Dannelsens filosofiske forutsetninger. I Nyvold, Helle og Ane Faugstad Aarø: *Monologar til refleksjon. Konferansen Filosofi i skoleverket. Bergen 2007*. Bergen Hermes Text
- Rokstad, Konrad (2013). *Husserl and Merleau-Ponty inquired into the historicity of human Existence*. Berlin: Logos Verlag
- Skjervheim, Hans (1992): "Det instrumentalistiske mistaket". I *Filosofi og dømmekraft*. Oslo: Det Blå Bibliotek, Universitetsforlaget. Side 172 – 178

Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for abstract/symposium presentation NORDYRK 2016

(beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE, limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Gisle Heimly	Institution: (navn og land/name and country): Høgskolen i Bergen, Norge
E-mailadresse / E-mail: Gisle.heimly@hib.no	
Abstracttitel / Title of abstract: Psykologiske kontrakter i utdanning	
Baggrund og motivation / Background and reasons: Det finnes lite internasjonal forskning på bruk av psykologiske kontrakter i høyere utdanning. I Norden er det få, eller ingen forskning på bruk av psykologiske kontrakter innen høyere utdanning eller opplæringssektoren. Dette på tross av at vi har mye forskning over tid på psykologiske kontrakter innen HRM (næringsliv). Bakgrunnen til prosjektet er derfor å se nærmere på om bruk av psykologiske kontrakter kan heve utdanningskvaliteten i yrkesfaglærerutdanningen.	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørsmål / Research questions: Studien har til hensikt å analysere psykologiske kontrakter (Agyris, 1960, Roussau, 1995) i høyere utdanning mellom student og foreleser/lærer i yrkesfaglærerutdanningen. Studien inkluderer også analyse av psykologiske kontrakter brukt i grupper/team av studenter der gruppen/teamet har felles mål mht gjennomføring av studiet (prosjektgrupper). Det overordnede forskningsspørsmålet er å se undersøke hvilken effekt bruken av psykologiske kontrakter har i utdanningen av lærere til yrkesfag mht utdanningskvalitet. 90 studenter (et årskull) har gjennomført undersøkelsen ved bruk av Nominal Group Technique .	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: Metode: Single-case study mixed metode design, Nominal Group Technique, Delbecq, A.L. & Van de Ven, A.H. (1971) <ul style="list-style-type: none"> - individuelle og gruppebaserte responsskjema - intervju 	
Konklusjoner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results: [OBS! Også i relation til det overordnede tema for NordYrk: <i>Fælles nordiske udfordringer for yrkesuddannelser</i> / Also in relation to the overall NordYrk-theme: <i>Common Nordic challenges with regard to vocational education</i>]: Ved forsøk med psykologiske kontrakter er hypotesen at dette bedrer det relasjonelle forholdet mellom foreleser og student og i team av studenter. Dette vil igjen kunne medføre større studenttilfredsstilhet og større læring. En antar derfor at bruken av psykologiske kontrakter motvirker frafall i utdanningen. Resultatet vil også kunne si noe om nytteverdien psykologiske kontrakter kan ha	

mellom lærer og elev i yrkesfagopplæringen. Dette vil da ha relevanse til feks
frafallsproblematikk.

Nøgleord / Keywords (3-5):

Psykologisk kontrakt

Yrkesfaglærerutdanning

Frafall

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

Yes X

Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for abstract/symposium presentation NORDYRK 2016

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE, limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Egil Eide og Åse Bruvik	Institution: (navn og land/name and country): Høgskolen i Bergen og Høgskolen Stord/Haugesund (N)
E-mailadresse / E-mail: egil.eide@hib.no , ase.bruvik@hsh.no	
Abstracttitel / Title of abstract: Hva kjennetegner relevant og meningsfull undervisning for læring?	
Baggrund og motivation / Background and reasons: Utvikling av kjennetegn på meningsfull og relevant undervisning for læring i videregående skole – yrkesfag er et prosjekt gjennomført i 2015. Prosjektet har sitt utgangspunkt i vår forskning knyttet til forsøk med en ny PPU – yrkesfaglærerutdanning i Rogaland. Utdanningen hadde 28 deltagende yrkesfaglærere, alle i lærerjobb, hvor en i et aksjonsforskningsprosjekt samlet empiri og evidens for kjennetegn på meningsfull og relevant undervisning for læring i videregående skole – yrkesfag. 11 kjennetegn ble identifisert gjennom systematisk innhenting av; 1) «best practice» fortellinger fra yrkesfaglærerne som samlet data hos sine elever og klasser om hva som elevene opplevde og uttalte var relevant og meningsfull i sin faglig kontekst og 2) kritisk faglig vurdering av validiteten av «best practice» fortellingene i lys av konstruktivistisk læringsteori. Vår interesse for å rette søkelyset på relevant og meningsfull undervisning for læring i yrkesfaglig utdanning har sitt opphav i at begrepene relevant og yrkesretting blir sterkt poengtert og løftet frem i nasjonale styringsdokumenter, samt i begrunnelse for oppretting av nasjonale program som NY GiV og FYR –prosjektet..	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørsmål / Research questions: <i>Kan vi identifisere kjennetegn på meningsfull og relevant undervisning for læring i yrkesfaglæreres undervisningspraksis?</i>	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: Teoretisk ramme: Det teoretiske perspektivet vil i analysen ses i sammenheng med J. Dewey's pragmatisme, D.Schøn, den reflekterende praktiker, A. Bandura, selfefficacy og J.Habermas, kommunikative handlingsteori Metode: *)Enkel dokumentanalyse *)Nominal Group Technique (Delbecq, A. L., and Van de Ven, A. H. (1971), -inviduelle og gruppebaserte forhandlingsteknikker N= 28 yrkesfaglærere *)Single-case study praksisfortelling og observasjon, N=28	
Konklusjoner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results: Utvikle et yrkesdidaktiske verktøy som yrkesfaglæreren kan anvende i sin praksis for å ivareta behovet for differensiert undervisning/opplæring, samt sette fokus på betydningen av relevant og meningsfull undervisning i yrkesfaglig utdanning.	
Nøgleord / Keywords (3-5): Relevant, meningsfull læring, mestring, undervisning	
Planlegger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too? Yes	

Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for abstract/symposium presentation NORDYRK 2016

(beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE, limg@phmetropol.dk

Navn / Name: May-Britt Waale Else Snoen	Institution: (navn og land/name and country): NORD universitet Norge
E-mailadresse / E-mail: May-Britt.Waale@nord.no Else.Snoen@nord.no	
Abstracttitel / Title of abstract: Refleksjon og læring gjennom digitale bildefortellinger på Praktisk pedagogisk utdanning for yrkesfaglærere	
Baggrund og motivation / Background and reasons: Som lærerutdannere har vi vært opptatt av å bringe inn digitale verktøy i utdanninga for å binde sammen det yrkesperspektivet som preger lærerens doble praksisfelt på PPU.	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørsmål / Research questions: Hvordan kan bildefortelling som redskap for refleksjon og læring være med på å utvikle lærerprofesjonen hos studenter som har en yrkesfaglig bakgrunn?	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: Vårt omfattende empirimaterialet er bildefortellinger fra perioden 2009-16, basert på en oppgavetekst der studentene gjennom bilder/tale/tekst og musikk og med ståsted i faglitteraturen, skal beskrive sin egen sosialisering og yrkesidentitetsdanning fra tidligere yrke over til læreryrket. Oppgaven tar utgangspunkt i studentens egen livsverden, og er en form for yrkeslivshistorieinnsamling (Goodson, 2000). I materialet fant vi et narrativt aspekt så vel som et tidsaspekt, og en forståelse av forholdet mellom ulike hendelser i fortellingene. Vi har tolket og analysert både bilde-, tale- og tekstmateriale, dvs. hatt et videografisk ståsted (Aune & Engen, 2008; Knoblauch, 2008; Kvale, 2001).	

Konklusjoner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results:

[OBS! Også i relation til det overordnede tema for NordYrk: *Fælles nordiske udfordringer for yrkesuddannelser* / Also in relation to the overall NordYrk-theme: *Common Nordic challenges with regard to vocational education*]:

Analysen bringer fram tre viktige faktorer som - begrepsforståelse, kreativitet og brobygging. Bildefortellingene fungerte som en bro både mellom pedagogisk teori og praksis, og mellom tidligere yrke og lærerarbeid. Studien viser at studentene gjennom refleksjonsprosessen bearbeidet sine yrkesliv og –erfaringer, og skapte ei bro for å kunne utvikle en forståelse av sosialiseringprosessen og danninga av en ny profesjonsidentitet som lærer (jf. Illeris, 2000).

Nøgleord / Keywords (3-5):

Yrkesidentitet, brobygging, refleksjon

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

Yes X No

**Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for
abstract/symposium presentation NORDYRK 2016**
(beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Jan Arne Pettersen	Institution: (navn og land/name and country): NORD universitet Norge
E-mailadresse / E-mail: Jan.a.pettersen@nord.no	
Abstracttitel / Title of abstract: Yrkesvalg skjer allerede i grunnskolen!	
Baggrund og motivation / Background and reasons: Bakgrunn for valg av tema «Yrkesvalg» er et oppdrag fra "Nasjonalt senter for kunst og kulturfag" hvor jeg ønsket å se om det var en sammenheng mellom praktiske estetiske fag i grunnskolen kunne være en innfallsvinkel for å velge yrkesfag til videregående skole	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørsmål / Research questions: I hvilken grad kan praktisk-estetiske fag påvirke elever til å velge yrkesfag på videregående skole?	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: Rekrutteringen til yrkesfagene må bli bedre og rekrutteringen bør starte allerede i barneskolen. Elevene i grunnskolen bør få kjennskap til praktisk arbeid og arbeidslivet gjennom de praktisk-estetiske fagene. Dette er viktig for å gi elevene en sterk praktisk og teoretisk forståelse tidlig, slik at de skjønner sammenhengene mellom teori og praksis. På denne måten kan man kanskje øke respekten for og statusen til yrkesfag. Elever som er usikre på sitt yrkesvalg, søker seg oftest til studiespesialisering. Undersøkelsen går ut på å se hvordan de praktisk-estetiske fagene gjennomføres i grunnskolen. Hvilken rolle spiller sosialiseringprosesser og dannelse av eget selv bilde og faglig identitet inn på denne prosessen?	
Konklusjoner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results: [OBS! Også i relation til det overordnede tema for NordYrk: <i>Fælles nordiske udfordringer for yrkesuddannelser</i> / Also in relation to the overall NordYrk-theme: <i>Common Nordic challenges with regard to vocational education</i>]: Det empiriske materiell ble innhentet ved observasjon og intervju i	

tre klasser på 10. trinn på ungdomsskolen og to klasser fra Vg 1. Klassene deltok i forbindelse med Bodøpiloten som er et prosjekt mellom grunnskole, videregående og høyere utdanning, hvor rekruttering til yrkesfag er et sentralt tema.

Behovet for en mer praktisk tilnærming i læringsarbeidet og oppmerksomhet om at alle elever har sine sterke sider, var talende eksempler på en slik forståelse. Elever som har jobbet i grupper med relevante og meningsfulle oppgaver i de estetiske fagene, hadde hadde størst læringsutbytte, bedre sosial utjevning og motivasjon for skolearbeidet. Disse elevene var også bevisst på sitt yrkesvalg (Hattie 2009).

Skolebasert kompetanseutvikling er en nasjonal satsing rettet spesifikt mot ungdomstrinnet i grunnutdanningen. Hensikten er å utvikle skolens samlede kunnskap, holdninger og ferdigheter når det gjelder læring, undervisning og samarbeid (Utdanningsdirektoratet, 2012, s. 5). Dette viser en vilje til å gjøre ungdomstrinnet mer praktisk rettet og gi alle elever opplevelse av at undervisningen er relevant (Meld. St. 22 (2010–2011)).

Nøgleord / Keywords (3-5):

Rekruttering , yrkesfag og motivasjon

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

Yes X

**Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for
abstract/symposium presentation NORDYRK 2016
(beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)**

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Hilde Witsø	Institution: (navn og land/name and country): Universitetet i Agder (UiA), Norge
E-mailadresse / E-mail: Hilde.witso@uia.no	
Abstracttitel / Title of abstract: Yrkesfaglærerens tilrettelegging for elevens læring ved hjelp av IKT	
Baggrund og motivation / Background and reasons: <p>I det nordiske yrkesdidaktiske utviklings- og forskningsprosjektet ELEV (elevens og lærlingens egenvurdering) er det et mål er å finne verktøy og metoder som yrkesfaglærere kan bruke i arbeidet med å legge til rette for yrkesfagelevens egenvurdering.</p> <p>I en studie <i>Student Self-assessment for Capacity Building in Vocational Education and Training</i> (2016) fant mine kolleger og jeg at det er grunn til å anta at lærlingenes dokumentasjon av arbeidsoppgaver i OLKWEB http://www1.olkweb.no/ bidrar til å styrke kommunikasjonen mellom lærling og instruktør.. Jeg ønsker å undersøke dette ytterligere, men nå ved å rette oppmerksomheten mot lærerne.</p> <p>UiA har gjort avtaler med skoler tilbake til 2014 om å ta i bruk OLKWEB, men det tar lengre tid enn forventet å implementere dokumentasjonsverktøyet. Jeg vil undersøke grunner til at det er vanskelig å komme i gang, og undersøke hvilke andre metoder og verktøy yrkesfaglærere anvender for å legge til rette for elevens vurdering av eget læringsarbeid.</p>	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørsmål / Research questions: <p>På hvilke måter kan OLKWEB implementeres i utdanningsprogram for yrkesfag?</p> <p>Hvordan arbeider yrkesfaglærere med å gi arbeidsoppgaver i Prosjekt til fordypning (PTF) som elevene selv kan dokumentere og vurdere kvaliteten på?</p> <p>På hvilke måter bidrar bruk av OLKWEB til å styrke kommunikasjonen mellom elev og lærer og hvorfor styrkes denne kommunikasjonen?</p>	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: <p>Vår og høst 2016, vil jeg ved å anvende en fenomenologisk tilnærming foreta intervjuer med yrkesfaglærere ved Utdanningsprogram for Bygg og</p>	

anleggsteknikk ved Sam Eyde videregående skole, Arendal og yrkesfaglærere ved Utdanningsprogrammene Helse og oppvekst og Teknikk og industriell produksjon ved Mandal videregående skole.

Konklusjoner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results:

[OBS! Også i relation til det overordnede tema for NordYrk: *Fælles nordiske udfordringer for yrkesuddannelser* / Also in relation to the overall NordYrk-theme: *Common Nordic challenges with regard to vocational education*]:

Det er et forventet utbytte å vise hvordan OLKWEB og eventuelt andre verktøy er egnede dokumentasjonsverktøy fordi det i metodene ligger krav og aktiv forventning til eleven om å ta del i sin egen læring.

Resultatet av undersøkelsen vil også være å kunne begrunne hvorfor den faglige kommunikasjonen mellom lærer og elev styrkes gjennom elevens dokumentasjon av læringsarbeidet.

Nøgleord / Keywords (3-5): dokumentasjon, egenvurdering og kommunikasjon

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

Yes